

ARGENTINA

HØJDEPUNKTER I GAUCHOERNES LAND

Hans Erik Rasmussen

MØLLEN

Årets
guidbog 2021

ARGENTINA

HØJDEPUNKTER I GAUCHOERNES LAND

HANS ERIK RASMUSSEN

MØLLEN

Buenos Aires er Argentinas hektiske metropol, hvor restauranterne lukker langt efter midnat. Hovedstaden er tangoens fødested.

Nordøstargentina deler Iguazúvandfaldene med Brasilien. Med Paraguay deler området en række ruiner fra jesuitternes første tid.

Den Danske Pampa omkring byerne Tandil, Necochea og Tres Arroyos er hjemsted for danske menigheder og tusinder af dansk-argentinere.

Patagonien er de enorme områder i landets sydlige del. Ved Valdeshalvøen kommer hvaler ind og helt i syd er gletsjere og markante bjerge. **Ildlandet** er øen syd for kontinentet. Den chilenske nationalpark **Torres del Paine** er også beskrevet.

Sødistriktet kalder argentinere for deres Schweiz. Her er søer, bjerge og skove.

Mendoza er et velkendt navn for danske vinelskere. For foden af bjergene er masser af besøgsværdige vingårde. På grænsen til Chile troner Aconcagua, det højeste bjerg udenfor Himalaya.

Nordvestargentina er kendt for sine smukke, små koloniale byer og bjerge i sandsten i rødlige nuancer.

Historien fra de oprindelige folk til nutidig politik slutter bogen.

1. udgave, 1. oplag 2021

Hans Erik Rasmussen (f. 1963) kom i 1981 til Argentina som gymnast på et turnerende elitehold. Op gennem 1980'erne arbejdede han som gymnastiklærer i landet og var gennem fem år gift med en argentinsk kvinde.

Som ung rygsækrejsende besøgte han samtlige 24 provinser i Argentina, og har i flere perioder opholdt sig i den dansk-argentiniske koloni på pampaen syd for Buenos Aires.

Hans Erik har besøgt alle steder i denne bog, og opsøger hvert år nye højdepunkter i Argentina.

Han er indehaver af rejsebureauet Rasmussen Travel, der har specialiseret sig i at skræddersy rejser i Sydamerika. Bureauet er registreret i Rejsegarantifonden og løser opgaver for både private og store grupper

Se mere på:
[w. rasmussentravel.dk](http://w.rasmussentravel.dk)
[w. hans-erik-rasmussen.dk](http://w.hans-erik-rasmussen.dk)
[w. he-rasmussen.dk](http://w.he-rasmussen.dk)

Jeg rejser ud for at mærke verdens mangfoldighed. Der er heldigvis stadig jungle, der ikke er omdannet til marker, og mennesker, der lever efter en anden filosofi end den såkaldt moderne.

Jeg møder alle mennesker med den tilgang, at bag kulturens fernis er det kun vores personlige karaktertræk, der gør os forskellige som mennesker.

Hans Erik Rasmussen

INDHOLD

Velkommen til Argentina	7
En nation af immigranter	9
Kindkys(tema).....	10
BUENOS AIRES	11
Velkommen til Buenos Aires	12
Byen og dens kvarterer	14
Plaza de Mayo	16
Mødrene på Plaza de Mayo (tema)	19
Montserrat	20
San Telmo	24
La Boca	28
Mate - fællesskabets drik (tema)	31
Puerto Madero	32
San Nicolás	34
Retiro	38
Recoleta	40
Palermo	44
Tigre	48
Passion for fodbold (tema, af Ebbe Fischer)	50
Tango (tema)	56
At byde en kvinde op (tema)	59
San Antonio de Areco	60
Gauchos (tema)	60
Colonia i Uruguay	62
Nordøstargentina	64
Iguazúvandfaldene	67
Den brasilianske side	73
Misiones	75
Esteros de Iberá	79
Mesopotamien	81
Den danske pampa	84
Tandil	86
Hans Fugl (tema)	89
Necochea og omegn	90
La Dulce og Dannevirke	94
Tres Arroyos og omegn	96
Patagonien og Ildlandet	100
Langs Atlanterhavet	103
Valdés halvøen	105
Sydkaeperen - Den sydlige Rethval (tema)	108
El Calafate og gletsjerne	111
Francisco Perito Moreno (tema)	114

El Chaltén og Fitz Roy	117
Andreas Madsen - Patagoniens danske pionér (tema)	120
Torres del Paine, Chile	123
Ildlandet	127
Darwin om ildlænderne (tema)	130
Sødistriktet	131
Bariloche	134
Syd for Bariloche	138
De syv søers rute	140
Las Leñas	142
Kannibalerne i bjergene (tema)	142
Mendoza	144
Mendoza by	147
Folkemusik og folkedans (tema)	150
Vinlandet Mendoza	151
Vinområder i Argentina (tema)	154
Vejen mod Chile	155
Ruta 40 - Drømmenes Vej (tema)	157
Aconcagua	159
Nord for Mendoza	161
Nordvestargentina	163
Salta	166
Calchaqui og Cafayate	168
Øllet Quilmes (tema)	171
Humahuacadaalen	172
Pachamama (tema)	174
Salinas Grandes	176
Historie	178
De oprindelige folk	179
Fra koloni til republik	181
Uafhængighedserklæringen d. 9. juli 1816 (tema)	183
Fra Peron til Kirchner	187
Evita Perón (tema)	189
Det politiske system (tema)	192
Rejsespansk	193
Spisekortet	195
Rasmussen Travel	197
Kolofon	199

VELKOMMEN TIL ARGENTINA

Argentina er som et gigantisk overflødhedshorn af vandfald, isklædte bjerge, skove, søer, stepper og gletsjere. I landets rygrad, Andesbjergene, troner Aconcagua, der er det højeste bjerg udenfor Himalaya.

Det argentinske flags lyseblå farve symboliserer himlen. Solen blev i 1816 designet af en peruansk efterkommer af inkaerne. Solen var inkaernes højeste gud.

I Nordøstargentina vælter Iguazúflodens vandmasser ud over firs meter høje klippekanter.

Sølvlandet

Ordet argentina er en afledning af ordet argentum, der er det latinske navn for sølv. Navnet skyldes en søfarer fra Venedig, der i spansk tjeneste i 1526 fik fingrene i sølvbarrer ved den flod, som han navngav Río de la Plata, Sølvfloden.

Fra jungle til gletsjer

Tangodansere og fransk arkitektur i Buenos Aires. Pingviner, søelefanter og hvaler ved Valdés. Snakkesalige argentinerere der inviterer på mate. Vin fra Mendoza og kødkvæg på pampaen. Dansk-argentinske skoler og kirker. Gletsjere, Andesbjergene og vandfaldene Iguazú. Listen over højdepunkter på en rejse i Argentina er så lang som landet selv.

Andesbjergene er Argentinas rygrad, der fra Ildlandet i syd til Bolivia i nord danner grænse til Chile. Undervejs varierer bjergenes form, farve, højde og vegetation i en sådan grad, at en rejse op gennem bjergene ad

den legendariske Ruta 40 er én lang perlerække af overraskelser og åbenbaringer. Tårnlignende kerner fra borteroderede vulkaner, snedækkede toppe på kantede klipper, sandstensformationer og forvitrede bjerge adskiller dale med vilde bevoksninger fra sydbøg til kæmpekaktus.

Argentinas to største naturlige vidundere er på mange måder hinandens modsætning. I nordøst buldrer Iguazuvandfaldenes brune vandmasser ud over de sorte basaltklipper i junglens fugtige varme, og i sydvest glider gletsjernes blålige is langsomt ud i de iskolde søer på kanten af den tørre patagonske steppe.

Ved Atlanterhavskysten søger den sydlige rethval ind til Valdéshalvøen for at føde sine unger. Samme sted jager spækhuggeren søløveunger på kysten, der også sølefanternes eneste ynglested i verden. Ved Iguazú og i Salta kæmper de sidste vilde jaguarer for deres overlevelse i regnskoven, der bliver mindre og mindre.

Landets naturlige attraktioner er placeret langs grænserne og kysterne. Inde i landet dominerer Patagoniens vidtstrakte buskstepper i syd, pampaens enorme marker i midten og Chacoens kratskove i nord.

Hovedstaden, Buenos Aires, med 13 millioner indbyggere er Latinamerikas tredjestørste by efter Mexico City og Sao Paulo, men den minder mest om en sydeuropæisk storby. I Buenos Aires blev tangoen født, og her er et sprudlende liv på caféerne.

I det sydlige Patagonien kælder gigantiske gletsjere i de argentinske søer.

EN NATION AF IMMIGRANTER

"Vi nedstammer fra bådene" siger argentinerne og fortæller, at Argentina er et land af immigranter. Overvejende fra Sydeuropa, men også fra Mellemøsten, Asien og Bolivia. Indvandrerne fra Nordeuropa lever fortrinsvis i det sydlige Argentina.

Hovedparten af den argentinske befolkning nedstammer fra italienske og spanske immigranter.

En sammensat befolkning

Argentina er et indvandrerland, og over 90 procent af befolkningen har europæiske rødder. Hovedparten af indvandringen skete fra Italien og Spanien mellem 1850 og 2. Verdenskrig, men også mange franskmænd fandt vej til især Buenos Aires og Mendoza. Tyskere og schweizere bosatte sig ofte omkring Bariloche og i Cordoba, ligesom indvandrere fra stort set alle andre europæiske lande fandt foretrukne steder at slå sig ned. "Det danske område" finder man i den sydlige del af provinsen Buenos Aires.

Én procent menes at være efterkommere af Argentinas oprindelige befolkning. I 1830'erne og 1880'erne gennemførte landets ledere to udryddelseskampagner for at udrydde den oprindelige befolkning.

De seneste årtier har Bolivia oplevet en stor, illegal indvandring fra Bolivia, Paraguay og senest Venezuela.

Da befolkningen hovedsagelig er af italiensk og spansk afstamning, hviler den argentinske, folkelige kultur på et sydeuropæisk fundament. Den store indvandring til Argentina skete i 1800-tallet og i 1900-tallets første årtier, hvilket betyder, at den argentinske kultur har afsæt i den kultur, der herskede i Europa, da de nulevende argentinere's olde- og tipoldeforældre udvandrede.

Siden udvandringen har Europa udviklet sig anderledes end Argentina, og især i landets nordlige provinser oplever man en befolkning og en kultur, der er meget anderledes end det, man finder i Nordeuropa. Det sydlige Argentina er til gengæld meget præget af indvandrere fra England, Tyskland og Skandinavien.

Religion

Godt 90 procent af argentinere er troende. Den katolske kirke i Argentina regner med, at ca. 70 procent af befolkningen er katolikker, og ifølge forfatningen skal regeringen støtte den katolske kirke. Regeringsmedlemmer, præsidenten inklusive, kan dog bekende sig til den religion, de ønsker. Forskellige evangeliske kirker er i fremgang og tæller cirka ti procent af befolkningen i deres menigheder. Hertil regnes traditionelle protestanter. To procent er jøder, mens muslimer omfatter halvanden procent. Det jødiske samfund er det femtestørste i verden, og muslimernes moské i Buenos Aires er Latinamerikas største. 12 procent af argentinere er agnostikere og fire procent ateister.

I det nordvestlige Argentina og i det centrale Patagonien er enkelte efterkommere af den oprindelige befolkning, der dyrker den oprindelige trosverden med ofringer og ceremonier til åndeverdenen.

Tid til samtale

Med en befolkning, der er så bredt sammensat som den argentinske, vil enhver generalisering selvfølgelig straks skulle følges op af undtagelser. Men nogle karaktertræk er dog fælles for de fleste argentinere.

Argentinernes forhold til tidspunkter og aftaler er temmelig fleksibel. Har man aftalt at mødes med en argentinere på et givent tidspunkt, er det overraskende, hvis han er der til tiden. For danskere kan ventetiden virke frustrerende, men for argentinere er det langt mere frustrerende at skulle styres af klokken. I Danmark sætter vi effektivitet og planlægning i højsædet, men i Argentina er det langt vigtigere at have tid til hinanden. Argentinere prioriterer samtale og samvær, og sidder man i godt selskab, jager man ikke videre til den næste aftale.

Til enhver tid gælder det om at etablere en god forbindelse til den person, man møder. Det gælder både venskabelige, selskabelige og forretningsmæssige forbindelser. For en dansker kan de mange høflighedsfraser virke overvældende, men de sikrer en god kontakt mellem mennesker.

KINDKYS

I venskabelige og familiære sammenhænge hilser mænd med kvinder og kvinder med kvinder ved at lægge højre kind mod hinanden og lave et lille trutmundskys med munden.

Sammenkomst hos dansk-argentinere på pampaen syd for Buenos Aires.

BUENOS AIRES

VELKOMMEN TIL BUENOS AIRES

På havnen, hvor indvandrerne i 1800-tallet gik i land med få ejendele og masser af drømme, sidder nu smarte porteño'er på havnefrontens fortrinlige restauranter. Hjerter af byen strækker sig fra fattige La Boca i syd til rige Palermo i nord.

Los porteños

I centrum møder vi selvbevidste porteños, indbyggerne i Buenos Aires. En porteño er direkte oversat en "havneboer", da porteño er afledt af ordet puerto, der betyder havn. En porteño føler sig ofte mere i familie med indbyggerne i Paris og Barcelona end med landsmændene i de argentinske provinshovedstæder.

En porteño vil rigtig gerne se turisten i øjnene og have en hjertelig, uforglignende snak om, hvorfor man har valgt Buenos Aires og Argentina som målet for sin rejse. Og det er let at møde beboerne i Buenos Aires. De er, børnene inklusive, notorisk kendt for at gå meget sent i seng. Parker og plazaer, caféer og fortove summer af liv fra midt på formiddagen til langt over midnat.

Foregående opslag:
Puerto Madero med
Kvindens Bro.

Næste side:
Det lille harmonika-
lignende instrument
bandoneónen er med til
at give tangomusikken sin
karakteristiske klang.

Den halvcirkulære told-
bygning og en stor mole
var midt i 1800-tallet
immigranternes første
møde med Buenos Aires.

Fra fort til metropol

Den spanske søfarer, Diego de Mendoza, grundlagde Buenos Aires i 1536, da han anlagde en havn og byggede det fort, som han navngav "Ciudad de Nuestra Señora Santa María del Buen Ayre", Vores Hellige Marias gode Vindes by. Konstante angreb fra den oprindelige befolkning betød imidlertid, at man allerede i 1541 opgav bebyggelsen. I 1580 etablerede den spanske erobrer, Juan de Garay, en ny bebyggelse, som han døbte "Ciudad de la Santísima Trinidad y Puerto de Santa María del Buen Aire", Den Hellige Treenigheds By og Santa Maria af den gode Vinds Havn. I løbet af 1600-tallet blev navnet til Buenos Aires i folkemunde, mens beboerne kaldte sig selv porteños, havneboere. Det navn har hængt ved lige siden.

Buenos Aires var et naturligt handelssted ved udløbet af Paraguay-floden i Atlanterhavet, men da den spanske kolonimagt krævede, at al handel mellem Sydamerika og Europa skulle gå gennem Lima i Peru, blomstrede en stor smuglerhandel op. Englændernes stadig stærkere dominans i Caribien gjorde imidlertid sejladsen så risikabel, at der blev behov for en anden og mere sikker rute til Spanien fra bl.a. sølvminerne i det nuværende Bolivia. I 1776 oprettede den spanske konge derfor vicekongedømmet Rio de la Plata med hovedsæde i Buenos Aires. I 1880 blev byen hovedstad i det argentinske forbund af stater, og i 1994 gjorde den argentinske forfatning Buenos Aires til en selvstyrende by.

BYEN OG DENS KVARTERER

Byen Buenos Aires og provinsen Buenos Aires er to forskellige ting. Byen hedder som hovedstad Capital Federal - Den federale hovedstad, og er mod syd ved La Boca afgrænset af floden Riachuelo og mod vest og nord af en stor omfartsvej.

Provins og hovedstad

Provinzen Buenos Aires og byen Buenos Aires, La Ciudad de Buenos Aires, er to forskellige ting. Byen hedder som hovedstad Capital Federal, Den federale hovedstad, og er mod syd ved La Boca afgrænset af floden Riachuelo og mod vest og nord af motorvejen Avenida General Paz.

Administrativt er Buenos Aires delt i to. Inderst og afgrænset fra resten af byen af motorringvejen Avenida General Paz, den lille flod Riachuela ved bydelen La Boca og floden Rio de la Plata ligger Ciudad Autónoma de Buenos Aires, den selvstyrende by Buenos Aires, der også kaldes Capital Federal, Forbundshovedstaden. Dette er en provins for sig selv, og det er her, at Argentinas kongres og præsidentsæde befinder sig. På samme måde som USA regeres fra Washington DC.

Udenom breder Buenos Aires by sig langt ud i provinsen Buenos Aires, hvis hovedstad er byen La Plata 45 kilometer mod sydøst. I 2007 boede der 3,03 millioner mennesker i det selvstyrende centrum, der er spredt ud på 203 km². I hele stor-Buenos Aires bor ca. 14 millioner, hvilket efter Mexico City og Sao Paulo gør den til Latinamerikas tredjestørste by.

Zoner og kvarterer

Byen Buenos Aires er delt i tre zoner; Zona Norte (nord), Zona Sur (syd) og Zona Oeste (vest). De meget besøgte kvarterer San Telmo og La Boca ligger i Zona Sur. Palermo ligger i Zona Norte. Byen er delt i 48 kvarterer.

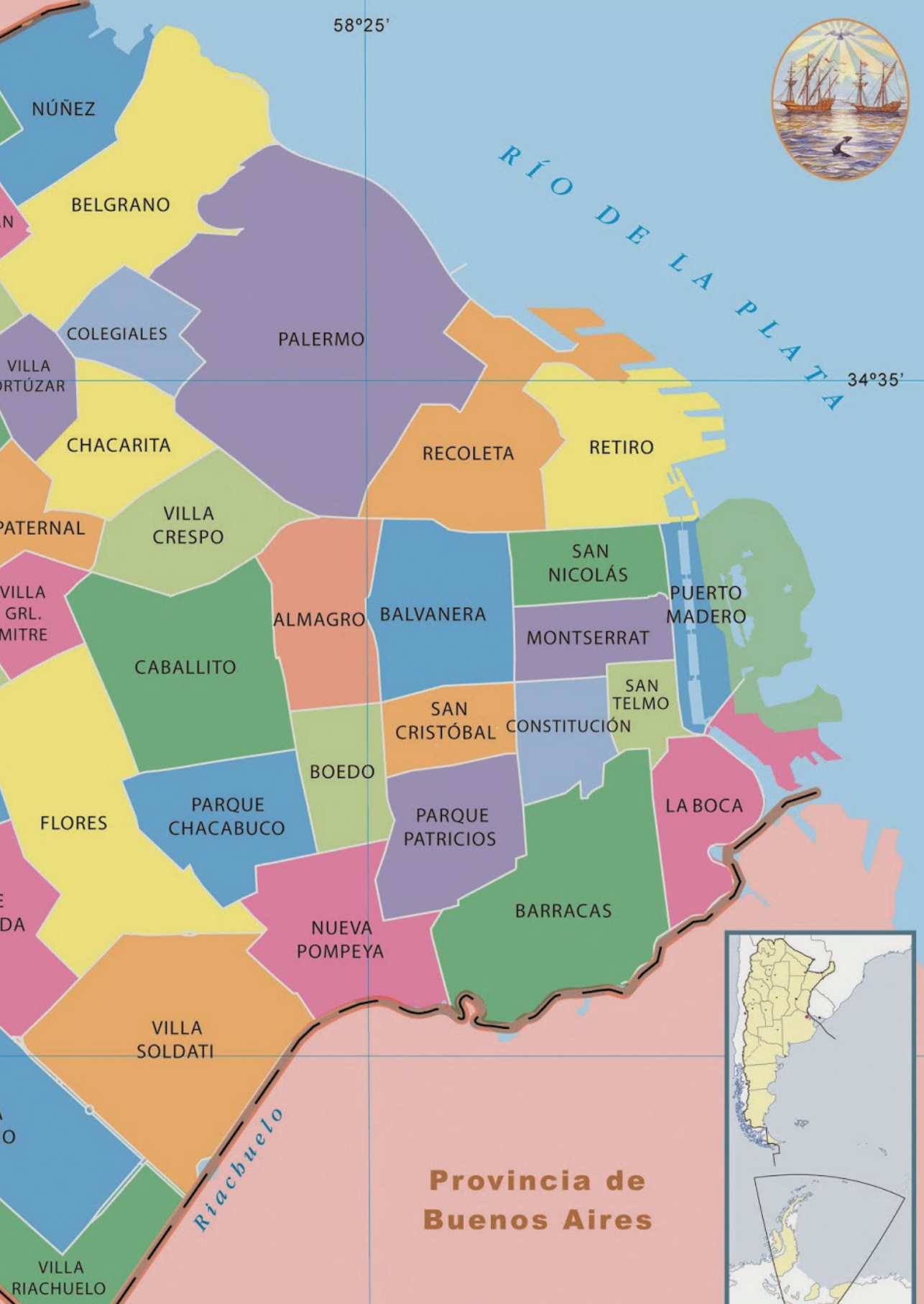
Turisten, der besøger Buenos Aires i forholdsvis kort tid, vil naturligt nok ikke besøge hele byen, og kun få drager ud i de vestlige kvarterer. I de kommende afsnit beskrives derfor kun de kvarterer, der er mest interessante. Disse kvarterer ligger alle langs La Platafloden.

Et oplagt sted at starte er Plaza de Mayo, Majpladsen, hvor det lyserøde præsidentpalæ og katedralen ligger. Herfra fører den smukke Av. de Mayo op til Plaza del Congreso, Kongrespladsen, hvor kongresbygningen er.

Microcentro er ikke et kvarter, men er en samlet betegnelse for forretningscentrum i kvarterne Montserrat og San Nicolás. Her er gågaden Florida den mest hektiske gade.

De gamle, indre havneområder er efterhånden fuldstændig restaureret og hedder i dag Puerto Madero. San Telmo er et skønt, hyggeligt kvarter med tango og søndagsmarked. Ved havnen et par kilometer syd for centrum er arbejderkvarteret La Boca med de berømte farvede huse og. Nord for centrum er de rige bydele Recoleta og Palermo. Endnu længere mod nord og i udkanten af byen er Tigre i Paranáflodens delta.

Næste side:
I denne bog beskrives
kvarterer langs La Plata-
floden.

PLAZA DE MAYO

Majpladsen er kranset af det lyserøde præsidentpalæ, den hvide tidligere rådhusbygning og Katedralen. Fra balkonen på Casa Rosada har skiftende præsidenter holdt deres store taler. Plaza de Mayo ligger i bydelen Monserrat.

Revolution i maj

Plaza de Mayo, Majpladsen, er byens historiske centrum og det sted, hvor den spanske erobrere Juan de Garay i 1580 grundlagde Buenos Aires under navnet Den Allerhelligste Treenighed. I 1536 havde en anden spanier anlagt et fort med navnet Nuestra Señora de Buen Aire, Vor Frues Godt Luftdet sted, hvor kvartererne San Telmo og La Boca støder op til hinanden.

Pladsen fik sin form i 1884, da man fjernede en bygning mellem to mindre pladser, der dermed kom til at udgøre én stor. Pladsen har navn efter den fredelige Majrevolution, hvor beboerne den 25. maj 1810 afsatte vicekongen af Spanien, der regerede kolonien fra den lille hvide bygning Cabildo, det hvide rådhus.

Midt på Plaza de Mayo står La Pirámide de Mayo, Majpyramiden, der i 1857 afløste den originale pyramide, som i 1811 blev rejst på etårsdagen for Majrevolutionen. Under pyramiden ligger der jord fra alle landets provinser. Plaza de Mayo fik sit nuværende udseende i år 1900. Palmerne hentede man i Rio de Janeiro.

Næste side:

Det lyserøde præsidentpalæ Casa Rosada rummer præsidentens kontor og er hjemsted for regeringen.

Foran Casa Rosada står en rytterstatue af Manuel Belgrano, der var med til at erklære Argentina uafhængigt 9. juli 1816.

Det lyserøde præsidentpalæ

I det lyserøde palads Casa Rosada, Det lyserøde Hus, ved Plaza de Mayos østlige ende har præsidenten sine kontorer, og her har skiftende præsidenter talt til masserne fra balkonen. Perón og Evitas folkeforføriske optrædener er legendariske og gengivet i filmen "Evita", hvor Madonna spillede hovedrollen. For at være tættere på folket talte Evita og Juan Perón i øvrigt fra den lavereliggende balkon, der vender ud mod gaden Rivadavia. Den lyserøde farve valgte Domingo F. Sarmiento (præsident 1868-1874) som et symbol på, at præsidenten var politisk leder for både de hvide unitarister og de røde federalister, de to fraktioner i 1800-tallets argentinske politik. I 2007 patenterede man farvenuancen "Regeringsbygning-lyserød".

I parken bag bygningen er Museo Casa Rosada i de udgravede ruiner efter den spanske kolonimagts gamle fort og toldkontorerne, der blev tildækket ved udbygningen af havnen i 1890'erne. Museet udstiller objekter fra præsidentbånd og kommandostave til gyngestole og hestevogne, som har tilhørt præsidenter op til nutiden. I weekender er der rundvisning i Regeringspalæet.

Det hvide rådhus

Mellem opførelsen i 1608 og frem til 1940 har den gamle rådhusbygning Cabildo, der er Plaza de Mayos ældste bygning, lidt under adskillige ombygninger og nedrivninger. Frem til anlæggelsen af gaderne Av. de Mayo og diagonalen Av. Julio A. Roca i 1880'erne strakte arkaderne sig over hele pladens bredde i to etager. Selve ordet "cabildo" er afledt af det spanske ord "cabeza", der betyder hoved. Cabildo var frem til 1822 hovedsæde for den spanske kolonimagts politiske, juridiske og økonomiske administration og fungerede samtidig i perioder som fængsel. Museet har historiske modeller og billeder af byen. Bygningens indre er i sig selv smuk og omfatter en lille lukket park og en café.

Katedralen

Hovedstadens katedral, Catedral Metropolitana, stod efter flere om- og tilbygninger klar med sin nuværende udformning i 1836. Ved den endelige grundlæggelse af Buenos Aires i 1580 udpegede man dette sted til byens kirke, der i den første udgave var bygget af træ og lersten. Paven ophøjede i 1620 den ledende præst i Buenos Aires til biskop, og kirken fik dermed status af katedral. På grund af for dårlige materialer og sjusket byggeri faldt kirken sammen i både 1600- og 1700-tallet. Katedralens nyeste del er den klassicistiske facade med 12 søjler og søjlegang. Den trekantede frontispice er udsmykket med et basrelief fra 1862, der sammenkæder den bibelske forsoning mellem Josef og hans brødre med slaget ved Pavón, hvor Buenos Aires' styrker under ledelse af Bartolomé Mitre vandt over tyrannen Justo José Urquiza.

General José de San Martíns Mausoleum i katedralen omfatter sarkofagen med generalens jordiske rester, der 30 år efter hans død i Frankrig kom tilbage til Argentina i 1880. Siden da har en evig flamme udenfor katedralen brændt for landets frihedshelt. Hovedalteret i rokokostil er fra 1785.

Katedralen.

Plaza de Mayo i den modsatte ende af Præsidentpalæet.

MØDRENE PÅ PLAZA DE MAYO

Siden 30. april 1977 har mødre til personer, der forsvandt under militærdiktaturets beskidte krig i fra 1976 til 1983, hver torsdag eftermiddag vandret rundt om pyramiden midt på Plaza de Mayo.

Mødrenes ugentlige vandring minder argentinere – og andre besøgende om de op til 30.000 personer, der blev dræbt af militær, politi og hemmelige tjenester. Kvinderne havde mødt hinanden ved talrige, men forgæves henvendelser på indenrigsministeriet. En mor der har mistet sit barn, har intet mere at frygte og uden angst for militærstyrets mulige repressalier, startede 3de deres stille vandring i protest mod generalerne.

Gennem årene har Mødrene på Plaza de Mayo udviklet sig til en politisk gruppering på venstrefløj. Gruppen har også åbnet børnehaver, skoler, et universitet, et tidsskrift, et bibliotek og en radiostation.

Rockstjernen Sting har skrevet nummeret "They walk alone" om mødrene på Plaza de Mayo.

MONSERRAT

Av. de Mayo forbinder Majpladsen og Kongrespladsen og krydser midtvejs verdens bredeste gade, Av. 9 de Julio. Kvarteret Monserrat omfatter seks rækker af blokke mod syd fra Av. de Mayo.

Avenida de Mayo nær Plaza de Mayo.

Avenida de Mayo

Prægtige bygninger, mange med flotte kupler, står skulder ved skulder langs denne træbevoksede avenida, der forbinder statsmagtens to poler; præsidentpalæet på Plaza de Mayo og kongresbygningen på Plaza del Congreso. Det er oplagt at vandre den ene vej og tage undergrundsbanen tilbage. Under avenidaen løber nemlig linie A, der på denne strækning stadig betjenes af de smukke originale vogne med træpaneler. Bystyret har desværre planer om at udskifte vognene. Stationerne er i sig selv et besøg værd. Prøv blandt andet at gå ned, hvor Avenida de Mayo skærer gaderne Perú og Florida.

En halv blok fra Plaza de Mayo hen ad avenidaen i nr. 575 ligger Casa de la Cultura, kulturhuset, i en imponerende bygning, der er tegnet af nogle af Paris' bedste arkitekter. Lørdag kl. 16 og 17 samt søndag hver hele time fra 11 til 17 er der gratis rundvisninger. Ornamenteringerne, skulpturerne og loftsmalerierne er meget imponerende.

Buenos Aires er kendt for sine caféer, og Café Tortoni i nr. 829 er den mest berømte af dem alle. Under stuklofterne og mellem de brune søjler har byens bedste digtere og tangomusikere siddet. Hillary Clinton har såmænd også drukket en kop kaffe her. Med billeder på væggene gør caféen et stort nummer ud af de besøgende kendisser. De fleste af-

Næste side:
Kongresbygningen.

tener fra klokken 21 spiller tango- og folkemusikorkestre. Caféen fyldte 150 år i 2008. Palacio de Carlos Gardel (Carlos Gardel er landets største tangostjerne) ved siden af i nr. 833 har et tangoakademi med kurser, og Museo Mundial de Tango, Verdensmuseet for Tango fortæller om tangoens historie. Indgangen er fra bagsiden på gaden Rivadavia nr. 830.

Hvor Avenida de Mayo skærer den brede Avenida 9. de Julio, står et monument for Don Quixote de la Mancha. Don Quixote er hovedpersonen i Miguel De Cervantes Saavedra den legendariske, spanske ridderroman fra 1605, der har hans navn som titel, og som regnes for den første europæiske roman. Det hvide fundament symboliserer ridderens hjem i La Mancha. En halv blok længere fremme i nr. 1152 ligger Castelar Hotel, hvor flere danske bureauer indkvarterer deres gæster.

Barolobygningen

Edificio Barolo, Barolobygningen, i nr. 1370 er gadens mest imponerende bygning og har navn efter den italienske indvandrer Luis Barolo, der opførte huset i årene 1919 til 1923. Barolo var den første, der importerede maskiner til at spinde bomuld, ligesom han var den første, som dyrkede bomuld i provinsen Chaco. Den italienske arkitekt, Mario Palanti, tegnede huset i datidens populære eklektiske stil, der skulle tiltale både øret, øjet, ånden og hjertet. Barolo var en stor beundrer af "Den Guddommelige Komædie" og fyldte bygningen med referencer til Dantes berømte værk. De tre sektioner repræsenterer værkets tre del; Helvede, Skærsilden og Himlen. Husets højde på 100 meter svarer til bogens 100 afsnit, og de 22 etager (to er under jorden) svarer til antallet af linier i hvert vers. I begyndelsen af juni står tagets top på linie med Sydkorset – indgangen til

Obeliske står midt på Avenida 9 de Julio.

Himlen i “Den Guddommelige Komedie”. Mandag og tirsdag fra 14 til 19 er der guidede rundvisninger, hvor man hører om husets symbolik.

Kongrespladsen

Plaza del Congreso, Kongrespladsen, strækker sig over tre blokke frem mod Kongressen, der fylder en hel blok. På den første blok står en kopi af Rodins skulptur “Grubleren” på det sted, hvor alle afstande ud i Argentina måles fra.

På den sammenhængende blok to og tre står det imponerende Monumento a los dos Congresos, Monumentet for de to kongresser – og med jævne mellemrum tusinder af demonstranter.

Kongressen kan besøges på gratis guidede rundvisninger, der starter ved nr. 1846 på den sydlige sidegade Hipólito Yrigoyen. I Den Blå Salon er det værd at lægge mærke til den to tons tunge lysekrone, der symboliserer republikken og dens provinser. Kongressen er designet af en italiensk arkitekt og opført mellem 1898 og 1906.

Syd for Majpladsen

Især om søndagen er det oplagt fra Majpladsen at gå mod syd mod bydelen San Telmo. Vælg gaden Defensa, der starter ud for den hvide pyramide. Om søndagen er Defensa spærret for bilkørsel og fyldt med handelsboder, turister og lokale, der slentrer, snakker, sælger og køber.

Kik ind i byens ældste apotek, det meget smukke Farmacia de la Estrella fra 1885 på Defensa 201. Ny medicin står på de originale, udskårne træeroler. Apoteket fungerer samtidig også som museum.

Taxier i Buenos Aires er sorte og har gult tag.

SAN TELMO

Bydelen San Telmo er et både levende og autentisk billede af det gamle Buenos Aires. Mange kunstnere bor her, og en del galleriejere og antikvitethandlere åbner butikker. Hjertet i kvarteret er Plaza Dorrego, hvor der er udendørs servering og tango.

Bar og Café på Plaza Dorrego.

Kvarteret

Indled besøget i kvarteret med en kop espresso på den slidte og charmerende Café Dorrego øverst på Plaza Dorrego. Udforsk derefter kvarteret ved at slentre hen ad Defensa og afsøg undervejs sidegaderne. På Defensa 1179, en halv blok fra Plaza Dorrego, kan man i Pasaje de la Defensa se det indre af en ejendom. Huset blev bygget af familien Ezeiza, der har givet navn til det område, hvor markedshallen fylder det meste af blokken mellem Carlos Calvo, Defensa og Bolívar. Langsomt, men sikkert udkonkurrerer caféer og antikvitethandlere de tidligere grønthandlere, slagtere og købmænd. På gaden Defensa, der løber fra Plaza Dorrego mod Plaza de Mayo, ligger mange antikvitethandlere, og om søndagen er hele gade fra Plaza Dorrego til Plaza de Mayo omdannet til én lang gågade med boder.

San Telmo er stedet, hvor den spanske søfarer Pedro de Mendoza i 1536 grundlagde Buenos Aires ved at anlægge en havn og bygge et fort, som han navngav "Santa María del Buen Aire", Den Hellige Marias gode vinde.

Plaza Dorego

Tango- og folkloredansere optræder og lader hatten gå rundt. Tjenerne på caféerne prøver at give for lidt tilbage, og kunstnere faldbyder malerier, akvareller og tegninger med tangomotiver og billeder af byens kendte bygninger og pladser. Antikvitethandlere sælger lædervarer, malerier, sølvarbejder og alskens tingel-tangel baratisimo dvs. "ekstremt billigt".

Næste side:
San Telmo har masser af gamle caféer med patina og charme.

• Lomo
• Churrasco
* Bife de vaca
completo
Trucha a la
negra

Acá

A

Slagter i markedshallen i San Telmo.

I skøn samklang slentrer turister og lokale rundt mellem boderne. Søndagsmarkedet på Plaza Dorrego er en folkefest, du ikke må gå glip af og som fortsætter næsten hele vejen fra Plaza Dorrego til Plaza de Mayo. Hele eftermiddagen er der underholdning med musik og dans på restauranterne omkring plazaen. Bliv ikke forskrækket, hvis de optrædende inviterer dig op til et par trin. Også om aftenen sprudler livet på plazaens caféer og barer.

Museum og kulturhus

Museo Histórico Nacional ligger i parken Parque Lezama fem blokke syd for Plaza Dorrego ad gaden Defensa. Museets fokuserer på begivenheder efter uafhængigheden, men hele Argentinas historie er fint beskrevet (desværre kun på spansk). Frihedshelten San Martín og Rosas, diktatoren fra 1830-erne, har hvert et afsnit. Efter museet kan man slappe af i den øvrige del af Parque Lezama.

Kulturstedet "Sydpolens Kultur", Polo Sur Cultural, i en tidligere cigaretfabriks bygninger halvanden blok fra Plaza Dorrego (San Juan 350) omfatter Museet for moderne kunst, Museo de Arte Moderne, og Film-museet, Museo del Cine, samt historiske samlinger.

El Zanjón

Ved hjørnet af gaderne Defensa og Pasaje San Lorenzo ligger bygningsskomplekset El Zanjón, der betyder vandførende grøft. I 1536 blev nogle af de første huse i Buenos Aires bygget langs et vandløb på dette sted. Senere etablerede man en muret kanal til vandet og byggede huse ovenpå. I 1800-tallet tilhørte palæet en velhavende familie, men blev i 1900-tallet til en lejebolig, der langsomt forfaldt. I 1985 genopdagede man rørledningen, og den nye ejer indledte et fantastisk renoveringsarbejde. Komplekset omfatter husene Los Patios på Defensa 755, El Puente på Bolívar 440 og

Buenos Aires' smalleste hus Casa Mínima på San Lorenzo 380. Det er muligt at besøge kompleksets indre og komme ned i de gamle tunneller.

Markedshal

Mercado San Telmo fylder det indre af en hel blok og rummer antikvitethandlere, slagtere, frugt- og vinhandlere. Gennem årene er der åbnet flere og flere "fortovscaféer", hvor man kan sidde og nyde den livfulde stemning. En af indgangene er ved Defensa 961.

Den danske kirke

Det føles ikke malplaceret, at en rødstens kirke, der lige så godt kunne have stået i en fynsk købstad, er opført i San Telmo. Kvarterets stemning kan nemlig beskrives med et noget så dansk udtryk som hyggeligt. I kirken er minder fra Skoleskibet Københavns besøg i Buenos Aires i 1928. Skibet var en femmastet bark – det største sejlskib, der nogensinde har sejlet under dansk flag. Efter besøget i Buenos Aires forsvandt skibet sporløst under sin videre sejlads mod Australien.

Den danske kirke i Buenos Aires er som en del af Dansk Sømands- og Udlandskirker tilknyttet den danske folkekirke. Danske turister er meget velkomne til at deltage i gudstjenester og aktiviteter. Programmet kan ses på et skilt uden for kirken (Carlos Calvo 257) og hjemmesiden.

Korkoncert i den danske kirke i San Telmo.

LA BOCA

La Boca betyder "mundten" og er havne- og arbejderkvarteret, hvor floden Riachuelo udmunder i La Plata-floden. De farvede huse er et af de helt klassiske billeder på Buenos Aires. Kvarterets stolthed og samlingspunkt er fodboldklubben Boca Juniors.

Republikken La Boca

De fleste turister har set billeder af de malede huse i La Boca, og kun få besøger Buenos Aires uden et nærmere kig på dette farverige kvarter. Arbejderbydelen var i 1800-tallet italienske indvandreres foretrukne kvarter. Inspireret af en lignende tradition i bl.a. den norditalienske havneby, Genova, begyndte de at male husene med overskudsmaling fra skibe i havnen.

Sammenholdet i kvarteret har alle dage været stort. I 1882 kom nationalfølelsen til udtryk, da beboerne ønskede at løsrive sig fra det øvrige land og udråbte kvarteret til República de la Boca.

På gaden Necochea ligger flere cantinas, restauranter, hvor vin og underholdning spiller en større rolle end maden. Gaden havde sin storhedstid indtil 1970'erne, men enkelte restauranter er stadig åbne. Necochea starter ved den af de to broer, der ligger længst ud mod La Platafloden.

CAMINITO

Caminito, Den lille Gågade, er La Bocas mest kendte gade og er flankeret af de berømte malede huse på begge sider. Gaden er som et fotogent kunstværk i sig selv, så kom om morgenen, hvor lyset til fotografering falder bedst. I flere huse har lokale kunstnere indrettet gallerier, og på gaden står også masser af kunstnere, der sælger akvareller, tegninger og malerier med motiver hentet i kvarteret. Den 100 meter lange gade løber fra en bred

Næste side:
De farvede huse i
havnekvarteret La Boca
er Buenos Aires' pendant
til Nyhavn i København.

Folkedans fra det indre
af Argentina er sammen
med tango en del af
underholdningen på
restauranterne i La Boca.

bugtning i Riachuelafloden til en lille plads, hvor endnu flere kunstnere har deres stande. I de omkringliggende gader er souvenirbutikker, gallerier og restauranter.

At Caminito hedder Caminito kan tilskrives maleren Benito Quinquela Martín, der opkaldte gaden efter en berømt tango med titlen Caminito, da jernbanevæsenet i 1954 fjernede skinnerne, der lå i i den nuværende gågade. Benito Quinquela Martín malede scener fra kvarterets liv, og hans vigtigste værker kan man se på Museo de Bellas Artes de la Boca, der ligger ud til floden. Centret for moderne kunst, Fundación Proa, er et nyrenoveret hus med skiftende udstillinger af nutidig argentinsk og international kunst. Her er ingen billeder af malede huse, men spændende foto-, film-, maler- og installationskunst.

BOCA JUNIORS' STADION

Den argentinske fodboldlegende Diego Maradona spillede som 21-årig et år i Boca Juniors, inden han i 1982 startede sin karriere i Europa. Fra 1995 til 1997, hvor han efter nogle turbulente år sluttede sin aktive karriere, spillede han igen i Boca Juniors.

Boca Juniors stadium hedder La Bombonera, der betyder "chokoladeæskan", på grund af den kompakte, kasseformede struktur. Havde det i stedet været rundt, kunne man med rette have kaldt det "sildetønden" med reference til, at de 57,395 tilskuere står som sild i en tønde. Har man mulighed for det, bør man overvære en kamp og opleve, hvordan Boca-beboernes sjæle forenes med bolden og spillet på banen.

Stadion har også et museum med en omfattende udstilling om klubbens triumfer og spillernes præstationer. Diego Maradona, helten over alle helte, har selvfølgelig sin centrale plads. Både udvendig og indvendig er

der malerier af kunstneren Pérez Célis, der viser mange af klubbens legendariske spillere og de italienske immigranternes liv i kvarteret. Ved indgangen hænger et værk, "Orígen de la bandera de Boca", Boca-flagets oprindelse af Benito Quinquela Martín. Maleriet viser, hvordan klubben, da den skulle vælge farver til flaget på Boca, bestemte, at man ville tage de farver, som det næste skib, der sejlede ind i havnen, havde som nationalfarver. På den måde fik Boca et blå og gult flag, for det næste skib var svensk! Arvefjenden River Plates farver er i øvrigt røde og hvide.

I flere af de farvede huse i La Boca er der kunsthaller. Andre fungerer som beboelse.

MATE – FÆLLESSKABETS DRIK

På et eller andet tidspunkt vil en argentiner række dig en kop eller en kalabas, hvor der stritter et metalsugerør op, og spørge: Vil du have en mate? Som høflig, nysgerrig turist svarer man selvfølgelig "Sí, gracias!". Inden man selv sætter sugerøret til munden, har mateen sandsynligvis gået på omgang blandt de øvrige i selskabet, og ved selv at suge, bliver man en del af fællesskabet. At drikke mate er nemlig meget mere end at nyde en forfriskning:

Mate laves af blade fra matetræet, *Ilex paraguayensis*, der er i familie med kristtornen, og den vokser vildt og i plantager i Nordøstargentina, Paraguay og det sydlige Brasilien. Mate indeholder matein, der ligesom koffein virker opkvikkende. Mate er også godt for fordøjelsen, og argentinerne fortæller, at de gamle gauchoer levede af kød og mate. Bladene høstes mellem juni og august og tørres derpå over åben ild for at hindre forrådnelse, inden de lagres i nogle måneder. Til slut kværnes bladene og hældes på poser. Mate er således en slags urtete, men slet ikke som den, vi kender i Danmark.

Først vælger forsamlingen en cebador, en person der tilbereder og serverer. Typisk er det værten. Han eller hun varmer vandet i kedlen til lige under kogepunktet - det må for alt i verden ikke koge, da mateen så bliver quemado, brændt, hvilket vil sige, at den er meget stærk i starten og hurtigt derefter lavado, udvasket og uden smag.

Det er vigtigt, at man hælder det varme vand ned langs la bombilla, sugerøret, der er stukket ned i den halvt fyldte kop eller kalabas, der ligesom teet kaldes for mate. Måske bevæger el cebador med følsomme små bevægelser sugerøret for at skabe lige nøjagtig så meget plads mellem sugerøret og mateen, at den fyldes op fra bunden. Har vandet den rette temperatur, danner der sig et grågrønt skum øverst.

Personen der serverer, suger selv den første mate for at checke temperaturen og fjerne eventuelle partikler fra sugerøret. Derefter fylder han mateen på ny og giver den til den person, der i urets retning sidder ved siden af. Vedkommende suger mateen tom, uden at suge den dog er så tom, at den giver lyd fra sig. En slubrende lyd er tegn på, at personen der suger, er dårligt opdraget. Det er også meget ildeset, at røre rundt i mateen med sugerøret, som var den en teske.

Hver gang en person har suget mateen tom, får el cebador den tilbage, fylder op og giver den til den næste i kredsen. Når man ikke ønsker mere, siger man gracias. Måske fylder værten lidt ekstra mate i, og måske beslutter han at tilberede en ny.

Den mindeværdige dag vil komme, hvor man som besøgende bliver tilbudt at servere mate. Roser de argentinske værter og venner én for at have tilberedt en god mate, kan man med rette være stolt.

På en rejse i Argentina vil man på et eller andet tidspunkt blive budt på mate. Mate drikkes ved at suge teen op gennem et metalsugerør.

PUERTO MADERO

Byens havnefront har siden begyndelsen af 1990'erne gennemgået en storslået forvandling. I dag er Puerto Madero et moderne kontor- og restaurantområde langs de gamle inderhavne. Bygninger i glas, stål og beton skyder mod himlen.

Langs havnebassinerne

Navnet Madero er givet for at ære Eduardo Madero, der stod for etableringen af de fem havnebassiner i 1880- og 90'erne.

I 1990'erne gennemgik den lange række af rødstens pakhuse langs havnebassinerne en total renovering med det resultat, at bygningerne i dag lægger rustikke vægge til eksklusive og moderne kontorer, mærkevarebutikker, caféer og restauranter.

Ved den nordlige ende af Dique No. 4, bassin 4, står Telecomtårnet skildvagt ved indsejlingen til havnebassinerne. Ved Bassin 4 ligger både en eksklusiv sejlkлуб og fregatten Uruguay, der i 1903 reddede en svensk ekspedition ud af Antarktis' is. Skibet var den argentinske flådes første træningsskib og er nu museum. Over Bassin 3, lige nedenfor Casa Rosada, spænder fodgængerbroen Puente de la Mujer, Kvindens Bro, fra 2001 sig over vandet. I samme bassin ligger fregatten Sarmiento, der fra 1899 til 1938 var flådens flagskib. Ud til bassin 2 ligger det katolske universitet, mens bygningerne ud til bassin 1 endnu ikke er renoveret færdig.

I Dársena Sur, Havnebassin Syd, ligger byens kasinoskib.

Langs ydersiden af havnebassinerne skyder flere og flere højere bygninger op. Hvor Hotel Sheraton for et par årtier siden var byens eneste moderne højhus ud mod Río de la Plata, har Buenos Aires nu gennemgået en kosmetisk forvandling og ansigtsløftning i glas og stål på mange hundrede meters højde.

Næste side:

På ydersiden af de gamle dokker skyder stadig flere højhuse op.

De gamle pakhuse er gennemgribende restaurerede og rummer masser af fine spisesteder.

Reserva Ecológica

Mellem højhusene og Río de la Plata er et stort grønt område med forbavsende mange forskellige plante-, fugle- og dyrearter. Hele området er skabt af byggeaffald, jord og brokker, der op gennem 1900-tallet blev hældt længere og længere ud i floden.

SAN NICOLÁS

San Nicolás er de otte rækker af blokke nord for Majpladsen. Her er de store banker, her er gågaden Florida og her er det berømte Colónteater. Bydelens geografiske midtpunkt er obelisken midt i verdens bredeste gade Av. 9 de Julio.

Gågaden Florida og indgangen til Galerías Pacífico.

Microcentro

Finanscentrum i blokkene nord for Majpladsen er kendt som Microcentro, selv om området ikke er en officiel bydel. Her er aldrig langt til en café eller en restaurant og her er masser af muligheder for shopping.

Florida

Gågaden Florida er spækket med forretninger og indgange til butikscentre, der kaldes galerías. Florida begynder en blok fra Plaza de Mayo. På de første blokke er der mange boghandlere, og i hele gadens længde er der spækket med fodgængere. Man mener, at over en million mennesker hver dag vandrer ad Florida.

Gaden Rivadavia, der starter samme sted som Florida, er den længste gade i Buenos Aires. Husnumrene fortsætter helt op til nr. 27.500 i bydelen Merlo – 25 kilometer fra centrum. Efter fire blokke krydses Florida af Av. Corrientes, der omtales som “gaden der aldrig sover”, da den er tæt belagt med teatre, biografer, caféer og restauranter. Gaden begynder ved den 8.000 sæder store koncerthal Luna Park ved havnens Dok 1.

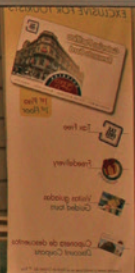
I den klassiske café og restaurant Richmond på Florida 468 kan man tage en pause i de gedigne læderbetrukne stole. På Floridas sidste to blokke ligger mange butikker med souvenir- og lædervarer af høj kvalitet. Florida udmunder på Plaza San Martín.

Parallelt med gågaden Florida, men to blokke ned mod havnen, løber

Næste side:
Galerías Pacífico er et
storslået shoppingcenter
på Florida.

Centro Cultural
;Borges

BREIL D&G

Avenida 9 de Julio skærer sig gennem hjertet af Buenos Aires.

gaden Reconquista fra parken foran togstationerne og til Plaza de Mayo. På de første blokke er kørebanen skrumpet ind til en enkelt bane for langsomkørende trafik. Til gengæld er fortovene gjort brede, og der er plantet træer. Efterhånden er der ved at opstå et hyggeligt caféliv i gaden.

Avenida 9 de Julio

Avenidaen er en af verdens bredeste gader med op til ti kørebaner i hver retning, og løber en kilometer fra kvarteret Retiro i nord til stationen Constitución i syd. Bredden på nær 150 meter fra bygning til bygning skyldes, at en hel blok er jævnet med jorden. Den eneste bygning, som stadig står, er det tidligere kommunikationsministerium. Anlægsarbejdet gik i gang 9. juli 1937 på 121-årsdagen for landets uafhængighedsdag, som avenidaen ærer.

Obelisk

Den 67 meter høje og ved foden syv gange syv meter store **obelisk** på Plaza de la República blev bygget på kun fire uger i maj 1936 i anledning af 400-året for grundlæggelsen af Buenos Aires. Stedet blev valgt, da det var her, det argentinske flag blev hejst første gang i Buenos Aires på toppen af en nu forsvunden kirke. Dette fandt sted 23. august 1812.

Teatro Colón

Teatret, der fremstår i fransk renæssancestil, er et af verdens bedste operahuse med en fantastisk akustik. Teatro Colón, Columbusteatret, åbnede på nationaldagen 25. maj 1908 og har plads til 2.478 siddende og ca. 500 stående tilhørere. Scenen er 35 meter bred, 34 meter dyb og 48 meter høj. Der er mulighed for at komme på guidet rundvisning i teatret.

Confitería Ideal

Operabygningen.

Det kan varmt anbefales at besøge denne flotte, over 100 år gamle café og dansehal på Suipacha 380, der har dannet kulisser til talrige film om tangoen eller Argentina, herunder filmen Evita.

Hver dag er der både undervisning i tangodans og milonga. Vil man blot betragte almindelige mennesker, der bruger frokostpausen fra jobbet til at danse tango, er det helt acceptabelt at købe en kop kaffe og blot nyde dansen.

Hver fredag og lørdag kl. 21 er der spisning og efterfølgende show med et program, der indeholder både dans, musik og sang. I skrivende stund er stedet lukket for renovering, men rygter siger, at stedet genåbner.

Spisested med grill.

RETIRO

Retiro strækker sig fra Plaza San Martín for enden af gågaden Florida, forbi jernbanestationer og busterminal og ned til havnen. På under 500 meter favner Retiro nogle af det centrale Buenos Aires' rigeste og fattigste kvarterer

Plaza San Martín

Plaza San Martín er domineret af et par enorme, skyggegivende gummitræer og en krans af andre træsorter. På en åben plads er et monument for San Martín.

Monument for de faldne på Falklandsøerne

Monumento a los caídos en Malvinas er en mindepark nedenfor Plaza San Martín, der hylder de 649 argentinske soldater, der blev dræbt under Falklandskrigen, og de overlevende, der bærer mærker fra kampene på deres krop eller i deres erindringer.

Torre Monumental

Torre Monumental, der indtil nederlaget mod englænderne i Falklandskrigen hed Det Engelske Tårn, er en gave fra byens engelske samfund i anledning af 100-året for Majrevolutionen. Efter Falklandskrigen – eller rettere Malvinaskrigen – fik tårnet navneforandring til “Torre Monumental”.

Den danske Klub og ambassade

På 12. sal i Edificio Dinamarca, Den danske bygning, på gaden Av. N. Alem nr. 1074 overfor Sheratonhotellet har den danske klub sine lokaler. Her er frokostrestaurant, og her har danske firmaer mødested. Bygningen er opført af dansk-argentineren Bertel Skov, der var hovedaktionær i den argentinske afdeling af Christiani og Nielsen.

På 9. sal ligger den danske ambassade.

Immigrantmuseet

Hele nede ved havnen, lige nedenfor Den Danske Ambassade, ligger Immigrantmuseet, Museo de la Inmigración i det gamle Hotel de Inmigrante, hvor indvandrere mellem 1911 og 1953 kunne bo gratis, fra de ankom med skibene, og til de rejste videre ind i landet. Museet har et indvandrerarkiv med indrejseoplysninger på immigranter.

Tog- og busstationer

Overfor Torre Monumental ligger tre jernbanestationer og til højre for dem den centrale **busterminal** Retiro. Herfra kører langdistancebusser ud i hele landet.

Villa 31

Bag busterminalen breder slumbyen Villa 31 sig ud langs banelegemerne. Cirka 50.000 mennesker, hvor halvdelen er fra Paraguay, Bolivia og Peru.

Næste side:
Det Monumentale Tårn,
der før nederlaget til
England i Falklands-
krigen hed Det
Engelske Tårn.

RECOLETA

Som i København strækker byens bedre kvarterer sig fra centrum og op langs nordkysten. På en god lang gåtur kan man både opleve parker, en kirkegård med byens højeste kvadratmeterpris, imponerende monumenter og dyre modebutikker.

Et pænt kvarter

Forvandlingen fra at være et middelmådigt til et mondant kvarter skete i 1867 og 1871, da kolera- og gul feberepidemier hærgede det bedre borgerskab i det dengang fashionable San Telmo. Beboerne søgte i stedet til Recoleta, hvor de drev pøblen væk og etablerede sig.

En tur til Recoleta og Palermo kan passende starte i parken, Plaza San Martín de Tours, foran Recoleta-kirkegården. Parken er delvist dækket af gigantiske gummitræer, hvor det største, Gran Gomero, blev plantet i 1878 og er 50 meter bredt. Træet giver skygge til caféen La Biela. Her mødtes landets store racerkørere midt i 1900-tallet mellem løbene. Tilbage er billeder af bilerne.

En blok ned ad bakken går Av. Alvear til højre. Byggestilen er meget fransk, og gaden er spækket med topgallerier og butikker med designvarer. Mangler fru en Louis Vuitton-taske, herren en Armani-jakke eller knægten et Cartier-ur, er der meget at komme efter på denne fashionable gade.

Ud mod parken i nr. 1725 på parallelgaden Posadas nedenfor er Palais de Glace, Palacio Nacional de las Artes, Det Nationale Kunstopalads, hjemsted for moderne og ofte politiske kunstudstillinger. Det var også her, at foregangsmænd i 1920'erne ved aftenselskaber for første gang præsenterede et overklassepublikum for tango, der hidtil havde været en dans og musik i prostitutions- og barmiljøet.

Træt i benene og mæt af indtryk kan man nyde en god middag på en hip restaurant, som der er mange af i Recoleta.

Kirkegården Recoleta

Gravhvelvinger, kapeller, mausoleer ja, ligefrem palæer, smykket med statuer i marmor ligger tæt langs de smalle gyder og stræder i denne imponerende kirkegård (åben daglig 7-18). Man har følelsen af at vandre i en by for antikkens døde beboere. Intet gravsted i Argentina er mere prestigefyldt end Recoleta, og det er ikke nok at være rig. Den døde skal også tilhøre en af de aristokratiske familier, der for længst har erhvervet et gravsted. Her er fx adskillige af de første præsidenter. Lige frem fra indgangen hviler tyrannen Juan Facundo Quiroga i Recoletas ældste mausoleum fra 1836. Kirkegårdens mest berømte gravsted tilhører dog Evita Perón selvom Recoletas herskende elite aldrig helt har forliget sig med, at en "simpel syngepige" skal ligge her (under familienavnet Duarte). Ved indgangen hænger en tavle, hvor hun og andre kendtes gravsteder er at finde. Træt i benene og mæt af indtryk kan man nyde en god middag på en hip restaurant, som der er mange af i Recoleta.

Næste side:
Begravelsesmonument
på Recoleta.

Gadehjørne på kirkegården Recoleta.

Næste side:
Gravstedet for Dr. Raúl Alfonsín, der i december 1983 overtog præsidentembedet efter militærdiktaturet.

Den enorme metalblomst Floralis Genérica er skabt som et symbol på alle jordens blomster.

Kirke og kunstmuseum

Ved siden af kirkegården ligger basilikaen, Nuestra Señora del Pilar, den næstældste kirke i Buenos Aires med sin hvide facade og blå keramikfliser på tårnet og indbyder til et besøg. Det barokke alter er prydet med præcolumbianske elementer, bl.a. en inkasol lavet af kunsthåndværkere fra Bolivia. Et fint alterkrucifiks er givet af Kong Carlos 3. af Spanien. Det er muligt at komme op på buegangen over kirken, hvorfra der udoover religiøs kunst og arbejder i sølv er en flot udsigt ned over kirkegården.

Nedenfor kirken, ud til Plaza Francia, har kulturcentret Centro Cultural de Recoleta til huse i et tidligere franciskanerkloster. I de respektfuldt restaurerede rum hænger skiftende udstillinger af malerier, skulpturer, foto- og installationskunst, mens en scene lægger gulv til koncerter, danse- og teaterforestillinger. Om sommeren foregår en del arrangementer på terrassens udendørs amfiscene. På den anden side af Av. del Libertador ligger Museo Nacional de Bellas Artes i en rødlig bygning med fire søjler ved indgangen.

Den permanente udstilling i stuetagen viser værker af bl.a. Chagall, Gauguin, Moore, Monet, Renoir, Rubens og Van Gogh. Første sal indeholder værker af store argentinske kunstnere.

Kæmpeblomst i stål

Ad en fodgængerbro kan man krydse avenidaen Figuero Alcorta og nå ned til jurafakultetet med de kæmpe græske søjler og trapper. Ved siden af står den 23 meter høje rustfrie stålblomst Floralis Genérica. Et hydraulisk system åbner bladene klokken otte om morgenen og lukker dem ved solnedgang.

På det sted hvor Juan og Evita Perón havde deres palæ, ligger nu Nationalbiblioteket, Biblioteca Nacional i en kæmpe betonkolos. Af frygt for at Perón'ernes palæ skulle blive sted for helligdyrkelse af Evita, jævnedes de nye magt-havere bygningen, da Perón var væltet i 1955. Uoverensstemmelser og skandaler gjorde, at der gik tre årtier fra betonskelettet var støbt i 1960'erne til biblioteket var færdigt. I 1999 afslørede præsident Menem et monument med en fin statue af Evita foran biblioteket i den park, der også bærer hendes navn.

Fortsætter man hen ad Figuero Alcorta kommer man forbi Tv Canal 7, dernæst et beboelseskvarter med gummi- og Jacarandástræer, og så er man inde i bydelen Palermo.

PALERMO

Palermo er en populær bydel med trendy butikker og caféer, der især i weekenderne har masser af liv. Kvarteret Palermo Chico er delt op i Palermo Soho, Palermo Hollywood og Villa Freud. Parkerne i Palermo er et stort, grønt åndehul i byen.

Palermos natteliv lever i weekenderne.

Palermo Chico

Hvor den botaniske have støder ud til Av. Santa Fe starter beboelseskvartererne i Palermo, med Palermo Soho som subkvarteret, hvor bydelens sociale liv udspiller sig. Går man op ad gaden, Jorge Luis Borges fra Plaza Italia, kommer man forbi forfatterens barndomshjem i nr. 2135. Caféer, modebutikker og gallerier er centreret omkring Plaza Serrano, også kaldet Plaza Cortázar efter forfatteren Julio Cortázar, der lod sin surrealistiske roman *Rayuela* (på dansk *Hinkeleg*) foregå her. Borges lader i digtet "Buenos Aires" huset i nr. 2108 været steder for den mytiske grundlæggelse af Buenos Aires. Bygningen rummer caféen *El Preferido*. For byens store litteratur er disse gader og huse i Palermo selve hjertet af Buenos Aires. Der er ingen tvivl om, at bydelens selvbevidste beboere er enige i den opfattelse.

Et andet kvarter, hvor navnet fortæller om stedet, er Palermo Hollywood på og omkring gaderne Humboldt og Fitz Roy nær jernbanen og Av. Justo. Her hænger mediefolk og kendisser ud i studier, caféer og restauranter.

MALBA

Museo de Arte Latinoamericano de Buenos Aires, Museet for Latinamerikansk kunst, er byens bedste kunstmuseum. Constantini-samlingen på første sal viser i kronologisk rækkefølge udviklingen af den moderne latinamerikanske kunst, der fra først i 1900-tallet afspejlede styrkelsen af en latinamerikansk identitet. Frida Kahlo og Diego Rivera er blot nogle af topkunstnerne. De skiftende udstillinger giver en fin mulighed for at se, hvad der aktuelt rører sig på kontinentets moderne kunsts scene.

Næste side:
Gadeliv i Palermo.

Økopark Buenos Aires

I juni 2016 vedtog Buenos Aires' bystyre at lukke den 140 år gamle Buenos Aires zoo og sætte cirka 2.500 dyr ud i naturen, da man mente, at det ikke længere er acceptabelt at holde dyr i fangenskab. I stedet er den tidligere zoologiske have omdannet nu til en moderne, interaktiv økopark, der sigter mod at skabe opmærksomhed om miljøspørgsmål og vigtigheden af at beskytte dyrs naturlige levesteder både i Argentina og internationalt.

Den nye park har ingen dyr i permanent fangenskab, men huser dyr, der har behov for lægebehandling, inklusive dem i den tidligere zoologiske have, som ikke var stærke nok til at blive frigivet i naturen. Nogle dyr holdes på stedet, mens specialister hjælper med at forberede dem til udsætning i naturen. For bedre at beskytte dyrelivet er der begrænset åbningstid, maksimalt dagligt besøgstal er 2.000 besøgende, og det er ikke tilladt at fodre dyrene.

Botanisk have

Syd for ecoparkenn ligger den botaniske have, hvor både udstillingsplanter og vildtvoksende vækster har fin plads. I parkens flotte rødstenshus boede i 1890'erne den franske landskabsarkitekt Carlos Thays, der designede en lang række af Buenos Aires' parker og plazaer.

Museo Evita

Museet glorificerer Evita Perón. Billeder, effekter og filmklip viser de fattiges forbillede fra sin bedste side.

Parker og monumenter

Parken, Parque 3 de Febrero, består af flere afsnit delt af store avenidaer. Udgangspunktet for nogle timer i de luftige, grønne arealer kan passende være krydset af Figuera Alcorte og Sarmiento.

Rytterstatuen i rundkørslen er af Urquiza der i 1854 efterfulgte tyrannen Rosas på præsidentposten. Stik mod nord står planetariet, hvor der i entreen er udstillet en stor meteorit fundet i Chacoen i Nordargentina. Netop her, nøjagtig 99 år før planetariets indvielse, spillede engelske

Farvestrålende
facade i Palermo.

immigranter, 20. juni 1960, den første fodboldkamp i Argentina. Mellem krydset og planetariet lå i 1800-tallets sidste årtier den legendariske café "Lo de Hansen". Vest for krydset er en rosepark omkring den store sø Lago de Palermo. Øst for krydset er det til gengæld træer, der dominerer og giver skygge til familier på udflugt. Jacarandástræerne står med violette blomster, og det argentinske nationaltræ Ceibo står med røde blomster om foråret. I det østligste hjørne er den japanske have.

Midt i parkens anden store rundkørsel, hvor Av. del Libertador krydser Av. Sarmiento, står Monumento de los Españoles, Monumentet for Spanierne, som er det mest imponerende monument ikke bare i Palermo, men i hele Buenos Aires. På toppen af den 24,5 meter høje, fint udsmykkede, kridhvide marmor kolos står en yndefuld engel. For foden af hver af soklens hjørner står fire bronzemænd, der symboliserer La Platafloden, Pampaen, Chacoen og Andesbjergene. Det spanske samfund i Buenos Aires gav i 1908 monumentet som en gave i anledning af 100-året for Majrevolutionen. I 1916 sejlede monumentets bronze- og marmorudsmykning med et skib fra Spanien Ulykkeligvis grundstødte skibet ved Rio de Janeiro, hvor ikke bare ud-smykningen sank, men også flere end 450 mennesker omkom. Kopier blev derefter skabt og endelig, 25. maj 1927, overdrog man det færdige monument. Øst for rundkørsel står en statue af præsident Sarmiento, der moderniserede Argentinas undervisningssystem. På den stik modsatte side af rundkørslen står en rytterstatue af Sarmientos diametrale modsætning og modstander, Juan Manuel de Rosas. Rosas købte i 1838 arealerne i denne del af Palermo og skabte de nuværende parker. Sit eget domicil byggede han, hvor statuen af Sarmiento står.

Hukommelsens Park

Lidt nord for Palermo, ud til La Platafloden, ligger Parque de la Memoria. Parken er mindesmærke for ofrene guerillakampene fra 1969 til 1973 og for militærdiktaturets beskridte krig fra 1976 til 1984. I små plader på en mur står navne på hundredevis af forsvundene personer skrevet. En skulptur af en spejdende mand står i vandet og spejder ud over floden. Den minder om dødsflyene, hvorfra militæret kastede døde og bevidstløse mennesker ned i flodens vand.

Mindetavle med navne på forsvundne under den beskridte krig.

TIGRE

I bydelen Tigre er biler skiftet ud med både, og kanaler er trafikårer i stedet for veje. Tigre ligger hvor Stor-Buenos Aires møder et deltaområde med floder og åer. Øerne er grønne og virker som et mentalt åndehul.

Sejlads i floddelta

I bydelen Tigre er biler skiftet ud med både, og kanaler er trafikårer i stedet for veje. Tigre ligger hvor Stor-Buenos Aires møder et deltaområde med floder og åer. Øerne er grønne og virker som et mentalt åndehul.

Tigre har navn efter jaguaren, der i Sydamerika populært kaldes tigre, tiger. Den sidste jaguar er for længst skudt i deltaområdet, hvor vand fra Paranáfloden løber ud mellem utallige store og små øer.

En togtur til Tigre kombineret med sejlads mellem øerne er en oplagt idé til en dagsudflugt fra centrum. Toget kører fra stationen Mitre ved Retiro til centrum af Tigre by ved floden Luján. Ved at betale lidt ekstra kan man skifte til det finere Tren de la Costa, Kysttoget, i Olivos.

Ved togenes endestation i byen Tigre er forlystelsesparken Parque de la Costa. Ved stationen ud til den lille sideflod er et turistkontor, hvor man kan få oplysninger om de mange muligheder for sejlture. Her er også bådterminalen Estación Fluvial, hvorfra man kan tage en sejltur med de både, der fungerer som sejlene busser.

Ved at gå et par kilometer mod vest langs Lujánfloden kommer man til Museo de Arte Tigre i det gamle kasino Tigre Club. Værkerne er emnemæssigt opdelt i landskab, gauchomotiver og arkitektur. Lidt længere henne ad Lujánfloden, men på den modsatte side har Den Skandinaviske Roklub, Club Remoros Escandinavos, et 18.000 m² stort område med robåde og kajaker, swimmingpool, tennisbaner og huse til møder og fester.

Tigre er et yndet udflugtsmål for porteños i weekenderne, og har derfor masser af caféer og restauranter.

Næste side:
En café i Tigre.

Floddeltaet Tigre er et yndet udflugtsmål for beboerne i Buenos Aires. Både sejler i rutefart mellem øerne.

PASSION FOR FODBOLD

Kampen mellem River og Boca er et godt billede på, hvad den argentinske fodboldverden kan. Både stemningsmæssigt og spiller-mæssigt. De bedste spillere ryger til Europas ligaer. For mange af verdens bedste har været igennem her på vej mod tinderne.

Dette afsnit er skrevet af journalist Ebbe Fischer, der har dækket Latinamerika både politisk og kulturelt, herunder den passionerede fodboldkultur som skribent for Tipsbladet, Berlingske Sport, Euroman m.fl. I Danmark har han i øvrigt dækket Superligaen for Ritzau Sport.

Vilde med fodbold

”Vi er vilde med fodbold. Men argentinerne ... de er jo fuldstændig gale!” Taxachaufføren i Rio møder mit blik i bakspejlet. Han leder vist efter bekræftelse fra en ’neutral’ europæer. Jeg trækker på skuldrene og gengælder hans smil. ”Det er svært at sige... men El Superclásico er nok den vildeste kamp i verden,” indrømmer jeg. Næsten undskyldende.

Når det kommer fra en brasilianer, så er der noget om det. Argentina har den mest utrolige fodboldkultur i verden. På godt og ondt. Men klart mest godt. Jeg har set de store Rio og São Paulo-lokalopgør på stadion, og det er fantastisk, men intet slår El Superclásico - River Plate mod Boca Juniors. Overklassen, los millonarios fra Nuñez, mod arbejderklubben, de hårde hunde fra havnen.

Kampen - og de to klubber - er et godt billede på, hvad den argentinske fodboldverden kan. Både stemningsmæssigt og spillermæssigt, selvom de bedste spillere ryger til Europas pengestærke ligaer. For mange af verdens bedste har været igennem her på vej mod tinderne.

I dette kapitel skal vi se lidt nærmere på klubberne, kampen, talenterne og runde de passionerede fans. Herunder bagsiden af medaljen, las barra bravas, de argentinske hooligans, der fungerer som en regulær mafia.

Dragende stemning

I Argentina lever de fodbold. På den lokale bar eller café kan man altid få en fodboldsnak, mens seneste storkamp kører på storskærm i baggrunden. Eller måske viser de et langt pressemøde, hvor ugens historie udfolder sig i detaljer. Dramaet stopper aldrig, og argentinerne elsker det.

Fodbold er desuden med til at sammentømre familier, fordi alle - også teenagedatteren - ved, hvem familiens klub er. Så mødes de om søndagen og spiser asado (barbecue) og ser fodbold. Alle er på samme hold.

Og lad os slå én ting fast: Hvis man er i Argentina og har den mindste interesse for fodbold, så tag ud på stadion. Også hvis du ikke har fodboldinteressen. For det er en stor oplevelse og i øvrigt sikkert nok, hvis man tænker sig lidt om og tager bestik af situationen. Det vil sige; lad Rolex-uret blive hjemme, tag en gl. T-shirt på og lad være med at vifte med kontanter. Hvis det er mørkt efter kampen, så find evt. en lille café og tag en kop kaffe for at undgå den (lille) risiko for at ende op i en tom farlig gyde med skumle typer bag dig. Når trængslen er stilnet af, kan man stille og roligt tage en taxa væk.

På vej hjem kan man så helt sikkert få sig en fodboldsnak med chaufføren. Vi er i et land, hvor mange stadig kan navnene på Danmarks dynamithold fra 1986. De husker VM på de kanter. Og El Mundial, er

Næste side:
Ebbe Fischer på
River Plates stadion.

Bocas stadion.

et absolut højdepunkt hvert fjerde år, når alle officielle bygninger flager, mens hele landet sidder i håb om en ny VM-titel til Argentina.

Den argentinske liga ligger typisk stille i december-januar (sommerferie) og i juli. Men hvis man er i landet på andre tidspunkter, har man rig mulighed for at opleve en kamp.

Til de fleste kampe kan man købe sine egne billetter ved billetlugen. Til de store kampe, især med River Plate og Boca Juniors, skal man imidlertid omkring et bureau eller selv ud på det sorte marked, da alle billetter er reserveret til klubbens socios – medlemmerne.

El Superclásico

Kampen mellem Buenos Aires' to største fodboldklubber er omgærdet af en aura af historie og passion. I Argentina er 'superklassiker' nemlig et helt nødvendigt begreb for klart at definere landets største opgør i et virvar af klassiske kampe.

De fem store i Argentina er River Plate, Boca Juniors, Independiente, Racing og San Lorenzo. Hver gang de fem hold mødes er der tale om en klassiker. Desuden spilles fem andre klassikere, når de fem store møder det gamle storhold Huracán.

Læg dertil omkring 10 andre hold fra Buenos Aires i den bedste række, hvilket giver en lang række store lokalopgør. Oveni kommer heftige lokalopgør i La Plata, Rosario og Córdoba. Alle klassikere. Men ikke superklassikere.

Rivaliseringen mellem de to største Buenos Aires-klubber strækker sig tilbage til 1913, da River vandt 2-1 i det første opgør. Siden 1968 har kampen været særlig følelsesladet, da 71 Boca-fans blev mast ihjel som

gæster på El Monumental. Politiet holdt af uvisse årsager en port lukket for udeholdets tilhængere, og der udbrød panik. Historien har bidraget til hadet.

River Plate er traditionelt rigmandsklubben, og det kan man næsten se på spillerne. Rivers spillere har i højere grad hang til pomadehår og dario-attituder. River spiller desuden pænt og poleret, og klubben har utvivlsomt mere stil. Til gengæld har Boca en særlig charme. Det er arbejderklubben, der i dag (også) har store økonomiske midler. Begge klubber har imidlertid støttet i alle samfundslag, og man kan nemt finde en hjemløs, der holder med River. Eller en rigmand, der holder med Boca.

Tilbage i 1940 blev det legendariske 'La Bombonera' bygget i La Boca på trods af, at der manglede plads til to rigtige langsider mellem barakkerne. Derfor er den ene langside en simpel væg med enkelte VIP-pladser, og stadion er meget specielt. Det er Rivers bane også - her blev Argentina f.eks. verdensmester i 1978. 'El Monumental' i Nuñez ligger i et pænt forstadskvarter i den nordlige del af hovedstaden, hvor smarte caféer og trendy butikker ligger langs med dyre bilforhandlere. Her skal man ikke bekymre sig meget om sikkerheden.

Bag Bocas ene langside hænger i øvrigt et stort svensk flag pga. en særlig legende. To år efter Boca Juniors' stiftelse i 1905 mødte klubben et hold med de samme blå-hvide spilletøj, og så var gode råd dyre. Ifølge legenden blev lederne enige om, at Boca Juniors skulle spille i samme farve som flaget på det næste skib, der anløb havnen. Det næste skib var svensk. Det var i 1907, og siden har Boca spillet i blåt og gult.

De andre storklubber

Men der er også andre store. San Lorenzo har en del tilhængere blandt overklasse-argentinerne selvom deres stadion ligger i et af de hårdeste kvarterer, Bajo Flores. Men for alle argentinske hold gælder, at deres fans i dag reelt er en blandet forsamling. En af San Lorenzos mest kendte og vellidte fans er i øvrigt dansk-amerikanske Viggo Mortensen, der voksede op i Buenos Aires og ofte kommer på stadion.

Independiente og Racing er de sidste to af de fem gamle storklubber. De to klubbers stadione ligger 150 meter fra hinanden og har plads til knap 60.000 hver, hvilket giver ekstremt højspændte lokalopgør på og uden for grønsværen.

Independiente bliver kaldet "rey de copas", copa-kongen, fordi klubben har sydamerikansk rekord i vundne Copa Libertadores (Champions League) - man vandt i 1964, 1965, 1972, 1973, 1974, 1975, 1984 og to Intercontinental (VM) i 1973 og 1984.

Pt. er Independientes mest kendte hjemmedyrkede spiller Sergio Agüero, som har scoringsrekorden i Manchester City og i øvrigt er gift med Diego Maradonas datter. Måske vi kan forvente flere talenter fra dén front.

Huracán, ærkerival og nabo til San Lorenzo skal også med her. Det blev længe regnet som det sjette gamle storhold, men har det i dag lidt svært, typisk i midten eller bunden af rækken.

Mens Lanús er en spændende nyklassisk arbejderklub på lavt budget i

Optakt til kamp på River Plate.

det sydlige Buenos Aires. Klubben har stor succes ift. at producere egne spillere.

Vélez Sársfield er ligeledes et af de store hold og vandt sensationelt Intercontinental Cup i 1994 over AC Milan.

Uden for Buenos Aires er opgøret mellem Rosario Central og Newell's Old boys værd at nævne. Sidstnævnte er Lionel Messis barndomsklub, og Messis kone er i øvrigt en skønhed fra Rosario. Diego Maradona spillede en kort overgang i Newell's.

Magtfulde hooligans

I Argentina har hver storklub en hardcore fangruppe – barra bravas – som dels styrer sangene bag målet, dels har massiv indflydelse i klubben. Fansene styrer fx parkering omkring stadion, og de får en stor stak billetter gratis af klubledelsen. De får sågar ofte penge via spillersalg. Systemet er heftigt kritiseret, men det er i dag rodfæstet i et land, hvor ingen synes at have viljen eller modet til at gøre op med det absurde fænomen.

Topklubberne er under massivt pres fra fansene, og hvis ikke klubpræsidenten makker ret kommer han – eller hans familie – måske endda ud for en ulykke. Han makker ret. Og terrorsystemet har spredt sig til alle argentinske topklubber.

Lederen af fangruppen, barra'en, er selv blevet en del af historien om topfodbold i Argentina; han er i avisen, han giver autografer, han deler billetter og pesos ud til sine støtter.

De hårde hooligans har nemlig deres daglige gang i klubbernes inder-

ste cirkler; på træningsanlægget, på banen, blandt spillerne. Det er med andre ord svært attraktivt, både økonomisk og imagemæssigt, at være leder for en storklubs barra brava.

Rivaliseringen mellem fansene er derfor præget af mange interne slåskampe og i sjældne tilfælde drab, når de gale hinchas støder sammen. Mens politiet i reglen er gode til at afskærme fans fra forskellige klubber, er den interne rivalisering, der handler om penge og prestige, sværere at styre. Lederen af barra'en har typisk kæmpet sig til tops på den hårde måde. Han er nemlig den, der - med alle midler - formår at samle de andre hooligans omkring sig.

Når de kriminelle ledere undertiden ryger i fængsel, skal der findes en ny leder. Den proces går ikke stille af, og både River Plate og Boca Juniors m.fl. har haft store problemer. Væbnede interne opgør er nået helt ind på El Monumental og La Bombonera, hvilket har givet klubben flere karantæner fra hjemmebanen. Det har ikke bremset balladen, men de interne slåskampe foregår dog typisk langt fra stadion. Og sjældent på kampdagen.

Er det så alligevel farligt at gå til fodbold? Nej. Los barra bravas er ude efter hinanden - ikke dig. De udgør desuden et fåtal af tilskuere - man anslår f.eks., at River har omkring 500 hardcore barras ud af 66.000 tilskuere. På kampdagen ser man dem bare stå bag målet med trommer, trompeter og massevis af flag og parasoller, som svinges rundt. Barra'en er også folkløse, fest og fællesskab - og det er først og fremmest dét, argentinsk fodbold handler om.

Optakt til kamp på Bocas stadion.

TANGO

Tangodansen blev født i Buenos Aires' fattige kvarterer. I dag dances den på både gader og store scener. Her er masser af undervisere, og der er mange dansesteder "milongaer", hvor man kan gå direkte ind fra gaden.

Dette kapitel er delvist skrevet af Thomas Hansen, der har boet i Buenos Aires.

Tangoens historie

"Tango er en trist tanke, som man danser", har en af de tidligste tango-komponister engang udtalt. I 1870'ernes og 1880'ernes havnekvarterer i Buenos Aires var der ikke meget at grine af for de fattige, enlige mænd, der var ankommet fra Europa. Mændene savnede en kvinde og de længtes efter en bedre levestandard. Mens de ventede på, at det blev deres tur hos luderne på første sal, dansede mændene med hinanden ved baren. Musikens dystre akkorder leverede en spansk guitar, beklagelserne sendte en violin ud i rummet, mens en gammel klarinet ledte tankerne hen mod fine, fjerne europæiske dansehallen.

Når det store overtal af mænd en sjælden gang dansede med en kvinde, var det meget vigtigt, at hun virkelig følte sig godt tilpas i hans arme – ellers gik hun bare hen til en anden. Han måtte ikke overskride hendes grænser, men med fine bevægelser skulle han føre og følge musikken.

Sidst i 1800-tallet kom bandoneón'en, en lille harmonika, til Argentina fra Tyskland. Instrumentet blev hurtigt det centrale element i lydbilledet og er i dag tæt knyttet til tangoen.

Tangoens ry for at være for underklassen, gjorde den ildeset i det finere selskab, men i Europa modtog overklassen i Paris den med stor interesse i 1920-erne. Det siges, at der blev givet en stilig opvisning for paven, uden at denne forbød dansen. Således anerkendt af paven og populær i overklassen i Europa, blev tangoen præsenteret for den argentinske overklasse ved en opvisning i det smukke Palais de Glace, og herefter accepteret bredt i Argentina, hvor interessen bare voksede. Tangoens storhedstid var imellem 1940-1955, hvor et meget rigt Argentina forstod at leve det søde liv. Orkestrene fra denne epoke er fortsat de mest afspillede på alverdens tango-dansesteder.

I slutningen af 1950'erne og i 1960'erne dukkede den engelsksprogede rockmusik op i Argentina, og den slog – sammen med flere militærdiktaturer – tangoen helt af banen. Således forsvandt tangodansen helt fra dansestederne op igennem 1960'erne. Først igen i 1980'erne samlede nogle af de gamle dansere et dansehold, der opsatte showet "Tango Argentino", for at vise den argentinske tango ude i verden. Showet nåede med succes til Broadway, og endnu engang blev det interessen ude i verden, der fik argentinerne egen interesse til så småt at vende tilbage op gennem 1990'erne.

Da dansen havde været forsvundet i over 20 år, var det kun de gamle, der kendte den, men dansens popularitet vokser støt, og i dag er det argentinere i alle aldre, der vil lære trinene.

Næste side:
Tangomodeller i
Puerto Madero.

Tangodansere i San Telmo.

Tangoshow

Under opholdet i Buenos Aires bør man afsætte en aften til et besøg på et af de store tangosteder. Aftenen starter oftest med en velkomstdrink efterfulgt af en menu med vin, inden tangoshowet går i gang på scenen. Programmerne er meget varierede med både dans, musik og sang. Nogle shows fortæller tangoens historie fra dens opståen til i dag, hvor show-tango er en kunstart med svære, indøvede spring. De mest kendte show er:

El Viejo Almacén på hjørnet Independencia og Balcarce i San Telmo er et af de mest besøgte.

La Ventana, Balcarce 431, San Telmo, har både tango og folkedans fra det indre af Argentina med i deres show. La Vantana er denne bogs forfatters yndlingssted.

El Querandí, Perú 302. Anbefalingsværdigt show der fortæller tangoens historie.

Bar Sur, Estados Unidos 299, San Telmo er en lille legendarisk bar med tangoshow og musik hver aften fra kl. 20 til 02.

Esquina Carlos Gardél, Carsol Gardel 3200 overfor parken Abasto har shows og spisning i en flot teatersal.

Bog om tango

For en dybere indsigt i tangoen, samt forståelse af tangoens udvikling, læs bogen "Tango – en dans og en kultur", der er skrevet af danskeren Ole Toxværd.

Undervisning

Masser af tangodansere i Buenos Aires tilbyder kurser og enkelttimer i tangodans. Mange reklamerer i de forskellige gratis magasiner og online forum.

Milongaer

En milonga er et offentligt dansested, hvor man tropper op med sine dansesko og byder en partner op til dans.

Milongaer findes i alle afskygninger i Buenos Aires. Fra steder, hvor gennemsnitsalderen er nogle og tyve, og hvor der mest dances til ny elektronisk tango-musik, til steder hvor der ikke ses turister, men kun lokale fra kvarteret. Endelig er der også de klassiske milongaer, hvor man holder på normerne med, at herrerne placeres på den ene side af dansegulvet, og kvinderne på den anden.

Her er milongaer, der starter kl. 15.00, og her er milongaer, der serverer frisk morgenbrød inden de lukker kl. 6.00 om morgenen.

Den typiske milonga byder på tre musikformer indenfor tangoen. Den traditionelle tango, tangovals samt den muntre milonga. Musikken spilles i tanda'er som er et sæt, hvor der spilles tre-fire musikstykker af samme karakter. Når et par aftaler at danse, indebærer aftalen en hel tanda. Det er ikke velset, at stoppe dansen midt i en tanda.

Imellem de tre-fire musiknumre bruger folk tid på at tale lidt med dansepartneren. I tidligere tider var dette jo eneste mulighed for at gøre indtryk på en pige, der normalt var stærkt overvåget af en ledsagende mor eller bror.

Imellem tandaerne afspilles et kort stykke musik af en helt anden karakter. Denne kaldes cortina (gardin/tæppe). Her er det velset, at man forlader gulvet, så man kan byde en ny dansepartner op til den næste tanda. Mange milongaer byder på levende musik og mange vil byde på opvisning af dygtige tangopar. Der dukker løbende nye milongaer op, mens andre skifter navn eller lukker.

AT BYDE EN KVINDE OP

Milongaen har et helt sæt uskrevede regler. Det er altid herren, der byder op, men for at undgå at tabe ansigt, hvis kvinden ikke ønsker at danse, bydes op ved at søge øjenkontakt. Hvis kvinden er interesseret, gengælder hun øjenkontakten, og sådan indgås "aftalen" om at mødes på gulvet og danse den næste tanda. Når der er flere kvinder end mænd på milongaen, kan man iagttage, hvordan kvinderne søger øjenkontakt på en temmelig insisterende måde, for at få manden til at byde op.

Kvinder venter på at blive budt op til dans.

SAN ANTONIO DE ARECO

Byen og oplandet er som et levende museum for gauchokulturen. Adskillige *estanciaer*, store gårde, tilbyder *Dia de Campo*, En dag på landet, hvor besøgende bliver præsenteret for livet som gaucho - samt en overraskende middag.

Oplev gauchoen

På pampaen vest for Buenos Aires ligger den lille by San Antonio de Areco. Byen er centrum i et område, hvor adskillige store gårde har bevaret og genskabt en levende gauchokultur. En dagstur til en af gårdene og byen er en fin måde at snuse til livet på pampaen, som de var for et par hundrede år siden.

El Ombú de Areco er blot en af de mange *estanciaer*, der tilbyder *Dia de campo*, En dag på landet. Programmet indeholder demonstration af arbejdet med kvæg og heste, rideopvisning, køretur i hestevogn, opvisning af folkedans, sang med guitar samt den centrale asado - middag med grillstegt kød.

I byen er der flere typiske *boliches*, gamle caféer og værtshuse, hvor gauchoen mødes til en snak og et glas vin. Boliche Bessonart er én af dem.

Museumsområdet Parque Criollo y Museo Gauchesco Ricardo Güiraldes rummer fine udstillinger om gauchokulturen-

GAUCHOER

Gauchos er lige så central i den argentinske folkesjæl som cowboyen er det i den nordamerikanske. I 1700- og 1800-tallet levede gauchos på pampaen og de nordlige Argentina som ridende kvæg- og fårehyrder i det åbne land.

Gauchos var af blandet europæisk og indfødt amerikansk afstamning. Hans karakter beskrives som modig, ædel, generøs, stolt, ærlig og uregerlig. Han nød det frie liv, og følte sig lukket inde, da indhegnede marker i løbet af 1800-tallet indtog pampaen.

COLONIA I URUGUAY

En times sejlads fra metropolen Buenos Aires over La Platafloden bringer den rejsende til den hyggelige by Colonia i Uruguay. I kolonitiden var Colonia en fæstningsby, hvor både portugisere og spaniere søgte beskyttelse. I dag finder turisten ro.

Uruguays flag.

Dagstur til Colonia

Har du brug for en rolig dag i historiske omgivelser, kan en tur til den historiske koloniby Colonia i Uruguay anbefales. Byen ligger lige over på den anden side af Rio de la Platafloden kun en god times sejlads fra Buenos Aires. Det er nemt og kræver i virkeligheden kun, at man husker passet. Man kan benytte sit betalingskort på byens restauranter, og skulle man blive ekstraordinært glad for byen, er det muligt at tage en overnatning til en overkommelig pris.

Colonia er en af de byer, hvor hovedattraktion er at daske rundt i roligt tempo og indånde stemningen. Når man er kommet i land, holder man til venstre, og efter fem minutter er man i den gamle bydel. Snup evt. et bykort på turistinformationen, men i virkeligheden klarer man sig fint uden. Så længe man søger for, at vandet er på venstre side, er man på rette vej – og selvfølgelig omvendt, når man skal tilbage til færgeløbet efter 4-5 timer i denne hyggelige tidslomme. Andre turister har selvfølgelig fået samme gode idé, men man fornemmer en fælles overenskomst om, at her i byen holder man tempoet og stemmelejet nede.

Byens historie er dog langt fra fredelig, hvilket den gamle borgruin vidner om. Portugiserne grundlagde Colonia i 1680, men siden har den skiftet hænder flere gange mellem Spanien og Portugal. Det er enten sket på grund af krige eller traktatændringer på den anden side af Atlanterhavet i Europa. Ja, Colonias historie er på mange måder Sydamerikas historie.

Næste side:
En café på et gadehjørne
i Colonia.

Gadehjørne i Colonia.

Gammel bydel

Den gamle bydel ligger på en halvø og er præget af brolagte gader mellem farverige huse i charmerede forfald. Gaderne er forholdsvis smalle, hvilket netop vidner om, at den er grundlagt af portugisere.

Den nye del af byen er præget af brede og lige veje, som er typisk spansk. Tag en tur op i fyrtårnet og få det store overblik, drik kaffe ved den lille havn eller tag den helt store frokost på en af byens restauranter.

Gibellini

ART & CUISINE

249

Cocinero-Autor
(C.A.)
Reservas y Menús
• Saladas, Pizzas, Pastas
• Plegamos a la medida
• Disponibles al estilo
Cocinas
• Tumbos al horno
• Pasa a la estufa
Cocina especial
• Especialidad de carnes y
• Pasa a la estufa
• Especialidad de
Taller de cocina
• Recetas de la cocina de
de la cocina de la cocina

RISTORANTE
GIBELLINI
COCINERO
AUTOR

NORDØSTARGENTINA

NORDØSTARGENTINA

Provinsen Misiones strækker sig op mellem Paraguay og Brasilien. Øverst, omgivet af regnskov, er de eventyrligt smukke Iguazúvandfald. Længere nede ruiner fra jesuitternes missionsvirksomhed. Iberá og Palmar er besøgsværdige nationalparker.

Iguazúvandfaldene på grænsen til Brasilien er Argentinas mest besøgte naturseverdighed. På den argentinske side vandrer man helt tæt på vandfaldene, mens man på den brasilianske side har det store overblik. Vandfaldene ligger i provinsen Misiones, hvor jesuittermunke for 300 år siden missionerede blandt junglens oprindelige befolkning. Ruinerne vidner om de bysamfund, som blev en trussel mod den etablerede kolonimagt.

Kun nær Iguazúvandfaldene er landet kuperet. Resten af Nordøstargentina, helt ned til Buenos Aires, er fladt græsland.

I provinsen Corrientes er det enorme vådområde Esteros de Iberá med et rigt fugle- og dyreliv.

Foregående opslag:
Djævelens Svælg er
det største af Iguazú-
vandfaldene.

Næste side:
Iguazúvandfaldene
består af flere end 200
enkelte vandfald.

IGUAZÚVANDFALDENE

Vandfaldene på Iguazúfloden er et af de flotteste og mest overvældende vidundere, som naturen har beriget Sydamerika med. Iguazú kan opleves fra både Argentina og Brasilien. Få kilometer væk ligger Paraguay.

Store vande

Iguazú betyder Store Vande på det lokale oprindelige sprog guaraní, og navnet udtrykker klart og præcist, hvorfor vandfaldene er Sydamerikas mest kendte naturlige vidunder. Vandfaldene ligger på Iguazúfloden, der danner grænse mellem Argentina og Brasilien. På den argentinske side kommer man tæt på vandfaldene, og fra den brasilianske side har man det store overblik.

Las Cataratas, "vandfaldene" er et andet navn, som de lokale ofte bruger. Flertalsformen udtrykker, at der ikke er tale om et, men mange vandfald. Over en hesteskoformet strækning på 2.500 meter falder i gennemsnit 1.500 kubikmeter vand i sekundet ud over en 80 meter høj klippekant af basalt. Der er store udsving i vandmængden året igennem med februar og marts som de mest vandrige. Alt efter vandstanden i floden varierer antallet af enkeltfald fra 160 til 260 store og små fald. De største har egne navne, og ville, hvis de havde ligget alene, i sig selv have været en attraktion. Det største vandfald er La Garganta del Diablo, Djævelens svælg, i bunden af hestekoens.

Man kan fint få en hel dag til at gå på den argentinske side af vandfaldene vandfaldene, så tag derud så tidligt som muligt.

Besøgscentret

Besøgende møder ca. 800 meter før vandfaldene det moderne besøgscenter med billedsalg, bagagedepot, parkadministration, restauranter, caféer og butikker med souvenir, tøj og gaveartikler. Udenfor sælger guaranífolk

kunsthåndværk. I Informationscentret Ybirá Reta er der en udstilling, der fortæller om parkens dyreliv og flora, samt om de oprindelige kulturer, jesuitternes missionsvirksomhed i 1600- og 1700-tallet og den mere nutidige historie i provinsen Misiones. Ved betalingen får man et kort over vandfaldene, så man undervejs kan følge med i, hvad de enkelte fald hedder.

Fra besøgscentret fører både en gangsti og et lille tog til vandfaldene.

Næste side:
Vandfaldet Bossetti ser
man fra Den nedre Sti.

Familier fra lokale
oprindelige samfund
sælger souvenir på
besøgscentret Iguazú.

OPDAGELSEN AF IGUAZÚ

Allerede i 1542 nåede en spansk ekspedition til vandfaldene under en udforskning af floderne for at finde mulige rejseveje til Asunción, der nu er hovedstad i Paraguay. Vandfaldene lå praktisk taget glemt indtil starten af 1900-tallet. Først i 1922 blev det første hotel bygget.

Sejladsen Gran Aventura på Iguazúfloden.

Skovens Tog

Det Tren de la Selva, Skovens Tog, kører fra Estación Central i den fjerneste ende af besøgscentret. Første station, Estación Cataratas, Vandfaldsstationen, når man efter en kilometers kørsel. Toget fortsætter tre kilometer ud til Estación Gargante del Diabla, Djævelens Svælgs Station, hvorfra man går ud over en gangbro til vandfaldet Djævelens Svælg.

Toget kører på naturgas og er designet specielt til Iguazúparken. Det kører med under 20 km/t for at undgå påkørsler af dyr, og vognene har åbne sider for at give frit udsyn til junglen. Togturene er gratis.

Det første tog kører fra besøgscentret kl 8:30 og det sidste tog kører fra stationen ved Garganta del Diablo kl. 17:45.

Gran Aventura

Det store Eventyr er en kombineret køre- og sejltur, der starter med en fem kilometer lang køretur gennem junglen på ladet af en lille åben lastbil fra besøgscentret til et punkt 100 meter ovenfor Macucohavnen.

Ved molen stiger man ombord i en båd, der sejler op gennem Iguazúkløften til vandfaldene Tres Mosqueteros, De tre Mosketerer. Her er der udsyn frem mod Djævelens Svælg. Her vender båden om, og sejler rundt om øen isla San Martín, hvor den sejler ind i vandfaldet San Martín. Derefter sejler båden tilbage til Macucohavnen, og turen slutter med kørsel tilbage til besøgscentret.

Turen tager godt to timer og er ikke tilladt for børn under 12 år, gravide og personer med hjerte- og rygproblemer.

Ecological trip

Turen er en halv times rolig sejlads i gummibåd på den øvre del af Iguazú-floden. Turen starter ved stationen Garganta del Diablo og slutter ved anløbsstedet Tres Marías. Undervejs har man fin mulighed for at opleve naturen fra vandet.

Alle kan deltage på turen, der ikke byder på fare for vandgang.

Stier i parken

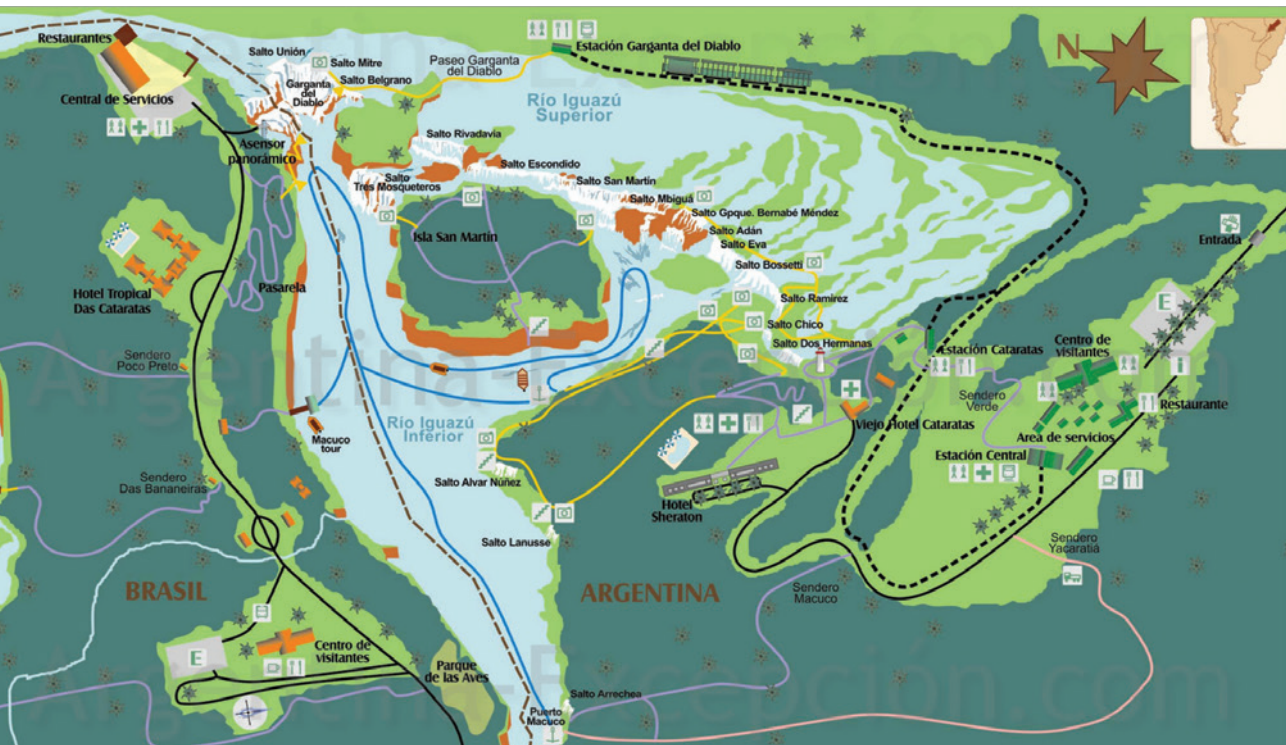
Sendero Verde, Den grønne Sti, fører de 600 meter fra besøgscentret gennem skoven til Estacion Cataratas, hvorfra den øvre og den nedre sti til vandfaldene udgår. Det er væsentlig hurtigere at gå denne strækning end at tage toget.

Ved Estación Cataratas viser et skilt videre frem mod Circuito Superior (200 meter), Circuito Inferior (550 meter), Isla San Martín (1599 meter) og Paseos Náuticos (350 meter). Følg den flisebelagte sti frem gennem skoven. 200 meter fremme går Circuito Superior ind til højre.

Circuito Superior, Den øvre Sti, er godt en kilometer lang og løber frem og tilbage langs vandfaldenes øvre kant og tager en times tid at gennemføre. Fra stien får man et rigtigt fint panoramisk udsyn over vandfaldene. Undervejs er der udsigtspunkter med bænke. Når man har gennemført Den øvre Sti fortsætter man frem mod Den nedre Sti. Undervejs kommer man forbi et gammelt udsigtstårn, som man desværre ikke kan komme op i.

Circuito Inferior, Den nedre Sti, bringer den besøgende helt tæt på

På højre side er Argentina og på venstre side Brasilien

Udsigt til det største vandfald La Garganta del Diablo, Djævelens Svælg.

vandfaldene og ned til bunden af vandfaldene. Undervejs er der mange fantastiske udsigtspunkter, så der går hurtigt nogle timer. Helt ned ved floden, kan man sejle over til øen Isla San Martín. Overfarten er gratis.

Isla San Martín byder på en række trapper for at komme op til øens top, hvor flere stier deler sig ud. Til højre kommer man frem til den øvre del af vandfaldet San Martín, som bådene sejler ind under. Ved at gå til venstre eller lige ud laver man en rundtur på en halv times tid, der fører omkring bagsiden af øen. Derfra er der udsyn op mod Djævelens Svælg.

La Garganta del Diablo, Djævelens svælg, er det største og mest spektakulære vandfald. Fra det lille togs endestation er en 2,260 meter (frem og tilbage) lang gåtur ud over floden til Djævelens Svælg. Faldet er 180 meter langt og 80 meter dybt, og luften omkring det fyldt med dampe og vandsprøjt.

Fuldmåneture udbydes i fem sene aftener omkring fuldmåne til Djævelens Svælg. Efter turen serveres drinks og middag i restauranten La Selva.

Sendero Macuco, Macucostien, er en seks kilometer (frem og tilbage) sti, der fører til det 23 meter høje og tre-fire meter brede vandfald Arrechea. Faldaet ligger på åen af samme navn et par hundrede meter før den udmunder i Iguazúfloden omtrent fem kilometer nedenfor de store vandfald. Modsat ved Iguazúvandfaldene er det tilladt at bade ved Arrecheafaldet, hvilket gør det til en oplagt sted at slutte en varm dag ved vandfaldene. Måske er man heldig at se en flok kapucineraber, der skriger i træerne. Stien fører gennem junglen, der er under genetablering efter den kraftig skovhugst, der tyndede kraftigt ud indtil fredningen i 1934.

Nationalparken Iguazú

Parque Nacional Iguazú blev etableret i 1934 og dækker et areal på 67.620 hektar. I 1984 erklærede UNESCO parken for en del af Verdens Naturarv på grund af de enestående vandfald og artsrigdommen i junglen omkring vandfaldene.

Iguazúfloden, der danner grænse mellem Brasilien og Argentina er på det meste af sit løb mellem 500 og 1.000 meter bred, men i parken ovenfor vandfaldet når floden en bredde på ca. 1.500 meter. Omkring

vandfaldene bugter floden sig i et stort U-sving. Det er i den sidste del af kurven, hvor klipper og småøer splitter floden op i mange enkeltstrømme, at vandet brager ned i en 70 til 80 meter dyb sprække, der starter midt i flodlejet.

Luftfugtigheden er høj med mulighed for nedbør året rundt, men mindst i de argentinske vintermåneder juni, juli og august, hvor gennemsnitstemperaturen også er lavest; 15 grader mod over 30 i januar og februar.

Omkring nationalparken blev den oprindelige jungle ryddet op gennem 1900-tallet for at give plads til landbrug, men indenfor parkens grænser nyder over 450 fuglearter, 80 pattedyr og over 2.000 plante- og træarter beskyttelse. Farverige sommerfugle svæver overalt. Tukaner med store gule næb og papegøjer er nogle af de mest spektakulære fugle og findes i fem arter i parken. Nærgående næsebjørne er der masser af i både skoven og opholdsarealerne. Lad være med at fodre dem. Som et af de få steder i Argentina huser parken den sky og desværre sjældne jaguar.

El vencejo, vandfaldsmursvalen, der udfører sin præcisionsflyvning i jagt på føde foran vandfaldene, er parkens officielle symbol, og lever kun her ved Iguazú. Læg mærke til de små, mørke fugle, når de flyver helt tæt ind til vandfaldene.

Puerto Iguazú

Byen Puerto Iguazú (85.000 indb.) er udgangspunkt for besøg ved vandfaldene og er forholdsvis hyggelig at slentre rundt i – i hvert fald langt hyggeligere end grænseområdets to andre og meget større og mere kriminelle byer; Foz do Iguacu i Brasilien og Ciudad del Este på Paraguays side.

Bygningerne i centrum er ældre en- og toetages huse med caféer restauranter og butikker. Umiddelbart virker Puerto Iguazú ikke til at være hjemby for et af Sydamerikas største rejsemål. Det skyldes, at mange turister bor og spiser på de store hoteller, der ligger langs vejen ud mod vandfaldene.

Fra centrum kan man gå ned til Iguazúfloden og følge den ud til det sted, hvor den ved "tregrænsestedet", Hito Argentino de las Tres Fronteras, løber ud i Paranáfloden. Til højre er Brasilien og lige frem er Paraguay. Turen frem og tilbage til centrum er knap fem kilometer.

La Aripuca er en attraktion fire kilometer uden for centrum. En "aripuca" er en lokal indiansk fælde til at fange fugle, men denne er en mere end ti meter høj overdimensioneret udgave opført i store træstammer af 29 lokale træsorter, der alle er væltet ved storme og lignende. Familien, der har opført "fælden", ønsker at gøre de besøgende opmærksom på de mange ædle træsorter i provinsens skove, der er i fare for at blive fældet.

Fra lufthavnen nær besøgscentret ved vandfaldene er der mange daglige fly til Buenos Aires samt tre ugentlige fly til Salta.

Tukanen er en af de næsten 500 fuglearter, der lever ved vandfaldene.

DEN BRASILIANSE SIDE

Fra den brasilianske side af vandfaldene får man det store overblik og de hundreder af vandfald, der ligger på den argentinske side. Den samlede strækning at gå er knap to kilometer, og et besøg tager typisk tre-fire timer.

Den brasilianske side

De fleste både skræddersyede rejser og rundrejser med dansk rejseleder inkluderer også et besøg ved vandfaldene på den brasilianske side af grænsen. Rejseudbyderen tager sig næsten altid af grænseformaliteter, der indebærer, at man får indrejsevisum til Brasilien, og igen visum til Argentina, når man kører tilbage. Det hele forløber meget smertefrit.

Et besøg ved Iguazúvandfaldene giver det store overblik. På den brasilianske side kommer den besøgende først til et stort moderne besøgscenter med udstillinger om vandfaldene og parken samt selvfølgelig caféer og butikker. Herfra kører man i dobbeltdækkerbus til vandfaldene. Denne tur er inkluderet i billetprisen. Det bedste sted at stå af bussen, er ved det store lyserøde luksushotel Das Cataratas. Herfra fører en 900 meter lang sti langs den øvre del af kløften. Undervejs har man et fantastisk udsyn til vandfaldene på den argentinske side af grænsen.

For enden af stien fører en gangbro ud over vandfaldenes midterniveau. Her må man indstille sig på at blive våd af de fortættede vanddampe, der driver ud fra Djævelens Svælg. Udsigten herfra er en af de mest spektakulære i hele vandfaldsområdet.

Fuglepark og helikopterperspektiv

Overfor indgangen til besøgscentret dækker fugleparken Parque das Aves 16,5 hektar regnskov. I store volierer lever langt over 1300 fugle tilhørende 143 forskellige arter med kæmpepapegøjer, tukaner og ørne som nogle af de mest markante.

På samme side som besøgscentret er det muligt at tage en helikoptertur ud over vandfaldene.

Foz do Iguçú, Itaipú og Paraguay

Indtil 1970'erne boede kun 30.000 indbyggere i den brasilianske by Foz do Iguacu, men bygningen af **Itaipúdæmningen** trak tilflyttere til fra hele Brasilien. I dag er en stor del af byens befolkning på 270.000 tilknyttet turistindustrien eller beslægtede områder. I det ret kompakte centrum er en del højhuse.

15 kilometer nord for Foz do Iguçú har Itaipúdæmningen siden 1984 forbundet Brasilien og Paraguay. Dæmningsens vandkraftværk producerede i 2016 mere elektricitet end nogen anden dæmning i verden. Det er muligt at besøge dæmningen.

Grænsebyen Ciudad del Este i Paraguay fungerer reelt som et enormt handelssted, hvor brasilianere og argentinerere køber billige varer.

Næste side:
Djævelens Svælg set fra
den brasilianske side.

MISIONES

Provinsen Misiones har navn efter jesuitterne arbejde blandt de oprindelige folk i junglen. Ruiner vidner om munkenes undervisning i bygningskunst. Det største og bedst bevarede ruinkompleks er i byen San Ignacio Miní cirka 250 kilometer syd for Iguazú.

SAN SEBASTIÁN DE LA SELVA

... er et privat naturresevat, der ligger 100 km øst for Puerto Iguazú og grænser op til nationalparken. Reservatet ejes af dansk-argentineren Ramón Møller Jensen, der kommunikerer på dansk. Hans speciale er fotografering.

Næste side:
Ruinkomplekset i San Ignacio vidner om jesuittermunkenes store arbejde med at skabe civiliserede bysamfund i junglen.

Club Haabet i Eldorado.

Misiones

Den argentinske provins Misiones, der betyder missionen – det sted hvor evangeliet forkyndes, strækker sig som en smal stribe land op mellem Brasilien og Paraguay. Navnet har rod i jesuitternes missionsstationer, der i 16-1700 tallet udviklede sig til store bysamfund. Selv om det snart er 250 år siden, jesuitterne måtte indstille deres arbejde, vidner ruinerne stadig om missionærernes enestående indsats blandt de kristnede oprindelige folk.

Ud over San Ignacio Miní findes der også ruiner fra missionsstationer i blandt andet byen Santa Ana.

Eldorado

Godt 100 kilometer syd for Iguazú ligger byen Eldorado. Navnet valgte de første kolonister på stedet i starten af 1900-tallet for at lokke nybyggere til. På det tidspunkt var det meste af provinsen dækket af jungle. Tilfældet ville, at ejeren af området hyrede en dansk-argentiner til at sælge junglelodderne. Manden rejste til Necochea i provinsen Buenos Aires, hvor der var opstået en koloni af danske indvandrere. Hans lovord om store muligheder for landbrug i junglen betød, at en lille håndfuld danske familier i 1920 ankom til Eldorado. De var stillet et lille samfund i udsigt, men de blev mødt af en tæt jungle. Ved hårdt arbejde i den fugtige varme etablerede de sig, og fik skabt en lille koloni, der gennem årene voksede med indvandrere fra blandt andet Sverige, Tyskland og Schweiz. Danskerne grundlagde meget hurtigt Club Haabet, der stadig er samlingssted for de nulevende efterkommerne til de danske nybyggere i Eldorado.

San Ignacio Miní

60 kilometer fra provinshovedstaden Posadas i retning mod Iguazú fører hovedvejen RN 12 gennem San Ignacio Miní. Ruinerne ligger midt i byen på et stort, lukket grønt område.

Missionen blev oprindeligt grundlagt i den brasilianske stat Paraná i 1610, men konstante angreb fra banditter, der røvede oprindelige folk til slavarbejde i de brasilianske plantager, fik jesuittermunkene til at flytte flere gange, inden de i 1695 oprettede deres endelige missionsstation i San Ignacio Miní. Ordet miní (den lille) skelner denne mission fra søstermissionen San Ignacio Guazú eller mayor, (den store) i Paraguay.

Optegnelser viser, at der i jesuittersamfundet boede ca. 3.300 personer. Det samme antal som i den nuværende by San Ignacio Miní, der i areal er mange gange større. Da jesuitterne af kolonimagten blev smidt ud, overgik missionsstationen til guvernøren for Paraguay, der beordrede den destrueret. Guaranierne blev overladt til sig selv. I 1897 genopdagede man ruinerne, og restaureringsarbejdet skete mellem 1940 og 1948.

Adgangen til ruinområdet sker gennem et lille besøgscenter med en fin udstilling om guaranines liv og arbejdet i missionssamfundet. Her er også en samling af keramik og andre effekter. På ruinområdet kommer man først forbi et par rækker med seks til ti "etværelses lejligheder", der hver rummede en familie. Græsset på den store centrale plads står i flot kontrast til de rødbrune basalt- og sandstensblokke, som bygningerne er skabt af. Konstruktørerne brugte ikke mørtel, men tilpassede stenene, så de ikke gled fra hinanden. Komplexets mest imponerende bygningsværk er mure på begge sider af indgangen til barokkirken. Taget er for længst væk, men murene giver en idé om størrelsen. I murene er der stadig detaljer, der viser, hvor dygtige kunsthåndværkere befolkningen blev, efter jesuitterne havde uddannet dem.

I provinsen Misiones er adskillige ruinbyer fra jesuittermissionerne, men San Ignacio er den største og bedst bevarede.

Jesuitternes samfund

Jesuitternes missionsstationer kaldes på spansk for reducciones, der kan oversættes til “distrikt for omvendte”. Jesuitternes mål var selvsagt at omvende oprindelige folk til den kaltolske tro. Hver familie fik hver en jordlod til dyrkning af grøntsager. Munkene uddannede den oprindelige befolkning til dygtige smede, tømrere, jordbrugere – ja også kunsthåndværkere og musikere. Befolkningen lærte også at læse både spansk og guaraní. Nogle endog latin.

De enkelte missionssamfunds økonomi var bæredygtig gennem salg af kvæg, bomuld og yerbamaté, samt handel med andre missions-samfund. I de fleste sydamerikanske lande etablerede jesuitterne reducciones. I området omkring den øvre Paranáflod havde de i år 1700 skabt 30 samfund med i alt omkring 50.000 mennesker. Den spanske kolonimagt så efterhånden munkenes missionssamfund som en reel trussel mod deres egen magt, og i 1767 blev jesuitternes tvunget til at stoppe deres arbejde og for manges vedkommende forlade Sydamerika.

Filmen *The Mission* fortæller historien om jesuitternes arbejde og kamp mod de brasilianske plantageejeres håndlangere.

Jesuitterruiner i Paraguay

I og omkring byen Trinidad i Paraguay, cirka 50 kilometers kørsel fra Misionesprovinsens hovedstad Posadas ligger to store komplekser med ruiner fra jesuitterne, Ruinas de Trinidad og Jesús de Tavarangue. Ruinerne er på UNESCO verdensarvsliste. Nær Paranáfloden ligger ruin-komplekset San Cosmo y Damián. Ruinerne er meget mindre besøgt end de mere kendte i San Ignacio i Argentina, og absolut en dagstur værd, hvis man interesserer sig for kolonihistorie.

En del af ruinerne i Trinidad i Paraguay.

ESTEROS DE IBERÁ

Det enorme vådområde Esteros de Iberá er langsomt ved at komme på flere og flere naturskærs rejseplan. Et stort rewilding-projekt har ført til genudsættelse af jaguarer, arapagegøjer og kæmpeoddere. I flere faser har været dansk delfagelse.

Esteros de Iberá

Esteros del Iberá er enorme vådområder med et uhyre rigt fugle- og dyreliv. I sumpe og søer lever gule anakondaer, kaimaner, brøleaber og flodsvin, og Iberá er dermed et af de bedste steder i Argentina at opleve et vildt dyreliv. I Sydamerika er det kun vådområdet Pantanal i Brasilien, der overgår Iberá.

Navnet Esteros henviser til, at områderne oversvømmes i regntiden, og tørrer ud i tørtiden. På det lokalesprog guaraní betyder Iberá "Vand der skinner". Esteros de Iberá dækker cirka 13.000 km².

Adgangen til parken kan ske fra byerne Mercedes og Posadas. En oplagt mulighed er at besøge parken som et stop mellem Buenos Aires og Iguazú. Afsæt mindst to hele dage for at have tid til ture ud i området.

120 kilometer nordøst for Mercedes ligger den lille by Carlos Pelligrini på en halvø i den 53 kvadratkilometer store sø Laguna del Iberá. Stedet består af få, støvede gader af jord. Fra et besøgscenter er der stier rundt mellem palmer og træer, hvor der lever brøleaber. I byen er der flere posadas, hoteller med fuldpension, der også står tur ture ud i vådområdet.

Næste side:
Esteros de Iberá.

I det sumpede, græsrigge Iberá lever både flodsvin og kaimaner, der er et krybdyr i alligatorfamilien.

Jaguar og kæmpeoddere udsættes

Stifteren af friluftsudstyrmærket North Face, amerikaneren Douglas Tompkins, købte i år 2000 næsten 30.000 hektar i og omkring Esteros de Iberá. Arealerne administreres af Tompkins Cerservation og drives delvist som en estancia med krvægdrift.

Tompkins Cerservations formål er naturbevarelse. I Rewilding Argentina-projektet indgår genudsættelse af dyre- og fuglearter, der tidligere har levet i området, men har været forsvundet.

I 2015 indledte de et jaguarprogram, som førte til fødslen af to jaguarunger i et heget område i 2018. Jaguarer blev passet af en dansk kvinde. Jaguarerne er nu sat ud sammen med deres mor. Flere udsættelser er planlagt.

Ligeledes har man udsat kæmpeoddere, der var udryddet i Argentina. Coco, hannen i det par der er sat ud, kommer fra Agua i Silkeborg.

Programmet har også udsat mørkerøde arapagegøjer i Iberá. Denne papegoje har tidligere levet i Argentina, men var uddød.

I området er flere muligheder for at bo på estanciaer og derfra tage udflugter

MESOPOTAMIEN

Mesopotamien betyder landet mellem floder, og er i Argentina områderne mellem de to store floder Paraná og Uruguay. Nationalparken El Palmar beskytter de tilbageværende yataypalmer. Området har museer for to historiske personer.

Yapeyú

Argentinas frihedshelt San Martín blev født i byen, der derfor er et yndet stop for argentinere på feriekørsel fra Buenos Aires til Iguazú. Museo San Martiniano i byens sydligste ende udstiller dokumenter, uniformer og ting, der tilhørte San Martín. Der er også en rekonstruktion af det soveværelse i Frankrig, hvor han døde.

I den nordlige ende af byen er en dejlig campingplads med udsigt over Uruguayfloden.

Næste side:

Nationalparken El Palmar.

Ved et besøg på general Urquizas palads får man en idé om, hvordan de gamle, ledende jordejere levede.

Nationalparken El Palmar

I Provinsen Entre Ríos, ”Mellem floder” ligger Parque Nacional El Palmar. Den 85 km² store nationalpark beskytter yataypalmen, der tidligere voksede mange steder mellem de store floder i Uruguay og i Sydbrazilien. Palmen kan blive 300 år gammel og nå en højde på 18 meter. Det grønne kuperede, palmebevoksede græsland er virkelig flot. Indgangen til parken

er 50 kilometer nord for Colón på hovedvej RN-14. Hvis man kører i egen bil, bør man bruge nogle timer på at køre ad parkens grusveje og få en fornemmelse af, hvordan landskabet så ud, inden græsmarker med malke- og fedekvæg erstattede palmeskovene.

Parken ligger ned til Uruguayfloden, og fra **campingpladsen** ved floden er der udsigt til nabolandet Uruguay.

Urquizas palads

Palacio San José var i 1800-tallet det største og mest luksuriøse private hjem i Argentina. Paladset tilhørte caudilloen General Justo José de Urquiza, der var Entre Ríos's største jordejer og provinsens guvernør fra 1841. Da magthaverne i Buenos Aires lagde strenge restriktioner på den frie handel i provinserne, førte Urquiza an i oprøret mod General Rosas ved slaget ved Caseros i 1853.

Paladsets 38 rum ligger rundt om to smukke patioer, der er omkranset af arkader. I rummet Sala de la Tragedia myrdede en rival Urquiza i 1870. Paladset kan besøges på ekskursioner fra byen Colón 40 kilometer mod nordøst.

DEN DANSKE PAMPA

DEN DANSKE PAMPA

I årene fra tabet af Nordslesvig i 1864 til 1. Verdenskrig brød ud, udvandrede titusinder af danskere til Nordamerika. En lille procentdel, cirka 16.000 personer, valgte Argentina som det land, hvor de ville prøve at realisere drømmen om et bedre liv.

På den flade pampa i den sydlige del af Buenos Aires-provinsen danner de tre byer Tandil, Necochea og Tres Arroyos yderpunkterne i den trekant, hvor hovedparten af de danske udvandrere bosatte sig i årtierne omkring år 1900.

Selv om langt de fleste argentinerere med danske olde- og tipoldeforældre er fuldt integrerede i det argentinske samfund, er der stadig mange personer, der har kontakt med Danmark og som samles omkring deres danske kulturarv. Mest synligt ved Sommerfesten og de Fem dage på Højskole.

Den første dansker, en lollik ved navn Hans Fugl, bosatte sig som ene dansker i Tandil i 1849. Ni år senere fik han følge af en lille gruppe danskere, mens den store indvandrbølge fra Danmark skete omkring år 1900.

Området kan være meget spændende at besøge, hvis man har slægtninge, der udvandrede eller arbejdede nogle år på pampaen.

Foregående opslag:
En jordvej på pampaen
fører ud til den tidligere
danske skole ved
Cascallares.

Næste side:
Skilte og pokaler på
pejsen i Klub Dannevirke.

TANDIL

I og omkring Tandil bosatte de første danske indvandrere sig i slutningen af 1800-tallet. Ved byens rekreative område står en statue af pioneren Hans Fugl fra Lolland. Et oplagt sted at bo i Tandil er hos Tulle i "Det Lille Danske Hus".

Byen ved bjerge

Når man nærmer sig Tandil, bliver man budt velkommen af lave, eroderede bjerge, der rejser sig fra den flade pampa. Selv om bjergene mere er store bakker end egentlige bjerge, det højeste punkt er 502 meter over havets niveau, kan mange arealer ikke dyrkes, og flere gårde slår sig i stedet op som besøgslandbrug med rideture på programmet. Klatring, rapelling, cykling og løb er meget populært. Tandil er et yndet besøgsmaal i ferier og forlængede weekender, hvor familier kommer for at nyde udendørslivet om dagen og lokalt producerede oste og kødvarer af om aftenen.

Danskerne i Tandil

Umiddelbart sydvest for bycentrum ligger en kunstig sø på det sted, hvor den første dansker på pampaen, Juan Fugl, i 1860'erne dæmmede en flod op for at få vandkraft til sin vandmølle. Ved søen satte byen i 1964 en statue af Fugl, som Prinsesse Benedikte afslørede. Området er udlagt til rekreative formål og er et yndet udflugtsmaal.

For de første danske udvandrere, der kom fra det flade Lolland og Falster i sidste halvdel af 1800-tallet, gjorde det stort indtryk, at komme til bjergene ved Tandil. Med Hans Fugl i spidsen skabte de en koloni af danske indvandrere skole.

Næste side:
Alter og døbefont i den danske kirke.

Tandils katolske kirke på plazaen.

Den Danske Kirke

Den danske kirke på hjørnet af gaderne Rodriguez og Maipú er bygget i 1877, og er den ældste af de danske kirker i Argentina. Danskerne i Tandil ønskede meget naturligt deres egen kirke, da de ikke følte sig hjemme i den lokale katolske, og de ønskede samtidig et sted, hvor de kunne mødes om det at være dansker. Frem til 2016 var den dansktalende dansk-argentinere Martín Olesen præst. I dag hedder præsten Sergio Utz. Prædikenen er på spansk, men en salme synges på dansk.

I en bygning bag kirken er en sal, der fungerer som forsamlingshus for dansk-argentinere i Tandil. Den danske skole i Tandil havde fra 1898 undervisningslokaler i en mindre sal, og i bygningen er også et bibliotek med danske bøger samt et arkiv.

I udkanten af byen er en dansk afdeling på byens kirkegård.

Uafhængighedsparken

FREDERICK EDER

285
126
84
9
131

DE FEM DAGE PÅ HØJSKOLE

De fem dage på højskole er en institution i det dansk-argentinske miljø i Argentina. Hvert år i september måned samles omkring 100 personer fra onsdag til søndag til højskole med foredrag, sang og fællesspisning. Deltagerne er overvejende midaldrende og ældre dansk-argentinere, men heldigvis finder også enkelte unge vej til arrangementet. Foredragsholderne indbefatter altid "årets danske foredragsholder".

Frem til 2009 foregik arrangementet på den danske skole i Cascalares, men nu finder det sted på en ejendom nær Tandil.

Lige vest for søen ligger Parque Independencia, Uafhængighedsparken, som de danske indvandrere kaldte "Portugiserbjerget". Parken blev indviet d. 4. april 1923 på 100-årsdagen for Tandils grundlæggelse. Rytterstatue af Martín Rodríguez, der grundlagde Tandil Fort. Det hvide maurer-inspirerede fort på toppen er en gave fra byens spanske fællesskab. Man kan både køre og gå til toppen, og udsigten ned over byen er rigtig god.

Monumentet for Juan Fugl

Hvis man fra Portugiserbjerget går ned mod Fortets Sø, kommer man til Monumentet for Juan Fugl, der blev afsløret af Prinsesse Benedikte i 1964.

Juan Fugl spejder ud over Fortets Sø, der er stemmet op af en efterfølger til den første dæmning, som Juan Fugl lavede for at få vandkraft til sin mølle. Nedenfor dæmningen står en af møllens første møllesten.

Stierne, plænerne og søen nedenfor monumentet er et yndet rekreativt område, hvor folk løber, leger og sejler.

Calvariobjerget

I påsken valfarter titusinder af katolikker til Tandil for at bestige Calvariobjerget ad en Via Crucis, hvor 14 små stationer repræsenterer Kristi lidelser på vej til korsfæstelsen.

Fortets Museum

Museet rummer genstande og billeder fra byens historie fra fortet blev grundlagt til moderne tid. Et par rum har ting med relation til de første danskere i byen. I en af salene med hestevogne står en *chata*, en af de næsten tre meter høje hestevogne, som blev brugt til transport af varer mellem Buenos Aires og tandil. Vognen blev trukket af 12 - 16 heste, der på den op til fire måneder lange rejse blev skiftet flere gange undervejs. MUseets adresse er 4 de Abril 845.

Butikken Ostesæsonen

Epoca de Quesos er både butik og spisested og er et oplagt sted at nyde lokale specialiteter af oste og pølser efter en dag på tur rundt i byen. Rummene og gården emmer af nostalgi.

Aktivitetsbjerget El Centinela

Fem kilometer vest for centrum ligger bjerget og området El Centinela, hvor der er mange friluftaktiviteter. Blandt andet klatring, rapelling, ridning og cykling på mountain bike.

Det lille danske hus

La Pequeña Casita Danesa, Det lille Danske Hus, er et hyggeligt hus ved Parque Independencia, som en meget sympatisk dansk-argentinsk familie udlejer til turister. Manden er af italiensk afstamning, mens kvinden, Ana María "Tulle" Andersen, taler dansk.

HANS FUGL

Hans Fugl er den person, som fortjener æren for at have sat gang i den danske udvandring til Argentina. Han blev født som yngste barn i en børneflokk på ni i et fattigt husmandssted i Horslunde Sogn på Lolland i 1811. Uddannede sig til lærer, og emigrerede i 1844 til Argentina.

De første fem år boede Fugl på lejet jord nær Buenos Aires, og levede især af at sælge mælk ved dørene i byen. I 1849 rejste Fugl til Tandil, hvor han købte jord og straks gik i gang med at bryde pampaens græs med sin danske hjulplov. I starten voldte både tørke, naboernes omstrefjende dyr og den lille bys borgmester problemer.

Som årene gik, avlede den dygtige og arbejdsomme Hans Fugl stadig mere hvede. Af sten fra de lave bjerge ved Tandil huggede han møllesten, opførte en mølle drevet af heste, og åbnede han et bageri.

Hans Fugl – der nu havde oversat sit fornavn til Juan, var den eneste med en boglig uddannelse i Tandil, og han blev derfor udpeget til formand for en kommission, der skulle sikre retssikkerheden på egnen. Han fik også tillidsposter som kirkeværge, skoleformand og formand i jordfordelingskommissionen. Dili-genceforbindelsen til Buenos Aires fik han også forbedret.

Under et besøg i Danmark i 1858 fortalte Hans Fugl om mulighederne i Argentina. 19 venner og slægtninge – heriblandt hans 25 år yngre søsterdatter, som han blev gift med, valgte at følge Fugl på hans rejse "hjem" til Tandil.

Mændene fandt arbejde på gårde og værksteder og lærte på den måde spansk. Kvinderne derimod passede hjemmet og blev derfor langt mindre integreret i byens liv. Danskerne skrev breve hjem, hvor de fortalte om livet på pampaen, og efterhånden ankom flere og flere danskere. I 1876 talte kolonien et par hundrede personer. De fleste kom fra Møn og Lolland, mens en håndfuld var fra Jylland.

Efter rejsen til Danmark i 1858 byggede Juan Fugl en vandmølle. I sit hjem holdt han søndagsandagter og indkaldte i 1866 til et stiftende møde i Det Protestantiske Selskab, hvis første opgave var at sørge for jævnlige besøg af protestantiske præster.

Trods sin centrale og meget respekterede position i Tandil valgte Hans Fugl i 1871 at vende tilbage til Danmark. Frem til sin død i år 1900 skrev han 1.000 sider om sit liv og virke i Argentina. Selvbiografien ligger i håndskriftssamlingen på Det Kongelige Bibliotek.

Ved Tandil står denne statue af Hans Fugl, der var den første danske udvandrer, der bosatte sig på pampaen.

NECOCHEA OG OMEGN

I Necochea har de danske indvandrere og deres efterkommere sat tydelige spor. Her er både en dansk bar, en dansk klub og en dansk kirke, hvor der indtil for nylig var en præst fra Danmark. Dansk-argentinere står også bag en succesrig skole.

Ved havnen i Necochea er en søløvekoloni.

Havn og strand

Necochea (85.000 indb.) har to bycentrum. Det ene er centreret omkring Plaza San Martín og de omkringliggende forretningsgader. Ved kysten har Necochea sit andet bycentrum, der hver sommer i januar-februar er spækket med badegæster. Stranden er bred og udstrakt. Mod vest ligger en stor klitplantage, som giver mulighed for ture i naturen. Havnen ved udmundingen af Quequenfloden er udskibningshavn for korn og andre afgrøder fra egnens frodige opland. Her er en søløvekoloni.

Necochea har en betydelig koncentration af efterkommere af danskere og et til tider levende "dansk" liv i kirke, klub og skole. Turister vil sjældent mærke meget til byens danskhed, da det udspiller sig privat og ved arrangementer, der ikke annonceres offentligt. Vil man opleve en snert af det dansk-argentiniske miljø, kan man gå til gudstjeneste i den danske kirke, spise smørebød i den danske klub og tage en drink på Bar Rex.

Første generations indvandrere

Talmæssigt er det jyderne, som tæller mest i statistikken over danskere, der udvandrede til Argentina. Især fra de fattige egne på heden fandt de vej til pampaen fra omkring 1880. De første tog til Tandil, men snart var der ikke mere jord at leje og købe, så de nyankomne søgte andre steder hen.

Necochea var et oplagt sted at etablere sig, da der i 1881 ved Quequenflodens udløb i Atlanterhavet var anlagt en havn med jernbaneforbindelse til Buenos Aires. Havnen gjorde det let at få udskibet landbrugsprodukterne, og danskerne bosatte sig i årene efter i byen og dens opland ved jernbanernes stationer Lumb og La Dulce.

Næste side:
Fruen fra Havet i
Necochea.

La Colectividad Danesa a la Ciudad de Necashea

12 de octubre de 2009

Dansk-argentinere til arrangement i Englehuset.

Den danske Kirke

I Den Danske Kirke, Calle 51 nr. 2966, er man selvfølgelig velkomme til at deltage i søndagens gudstjenester og de arrangementer, som menigheden laver i løbet af året. Kirken er bygget i 1918 og er i stil som en hvid, dansk landsbykirke. Midt i december er det årlige julemarked et tilløbsstykke.

I forbindelse med kirken ligger Englehuset, der både bruges som til arrangementer, som menigheden afholder og til private fester.

Bar Rex

Bar Rex har eksisteret i over 100 år.

For de danske landmænd på pampaen omkring Necochea var den danske café Bar Rex et fast programpunkt og mødested, når de kom til byen i første halvdel af 1900-tallet. Baren eksisterer stadig. Møblementet og de falmuede danske billeder og fotografier er ikke skiftet ud siden dengang. Den kvindelige del af det venlige ejerpar taler dansk, så det er oplagt at besøge baren, der også serverer lette anretninger. Adressen er Calle (gade) 62, mellem Calle 61 og 63.

Club Danés

Den Danske Klub, Club Danés, på Av.42 N 2715 serverer dansk smørrebrød fredag aften. Klubben har en stor sal med scene, hvor der tidligere var dilleant, gymnastik og folkedans. I dag bruges salen mest til private fester og til menighedens årlige Aldea Danesa - Dansk Landsby, hvor der sælges danske og danskinspirerede varer.

Hovedindgangen til skolen Alta Mira.

En skole med højt sigte

“Escuela Argentina Danesa Alta Mira” står der i smedjernsbogstaver ved indgangen til Necocheas mest velanskrevne undervisningsinstitution. Alta Mira – skolens navn – kan oversættes til “et punkt hvorfra man kan se langt omkring” eller til “et højt sigte”. Og skolen svarer til navnet. Går man indenfor, oplever man en summende aktivitet. Fra de mindste børnehavebørn til de ældste gymnasieelever og fra deres lærere udgår en positiv udstråling, der viser, at denne skole i høj grad har sin berettigelse.

Økonomisk blev skolen Alta Mira hjulpet i gang med midler fra salget af en dansk-argentinisk højskole udenfor Buenos Aires. Der forsøgte man sig i en årrække i 1940’erne og 50’erne med højskole for unge dansk-argentinere, men det lykkedes aldrig helt at få nok elever, og skolen lukkede i 1963.

En gruppe andengenerations danske indvandrere i og omkring Necochea startede i 1968 Alta Mira som en privat fritidsskole for børn af dansk afstamning. Ved et møde to år senere anbefalede skolens leder Hans Mortensen, at man åbnede skolen for børn af ikke danske forældre. Skønt en del af de tilstedeværende ved mødet ikke syntes om idéen, var der flertal for indstillingen, og Escuela Argentino Danesa blev en realitet. I 1971 var skolen vokset til en syvklaset skole med børnehave. I dag har skolen over tusinde elever fordelt på en fireårig børnehave, en niårig børneskole og et treårigt gymnasium.

Skolens bestyrelse består af efterkommere af danske indvandrere, mens størstedelen af eleverne er efterkommere efter andre indvandrergrupper. Skolens formål er ikke at udbrede kendskabet til Danmark, men derimod at tilbyde en undervisning på højt niveau.

Alta Mira har eksisteret i over 50 år.

LA DULCE OG DANNEVIRKE

Den lille by La Dulce er på mange måder en typisk lille by på pam-paen - bortset fra at her er en dansk kirke. Dansk-argentinere på egnen afholder den årlige Sommerfesten, der samler adskillige hundrede deltagere, og i nærheden ligger Club Dannevirke,

La Dulce

La Dulce er en typisk lille by med 2.000 indbyggere 60 kilometer nordvest for Necochea. Det, som gør byen speciel, er den store koncentration af efterkommere af danske indvandrere, der har sat stærke aftryk på egnens andelsbevægelse.

La Dulce var stationsby indtil jernbanens lukning i 1970'erne. Byens danske kirke hører under menigheden i Necochea. Skibsmodellen, der hænger i kirken, er Bellona, der som det første danske skib anløb Argentina i 1840.

I den lille danske kirke i La Dulce er cirka en gang om måneden gudstjeneste med præsten fra den danske kirke i Necochea. Skibet, der hænger i kirken, er en model af Bellona, der i 1840 anløb Buenos Aires med den første danske officielle delegation.

Sommerfesten i La Dulce

Siden 1897 har danskerne på egnen omkring La Dulce afholdt "Sommerfesten" på en gård nær La Dulce. Hvor mange andre danske klubber og traditioner er ebber ud, lever Sommerfesten i bedste velgående. Fra fredag til søndag sidste weekend i november samles omkring 300 dansk-argentinere til samvær.

Begge aftener er der fællesspisning med asado, grillstegt kød. Om dagen er der aktiviteter, og om søndagen afholdes gudstjeneste i laden.

Sommerfesten arrangeres af en bestyrelse på 53 medlemmer, der i ugen op til festen samles og gør alt klar. Formanden for bestyrelsen er årets fuglekonge, der findes ved fugleskydning.

Club Dannevirke

Med danske kirker og danske skoler præget af grundtvigianske præster og lærere var det naturligt, at der også voksede et klubliv frem. De danske indvandrere og deres børn og børnebørn ønskede steder at mødes til sport og fest. Weekender med håndboldturneringer og fester fortsatte til op i 1990'erne, hvor klublivet uddøde. Kun få i femte og sjette generation af indvandrere ønsker at samles om "det danske".

Club Dannevirke ligger 30 kilometer længere nordvest for La Dulce. Stedet startede i 1924 som dansk skole og forsamlingshus, men blev senere til ungdoms og sportsklub. Da landområderne blev stærk affolket i 1990'erne, så bestyrelsen sig nødsaget til at lukke klubben. Bygningerne ligger i en park, og ved siden af er der en sø, hvor der kan fiskes.

Bestyrelsen har et fint program med arrangementer, som bevirker, at danskheden holdes ved lige.

Næste side:
Fjerde og femte genera-
tion af dansk-argentinere
mødes i Klub Dannevirke.

TRES ARROYOS OG OMEGN

Tres Arroyos var hovedbyen i det område, hvor mange jyder bosatte sig omkring år 1900. I dag er den danske klub stort set lukket. Det samme er den tidligere danske kostskole Colegio Argentino Danés. Omkring Tres Arroyos er badebyer og andre "danskerbyer".

Byen ved de tre åer

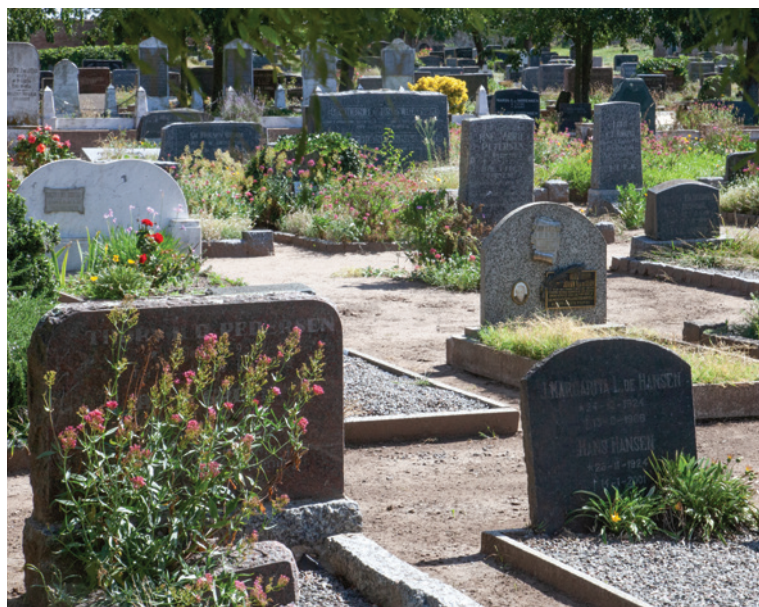
Tres Arroyos, navnet betyder Tre Åer, ligger i hjertet af egnens kornproduktion og har en del industri.

Den danske klub, Centro Danés, fejrede 70 års jubilæum i 2017, og er klub og samlingssted for efterkommere af de danske indvandrere om end at aktivitetsniveauet meget naturligt er mindre end i de første årtier af klubbens historie. I og omkring byen lever mange dansk-argentinere, der er deres danske ophav bevidst.

Kirkegård og kirke

Den eneste rent danske kirkegård udenfor Danmark ligger i udkanten af Tres Arroyos. Størrelsen og antallet af gravsteder fortæller tydeligt om det store tal af danskere der bosatte sig på denne del af pampaen omkring år 1900.

I modsætning til de andre "danskerbyer" hvor den danske kirke ligger midt i byen, ligger den danske kirke i Tres Arroyos ved siden af kirkegården her i udkanten af byen. I skrivende stund, 2021, er dansk-argentineren Martín Olesen præst. Besøger man kirken, bør man betragte maleriet, hvor Absalon betragter byggeriet af Sorø Kloster. Maleriet hang tidligere over kaminen i Den Grå Stue på den danske skole ved Cascallares.

Næste side:
Mindesten for den danske
indvandring med citater
af Grundtvig, Kierkegaard
og H.C. Andersen.

Den danske kirkegård
ved Tres Arroyos.

Hovedbygningen på den danske skole, som den tog sig ud i 2020.

Den danske skole ved Cascallares

Den danske skole, Colegio Argentina Danés, ligger - eller rettere lå ved den lille by Cascallares 50 kilometer fra Tres Arroyos. Fra 1919 til 2009 drev menighedsrådet i Tres Arroyos børneskole i bygningerne, der til alle sider er omgivet af store marker i et område med mange gårde ejet af dansk-argentinere. I starten var skolen for dansk-argentinere, men efterhånden blev også ikke-danske børn elever.

Først i 1900-tallet følte mange danske-argentinere behov for, at deres børn kunne gå i en skole, hvor dansk sprog og kultur var et centralt element. Muligheden for at realisere planen opstod, da en af egnens store jordbesiddere, Christian Skov, blev tilbudt at købe 1.000 hektar jord. En gruppe skoleinteresserede kom med det forslag, at 100 hektar gik til en dansk skole. Finansieringen til jordkøb og opførelse af skolebygninger skulle ske ved, at dansk-argentinere gav hver fem cent per tønde korn, som de høstede det pågældende år. På den måde betalte alle forholdsvis lige meget. Over 100 landmænd tilsluttede sig forslaget, og efter høst var de nødvendige midler i kassen. En anden stor jordbesidder og nabo, Niels Ambrosius, stod for byggerierne.

Det sidste årti gik stadig færre elever på skolen, og til sidst måtte man dreje nøglen, selv om en gruppe entusiastiske, idérige dansk-argentinere ihærdigt prøvede at reorganisere skolen.

I dag fungerer en landbrugsorienteret gymnasieskole i bygningerne - der har kraftig brug for en gennemgribende renovering.

Oktober 2020 blev skolen anerkendt af byrådet i Tres Arroyos som værende af historisk interesse. Det betyder, at de ansvarlige ikke må ændre, ombygge eller ødelægge de bygninger uden forudgående accept fra den kommunale kulturarvskommission og provinskontoret for skolearkitektur. Der arbejdes videre på, at skolerne skal have status som historisk mindesmærke på provinsniveau.

Badebyer

På Atlanterhavs-kysten syd for Tres Arroyos ligger en stribe byer, der får liv om sommeren i januar og februar. Det er her, at mange dansk-argentinere tager hen for at nyde stranden og samværet med familie og venner.

Fra øst er de vigtigste Balneario San Cayetano, Balneario Orense, Claromeco, Reta, Balneario Oriente og Monte Hermoso.

Vest for Tres Arroyos

Den første by man kommer til, når man kører mod vest af Ruta 3, er Mi-caela Cascallares, der har givet navn til den danske skole ved Cascallares.

Længere mod vest ligger Aparicio, hvor der tidligere var en dansk klub. Næste lille by er El Perdido, hvor den danske klub stadig lever. Det samme gør den danske klub i Coronel Dorrego, som er den største by mellem Tres Arroyos og Bahia Blanca.

På hele egnen mellem Tres Arroyos og Coronel Dorrego bor der mange efterkommere efter danske indvandrere.

Bahia Blanca er knudepunkt for færdsel mod Buenos Aires, Sødistricket, pampaen og Patagonien.

Sierra de la Ventana

Sierra de la Ventana - Vindusbjerget, er ud over bjergene ved Tandil den eneste anden bjergkæde i provinsen Buenos Aires. Bjergkæden er et par milliarder år gammel, og dermed langt ældre end Andesbjergene.

Bjergene har navn efter et "vindue" i et bjerg ved vejen mellem Villa La Ventana og Tornquist. Stedet er et udflugtsmål med vandrestier. Det højeste punkt er Tres Picos på 1.239 meter over havet 50 kilometer mod syd.

Den engelske naturforsker Charles Darwin besøgte Sierra de la Ventana på sin rejse over pampaen fra Bahia Blanca til Buenos Aires i 1833. I skrænterne ved kysten øst for Bahia Blanca havde han uger forinden gjort de første fund af fossiler og knogler fra uddøde dyr. Fundene førte ham på sporet af tanken om, at livet på Jorden har udviklet sig ved en evolution.

Bjergkæden Sierra de la Ventana.

PATAGONIEN OG ILDLANDET

PATAGONIEN OG ILDLANDET

Patagonien er den tørre, enorme busksteppe, der dækker det meste af Argentinas nederste halvdel. Området med de store gletsjere ved El Calafate regnes også som Patagonien. Herfra kan man rejse ind i Chiles del af Patagonien og til Ildlandet.

I det rolige vand ved halvøen Valdéz yngler den sydlige rethval i det danske efterår. I små både sejler turister meget tæt på havets kæmper. Langs kysten er kolonier med søløver, søelefanter og pingviner. På selve halvøen lever strudse og guanacoer.

Med Perito Moreno som den mest kendte munder enorme gletsjere ud i de argentinske søer. Isen kommer fra den Sydlige kontinentale Iskappe.

Ved "Argentinas Vandrerhovedstad", den lille by El Chaltén, som er grundlagt af en dansker, knejser bjerget Fitz Roy. Byen er et fint udgangspunkt for lette gåture ind mod bjergene.

I Chiles del af Patagonien trækker nationalparken Torres del Paine naturskere til. Her er Patagoniens bedste vandreterræn med mulighed for ugelange ture og ophold i vildmarken.

Ildlandet er en stor ø syd for det sydamerikanske fastland. Ud til Beaglekanalen ligger den argentinske by Ushuaia. Syd for Beaglekanalen ligger den chilenske ø Isla Navarino med verdens sydligste bymæssige bebyggelse.

Foregående opslag:
Bjerget Fitz Roy ved El Chaltén.

Vandring på gletsjeren
Viedma nær El Chaltén.

Fortín Mercedes

Viedma

Puerto Madryn

Valdés halvøen

Trelew

Puerto Pirámides

Punta Tombo

Sarmiento

CHILE

ARGENTINA

El Chaltén

Perito Moreno

El Calafate

Torres del
Paine

Rio Gallegos

Falklandsøerne /
Islas Malvinas

Punta Arenas

Idlandet

Strait of
Magellan

Ushuaia

Beaglekanalen

LANGS ATLANTERHAVET

Ruta 3 løber 1857 kilometer langs Atlanterhavet fra Rio Colorado i nord til Magellanstrædet i syd. Undervejs er et par byer med en spændende historie, en pingvinkoloni, et dinosaurmuseum og skove med forstenede træer.

Trelew

750 kilometer syd for Bahia Blanca ligger Trelew som et trafikknudepunkt, hvor den asfalterede vej til Esquel fører mod vest langs Chubutfloden. Her er også lufthavnen, der tager imod flyrejsende til Valdéshalvøen. Trelew er hovedbyen i dette område, hvor immigranter fra Wales slog sig ned i sidste halvdel af 1800-tallet. "Tre" kommer af et walisisk ord for by, og "lew" fra Lewis Jones, der stod for udbygningen af jernbanenettet. Togdriften ind i Chubut-dalen er for længst ophørt, men fra de walisiske rødder ser man stadig synlige spor. I byen Gaiman 17 kilometer mod vest er mange tehuse, og i Trelews tidligere stationsbygning er egnens museum. Få meter væk ligger dog den egentlige grund til at køre ind i centrum af Trelew:

Dinosaurmuseet Museo Paleontológico Egidio Feruglio. Museet udstiller skeletter fra mange af de dinosaurer, der levede i Patagonien. Bl.a. enkelte knogler fra den gigantiske gigantosaurus. Komplette skeletter står i flotte opsætninger, og lyd- og videoinstallationer gør museet meget moderne og spændende at besøge.

Punta Tombo

Dette reservat for magellanpingviner huser op mod en halv million individer i højsæsonen og er den største koloni på det sydamerikanske fastland. Pingvinerne kommer i september for at føde og bliver her indtil marts. Nye undersøgelser viser, at klimaændringer har fået stimerne af pingvinernes byttefisk til at svømme længere væk fra halvøen Punta Tombo. Pingvinerne har dermed også længere at svømme for at skaffe føde, hvilket igen har fået bestanden ved Punta Tombo til at falde. Reservatet ligger 100 kilometer syd for Trelew. På turen dertil ser man ofte guanacoer. Allerede på parkeringspladsen, hvor man betaler en adgangsafgift, bliver man budt velkommen af pingviner. I reservatet vader man mellem fuglene, som det dog er forbudt at røre. På stedet er også et besøgscenter.

Forstenede træer

To steder i det sydlige Patagonien ligger forstenede træer strøet på den forblæste jord. Ved Sarmiento og Jaramillo

I den forstenede skov ved Sarmiento, Bosque petrificado Sarmiento fører en to kilometer lang sti forbi fossiler af træstammer, bark og træstykker. Parken ligger 29 kilometer syd for den lille landbrugsby Sarmiento 150 kilometer vest for den store kystby Comodoro Rivadavia.

Den anden forstenede skov Monumento Natural Bosques Petrificados, også kaldet Jaramillo, ligger 50 kilometer ad en sidevej til Ruta 3 mellem Puerto Deseado og Puerto Julián.

Næste side:

Det fine dinosaurmuseum i Trelew rummer nogle af de store dinosaurer, der er fundet i Patagonien.

VALDÉSHALVØEN

Hvaler parrer sig og føder deres unger i vandet ved Valdés-halvøen. På hvalsafari kommer man helt tæt på den sydlige rethval. Langs kysten lever søelefanter, søløver og pingviner, og på halvøens indre lever strudse og guanacoer.

Puerto Madryn

Puerto Madryn er ikke i sig selv et attraktivt rejsemål, men en driftig, vel-fungerende by, der fungerer som udgangspunkt for ture til halvøen Valdés. Fly fra Buenos Aires lander ved nabobyen Trelew en times kørsel mod syd, mens busterminalen kun ligger fem blokke fra forretningscentrum ved strandfronten. Langs stranden og på parallelgaden bag den forreste blok, ligger turbureauer, biludlejningsfirmaer, hoteller og restauranter tæt. Inden man drager ud til Valdés, bør man besøge museet Ecocentro, der på fin vis formidler viden om havets økosystem. I loftet hænger hvalskeletter og en model af en spækhugger i fuld størrelse. Fra tårnet er udsigt over golfen. Ecocentro nås med linie 2 fra busterminalen. Museet ligger ud til havet lige bag pynten ca. 4 km. syd for centrum. Her står også monumentet for tehuelchemanden, der ærer de oprindelige folk, som hjalp de første walisiske indvandrere, der kom hertil i 1865.

Byen har ca. 65.000 indbyggere og har udråbt sig selv til Argentinas hovedstad for dykning. Mange bureauer udbyder dykkerture og kurser.

Turen til Valdés

Halvøen Valdés er nærmest en ø i Atlanterhavet, der er forbundet med den patagonske kyst med en smal landtange. UNESCO indlemmede i 1999 Valdés på sin liste over steder, der har status som Verdens Natur-arv. Afsondret fra fastlandet og under UNESCO's bevågenhed har Patagoniens og det sydlige Atlanterhavets dyreliv fået et fristed. På et overskueligt areal kan besøgende opleve blandt andet hvaler, pingviner og søelefanter. Byen Puerto Madryn er det naturlige udgangspunkt, når man besøger Valdés.

Næste side:
Magellanpingvin.

Det indre af Valdés-halvøen er typisk patagonsk busksteppe. En næsten udtørret saltsø ligger 40 meter under havets overflade.

Ved Valdéshalvøen er der fantastiske muligheder for komme helt tæt på den sydlige rethval.

Den ca. 4.000 km² store halvø kan besøges på en dagstur fra Puerto Madryn, men for at få mest muligt ud af besøget, anbefales det, at man lejer en bil i Madryn og bruger et par dage på Valdés. Kører man selv, kan man i Puerto Madryns nordlige udkant dreje til højre ad vej 42 (gaden Jerónimo Marincovich), der følger kysten og undervejs komme forbi strandene El Doradillo og Casino. I hvalsæsonen kan man her være heldig at se hvaler, der svømmer meget tæt ind på kysten.

Godt 40 kilometer fra Puerto Madryn når man et informations-center, hvor nogle få pesos giver adgang til reservatet. Fra et tårn er der kikkertudsigt ned til fugleøen Isla de Pájaros, hvor mennesker er forbudt adgang. Informationscentret ligger det sted, hvor landtangen mellem halvøen og fastlandet er smallest.

Mod nord ser man ud over San José-golfen og mod syd ud over Golfo Nuevo. Begge golfte er på nær smalle åbninger afsondret fra Atlanterhavet og har derfor et meget roligt vand, der er ideelt som parringssted og "fødeklinik" for den sydlige rethval. På land lever lamaens fætter, guanacoen, og strudsen, ñandu, og langt de fleste besøgende oplever dem på nært hold under køreturene ad halvøens grusveje. De vigtigste tursmål er den lille by Puerto Pirámides ved Golfo Nuevo, og Punta Delgada, Punta Cantor, Caleta Valdes og Punta Norte, der alle ligger på halvøens østkyst, hvor søelefantkolonierne er.

Puerto Pirámides

Denne støvede flække huser nogle få hundrede fastboende, der skaffer deres udkomme ved at betjene de turister, der kommer for at opleve hvalerne. På stranden ligger turbådene, langs hovedgaden ligger hotelterne, og ved stikvejen ned til stranden ligger restauranterne og bureauerne, der tilbyder hvalsafari. De forskellige bureaux hvalsafari afviger ikke det store fra hinanden. De varer typisk et par timer, og man behøver ikke gå ret langt ud på golfen, før der er nærkontakt med hvaler. Reglerne siger, at der kun må være en båd ved hver gruppe hvaler. Det er også muligt at sejle havkajak og dykke. Kun fem kilometer nordvest for byen er en søløvekoloni.

SYDKAPEREN – DEN SYDLIGE RETHVAL

I april dukker de første rethvaler op i Golfo San José og Golfo Nuevo, og et par måneder senere svømmer godt tusind hvaler i det rolige vand. På engelsk hedder hvalen "Southern Right Whale". Navngivet således af hvalfangerne, fordi den var den "rigtige" hval at fange. På dansk blev det til rethval, da den er "ret" let at fange, hvilket bliver tydelig på en hval-safari, hvor dyrene er nysgerrige og rolige. Ekspertener mener, at der oprindeligt levede mindst 100.000 rethvaler, men ved Den internationale hvalkommissions forbud mod jagt i 1935, var dyret nær udryddelse. Frem til 1973 skete der stadig drab på arten i det sydlige Brasilien, men siden er bestanden vokset med ca. syv procent om året, således at der i dag menes at leve knap 10.000 sydlige rethvaler på den sydlige halvkugle. På den nordlige halvkugle lever en beslægtet art, der på dansk kendes under navnet nordkaperen.

Den sydlige rethval måler op til 15 meter og vejer 40-45 tons. Hunnen er en anelse større end hannen. En nyfødt unge vejer mellem to og tre tons, når den kommer til verden i august, september eller oktober. Modernmælken indeholder 12 % proteiner og mere end 50 % fedt. Kalven dier omtrent et år og vokser i den periode cirka tre centimeter om dagen, så den har nået dobbelt længde, når den sidste gang dier. Herefter bliver den i nærheden af moderen i yderligere to år. I gennemsnit får en rethval en kalv hvert tredje år. Ungen er kønsmoden efter 12-13 år, når den har nået en længde på 12-13 meter. Man mener, at rethvalen bliver omkring 60 år.

I parringstiden, der starter i maj, slutter i december og er på sit højeste i september, flokkes en gruppe hanner omkring en hun. Hun prøver at undgå parringen ved at lægge sig med bugen opad, mens hannerne samarbejder om at få hende vendt om, så de kan parre sig med hende.

Rethvalen er sort med hvide vækster, der er forårsaget af parasitter. På hvalsafarierne kan man være heldig at se hvaler, der springer. Guider forklarer, at det kan skyldes, hvalerne på denne måde prøver at fjerne de irriterende parasitter.

Efter et halvt års ophold ved Valdés vender hvalerne sidst på året tilbage til "det store kolde bord" i de barske farvande ved Antarktis for at konsumere enorme mængder krill og plankton. De længste af rethvalens 220 til 260 barder måler op til 1,80 meter. Under jagten på føde kan hvalen være neddykket i op til et par hundrede meters dybde i næsten en time.

I 1984 erklærede det argentinske nationalparkvæsen den sydlige rethval ved Valdés for nationalt naturmonument på linie med bl.a. vandfaldene ved Iguazú, og 25. september er i Argentina udråbt til Hvalens Nationaldag.

Kort over Valdés halvøen.

Rundt på Valdés

En tur op langs halvøens kyst er en oplagt dagsudflugt fra Puerto Pirámides. Start med at køre de godt 70 kilometer ud til det sydøstligste punkt Punta Delgada. Undervejs kommer man forbi de lavtliggende saltørkener Salina Grande og Salina Chica, der ligger næsten 40 meter under havets niveau.

Ved Punta Delgada er et udsigtspunkt ovenfor skrænten, hvor man kan kikke ned på en stor koloni af søelefanter. Området ejes af et stort hotel, der kun giver tilladelse til at gå ned på stranden under ledelse af en guide, hvis man er indlogeret på hotellet, som er indrettet i bygningerne ved et fyrtårn fra 1905. Få kilometer mod sydvest ligger en Estancia Rincón Chico, der tilbyder fuldpension med guidede ture til sølve og søelefantkolonien på deres private strand.

Grusvejen fortsætter op langs kysten, hvor der hele vejen ligger søelefanter på stranden, men det er desværre ikke muligt at gå ned ad skrænterne. 45 kilometer nord for Punta Delgada er Punta Cantor og Caleta Valdés, hvor der til gengæld er sti ned til stranden. Dette er det bedste sted at komme tæt på søelefanterne, men vær opmærksom på, at det ikke er tilladt at gå uden for indhegningen. Normalt opholder søelefanterne sig her fra september til april. På stedet er café, og langs stierne står mange informationstavler med tekst på engelsk. Caleta betyder "nor" og betegner den strimmel vand, som er mellem fastlandet og den smalle landtange, der løber ud for kysten. Åbningen ind til caleta'en er ved Punta Cantor, og netop her kan man være heldig at se spækhuggere svømme ind på jagt efter nyfødte søelefanter. Få kilometer mod nord er en koloni af magel-lanpingviner.

Punta Norte på Valdés nordspids er knap så besøgt som de sydligere punkter. Men hvis man seriøst er på fotosafari, og målet er billeder af spækhuggere på jagt efter søelefanter, skal man seriøst overveje at indlogere sig på estanciaen La Ernestina, der ligger ved havet nær Punta Norte. Spækhuggere kan her ses mellem februar og april og i oktober-november.

Dyr ved Valdés

Som det eneste sted på det sydamerikanske fastland yngler søelefanten på kysterne ved Valdés, og især ved Punta Cantor kan man komme så tæt på dyret, at man kan se den lange næse, der leder tanken hen på en elefants snabel. En gennemsnitshen har et harem på 10 til 15 hunner, men en super-macho forsvarede engang sine 131 hunner ved Caleta Valdés. En velvoksen han vejer op til tre tons og måler fem meter i længden. Trods størrelsen og vægten kan de alligevel bevæge sig med samme hastighed på land som et menneske i løb. Søelefanten er det store havpattedyr, der kan holde sig neddykket i længst tid. Helt op til to timer. Søelefanter er registreret i ned til 1500 meters dybde. Dyret har en meget stor blodmængde og kan dermed opbevare store mængder ilt til de lange dyk.

For at få fat i dens skind og spæk dræbte man tidligere hvert år 20.000 søløver. Det samme antal som i dag, efter 40 års beskyttelse, lever på Valdés. Man kan se søløver hele vejen ned langs den argentinske Atlanterhavskyst. Ikke blot i store kolonier på øde kyststrækninger, men selv i havnen i badebyen Mar del Plata få hundrede kilometer syd for Buenos Aires. En han måler to-tre meter og vejer op til 350 kilo. Hunner er cirka halvt så store.

Magellanningvinen lever i kolonier på det sydlige Patagoniens kyster. Ved Punta Cantor på Valdés er en lille koloni, og ved Punta Tombo, 110 kilometer syd for byen Trelew er en meget stor koloni. Pingvinen er sort på ryggen og hvid på bugen med en hvid ring på siderne af hovedet. Den måler op til 75 centimeter i højden og vejer mellem tre og godt seks kilo. Føden er små krebsdyr og fisk.

At se en spækhugger hapse en nyfødt søelefantunge er som at vinde i lotto, men med tålmodighed er det muligt at opleve synet ved højvande fra september til november. Spækhuggeren svømmer rundt ud for kysten, udser sig et ungt byttedyr og farer pludselig op på stranden og fanger byttet med munden, hvorpå den vrider sig tilbage i vandet. Det er derfor, spækhuggeren har tilnavnet dræberhval. I virkeligheden er spækhuggeren ikke en hval, men den største art i familien af delfiner. En fuldvoksen han kan måle op til ti meter og veje næsten elleve tons. Hunnerne er lidt mindre. Rygfinnen er dyrerigets største og kan blive op til 1,8 meter høj. Spækhuggeren kendes også under navnet orka.

Søelefanten har fået sit navn på grund af sin store næse.

Spækhugger på jagt efter søløveunge.

EL CALAFATE OG GLETSJERNE

Kælvende gletsjere, søer, bjerge og luksuriøse estanciaer lokker stadig flere turister til Patagoniens sydvestligste hjørne. Hovedparten indlogerer sig i byen El Calafate. Trækplasteret i Parque Nacional los Glaciares er gletsjeren Perito Moreno.

El Calafate

El Calafate er en by i stadig vækst med en lind strøm af nye hoteller og restauranter til at betjene de over 150.000 turister, der årligt besøger byen. Langt de fleste lander med et af de mange daglige fly, nogle kommer med bus fra kystbyen Río Gallegos, og enkelte bumler ned langs Andesbjergene ad Ruta 40. Alle bruger de byen som udgangspunkt for køre-, sejl- og gåture i de fantastiske naturområder. Takket være flere og flere træhuse og beplantninger har den forblæste by efterhånden fået en charme, der gør den hyggelig at slentre i.

Turistbureauerne ligger overvejende på den centrale hovedgade Av. Libertador, og her er det let at arrangere sejlture på søen og udflugter til gletsjerne. Fra busterminalen en halv blok fra hovedgaden kører busser dagligt til Río Gallegos, El Chaltén og Puerto Natales i Chile.

I udkanten af byen, ud til søen Lago Argentino er et lille naturreservat, der kan være målet for en fin lille gåtur.

Glacarium

I udkanten af byen på vej mod gletsjeren Perito Moreno ligger det meget moderne besøgescenter Glacarium. I billeder, lysplancher og udstillinger formidles på en både flot og informativ måde fakta om naturen i dette gletsjerfyldte og bjergrige hjørne af Argentina. Selv hvis man kun er kort tid i El Calafate kan det anbefales af besøge dette informationscenter for at få sat gletsjeren ind i en større sammenhæng.

Næste side:
Turister gør klar til isklatrung
på gletsjeren Viedma.

Hovedgaden i El
Calafate.

Gletsjeren Perito Moreno er en af Argentinas mest besøgte naturseværdigheder.

Gletsjeren Perito Moreno

Gletsjeren er en af Argentinas topattraktioner og afbilledet på det meste af det materiale, som landets turistmyndigheder udgiver. Perito Moreno er med sin længde på 30 kilometer og højde på cirka 60 meter hverken den længste eller højeste gletsjer i området. Derimod er gletsjeren den absolut mest fotogene og spektakulære og samtidigt lettest tilgængelige.

Perito Moreno er en af de få gletsjere i verden, der vokser med en hastighed på op til syv centimeter i døgnet. Netop fremdriften er årsag til gletsjerens særkende, da den godt nok udmunder i Argentinosøen, men også støder direkte ind i halvøen Magellan. Dermed lukker den for Canal de los Témpanos, ”Isbjergskanalen”, der fører vand væk fra søen Lago Argentinos sydlige arm Brazo Rico - Den Rige Arm. Her stiger vandet helt op til 30 meter over normal vandstand, hvilket giver et enormt pres på gletsjeren. Efterhånden skaber vandpresset flere større kanaler gennem gletsjeren, indtil det forreste stykke er så svagt, at det bagvedliggende vandpres skyder isen væk i et inferno af spektakel, flyvende isstykker og sprøjtende vand. Siden 1917, hvor det skete første gang, har fænomenet fundet sted med vekslende års mellemrum. Senest i 2004 og 2006.

Udsigtsplatforme på Magellanhalføen overfor gletsjerens forreste kant giver et fantastisk udsyn, og her fra første parket oplever man den blå gletsjer kælte. Det er også muligt at tage en sejltur ved gletsjeren. Afgangen er et par kilometer fra udsigtsplatformene.

De fleste besøger Perito Moreno på en guidet bustur fra El Calafate, der giver tre-fire timer på stedet. Bureauer i El Calafate udbyder også gletsjervandring.

Husk varmt tøj på turen til Perito Moreno. Hvis vinden kommer fra vest, kan det blive kan ganske koldt. Heldigvis er der en café med varm kakao, kaffe, te og kager.

Gletsjeren ligger cirka 80 kilometer vest for El Calafate.

Andre gletsjere

Glacier Upsala er parkens største med en længde på 60 kilometer og en bredde på mellem fem og syv kilometer. Sejladsen hertil forbi de mange isbjerge i søarmen Brazo Upsala er anbefalelsesværdig. Glacier Spegazzini er med sine 80 til 135 meter parkens højeste gletsjer, mens de mindre Onelli og Agassiz i sammenligning ikke er så imponerende. Bureauer i El Calafate arrangerer kombinerede sejl- og vandreture til gletsjerne.

Den sydlige kontinentale iskappe

Den sydlige kontinentale iskappe enorme iskappe skjuler sig godt bag bjergene. Gletsjeren Perito Moreno er imponerende stor, men er i virkeligheden blot én af 49 gletsjere, der skyder sig ud fra en enorm indlandsis og udmunder i søer og fjorde i den sydlige del af Patagonien.

Hielo Continental Sur, Den Sydlige Kontinentale Iskappe, er med en længde på 350 km og en gennemsnitlig bredde på cirka 40 km den største iskappe udenfor polerne og Grønland. Omkring 30 procent af arealet ligger i Argentina og resten i Chile, men grænsen på isen er ikke nøjagtig fastlagt. Nogle steder er isen over 1.000 meter tyk. Umiddelbart nord for ligger en lidt mindre, men tykkere iskappe. 49 gletsjere skyder ud fra isen og udmunder i Sydchiles fjorde og i søer i både Chile og Argentina.

Parque Nacional los Glaciares omfatter den største del af de ismasser der er i Argentina.

FRANCISCO PERITO MORENO

Perito Moreno gennemførte i 1800-tallets sidste årtier en lang række videnskabelige ekspeditioner i Andesbjergene og Patagonien, og han grundlagde det argentinske nationalparksystem.

I 1877 opdagede og navngav han søen Lago Argentino, som El Calafate ligger ud til. Forinden havde han som den første hvide mand udforsket dele af Patagoniens indre. For at ære de to ekspeditioner i Patagonien og Ildlandet, som kaptajn Fitz Roy gennemførte med skibet HMS Beagle i 1830'erne, opkaldt han bjerget Fitz Roy efter kaptajnen.

Perito Moreno ledte den grænsekommision, der omkring år 1900 definerede grænsen til Chile i det sydligste Patagonien. Til ære for dette arbejde blev den gletscheren Perito Moreno opkaldt efter ham.

På sine ekspeditioner samlede Perito Moreno en stor samling arkæologiske og antropologiske data og artefakter, som han gav til grundlæggelsen af et antropologisk museum i Buenos Aires i 1877.

I 1888 grundlagde han La Plata Museum of Natural History, det vigtigste af sin art i Sydamerika. Moreno tjente som den første direktør for Museo de la Plata og vejledte det indtil 1906.

Buste af Perito Moreno udenfor nationalparkkontoret i El Calafate.

Gauchos på Estancia Nibepo Aike.

Estancia Nibepo Aike

Et besøg på Estancia Nibepo Aike kan kombineres med besøget ved gletsjeren Perito Moreno, da estanciaen ligger ved den sydlige arm af Lago Argentino, som gletsjeren udmunder i. På en dagstur oplever man først gårdens aktiviteter, spiser derefter en asado inden sejltuen går til Perito Moreno. Under sejladsen til Perito Moreno har man en landgang og oplever Perito Moreno fra en vinkel, som ingen andre ser den fra.

Estanciaens jord grænser op til den chilenske grænse og en række mindre gletsjere. De udbyder en kombineret sejl- og vandretur, hvor

man kommer helt ned mod den chilenske nationalpark Torres del Paine og undervejs oplever gletsjerne Grande, Cubo og Dickson eller Frías.

Gården er på 12.000 hektar og har gennem fire generationer været ejet og drevet af en familie med kroatiske rødder. I begyndelsen var fokuserede man på fåreavl, men nu arbejder man hovedsagelig med kvæg og turisme.

Estancia Cristina

En dagstur til Estancia Cristina starter med en kørsel ind mod bjergene og derefter en sejltur tværs over Lago Argentino og ind i bunden af lille fjord. Ved landgangen bliver man hentet i firhjulstrækker og kørt den lille kilometer på til gårdens bygninger.

Under besøget bliver den besøgende præsenteret for gårdens liv, man spiser en asado og tager på en kombineret køre og vandretur op til et udsigtspunkt, hvor man skuer ud over gletsjeren Upsala.

Fra El Calafate til Torres del Paine

Et ophold ved El Calafate kan kombineres med besøg i den chilenske nationalpark Torres del Paine. Der går turistbus direkte til parken og flere daglige busser til den chilenske by Puerto Natales.

Estancia Cristina.

La Leona

På turen fra El Calafate til El Chaltén stopper de fleste busser og biler på landhotel og café La Leona. Huset blev bygget i 1894 af en familie af danske indvandrere med efternavnet Jensen. 17 år tidligere var den argentinske videnskabsmand og opdagelsesrejsende Francisco Perito Moreo blevet angrebet og såret af en puma på samme sted. På spansk hedder en hunpuma leona - hunløve. Efter hændelsen begyndte de lokale at kalde floden, der løber forbi, kaldt La Leona. Det blev også navnet på Jensens rastested. I 1905 boede tre udlændinge på La Leona.

Et par dage efter at de var rejst, kom en gruppe politimænd fra kystbyen Río Gallegos og spurgte efter gæsterne. Det viste sig, at de nu forsvundne gæster var de tre nodamerikanske gangstere, Butch Cassidy og Sundance Kid samt Kids kone Ethel Place, der var på flugt efter at have røvet Bank of London i Río Gallegos.

Hotel La Leona, hvor Hr. Jensen havde besøg af Butch Cassidy, Sundance Kid og Ethel Place.

Den forstenede skov La Leona

Ind ad en sidevej fra La Leona er Bosque Petrificado La Leona. Nogle stammer er mere end en meter i diameter. Træerne, der nu er forstenede, voksede for omkring 70 millioner år siden, da Patagonien var et subtropisk skov- og steppeland beboet af dinosaurer. Besøget i den forstenede skov laves som dagsture fra El Calafate og El Chaltén, og kan selvfølgelig også indgå som et programpunkt på en privat tur mellem de to byer.

Dyr langs vejen

Langs vejene er det ofte muligt at se både kondorer, guanacoer og strudse.

Mellem El Calafate og El Chaltén kører man over Río Santa Cruz.

EL CHALTÉN OG FITZ ROY

Ved bjerget Fitz Roy ligger El Chaltén, der er Argentinas vandrers hovedstad. Naturen og stierne starter lige udenfor hoteldøren. Den første mand som bosatte sig allerede i 1901, var en dansk pionér. Hans oldebarn fortæller meget gerne familiens historie.

El Chaltén

De argentinske myndigheder etablerede byen El Chaltén i 1985 for at skabe tyngde bag kravet om, at området tilhører Argentina. Indtil da havde nogle få huse og estanciaer tjent som udgangspunkt for de få friluftsfolk, der kom til El Chaltén. Siden er byen vokset betragteligt og en smule ukontrollabelt, men den har bevaret en afslappet atmosfære.

Efterårsmånederne marts og april er gode tidspunkter at besøge området i, da vinden normalt er forholdsvis svag. Forårsmånederne oktober og november er også fine, mens der både er meget vind og mange mennesker om sommeren fra december til februar. Mange butikker lukker helt fra påske til oktober. Byen vokser hvert år og næsten alle lever i en vis udstrækning af turisterne. Her er masser af hoteller og restauranter, og friluftsfolket kan leje udstyr til vandreture.

Nationalparkens besøgscenter en kilometer syd for centrum er værd at besøge, da der er aktuelle oplysninger og udstillinger om parken. Busser kører flere gange dagligt mellem El Calafate og El Chaltén. Fra oktober til maj kører busser hver eller hver anden dag op ad Rura 40 mod Bariloche.

Næste side:

Velkomstsiltet til El Chaltén.

Hovedgaden i El Chaltén hedder Andreas Madsen efter den første pionér, der bosatte sig i området.

Andreas Madsens hus og gade

Øst for floden Las Vueltas, halvanden kilometers vandring fra El Chaltén, putter Andreas Madsens gamle hus sig under en gruppe store træer. Da den dengang 20-årige nordjyde Andras i 1901 fratrådte sin stilling den chilensk-argentinske grænsekommission, byggede han som den første hus og etablerede estancia, hvor El Chaltén nu ligger. I dag modtager oldebarnet Fitz Roy Madsen meget gerne besøg i familiens hus. Besøget starter med, at Roy henter én på hotellet, og man derefter kører eller går ud til huset. Her får man en lille rundvisning og en fortælling i den restaurerede stue. Aftale skal laves i forvejen.

I Chaltén hedder en af gaderne Andreas Madsen. På skiltet står Andreas' leveregel "Tænk stort, Føl dybt, tal klart".

EL CHALTÉN

CAPITAL NACIONAL del TREKKING

BIENVENIDOS

Vandreture ved El Chaltén

Hvad enten ønsket er traveture af et par timers varighed eller fleredags vandreture, byder naturen omkring Fitz Roy på mange muligheder. På det lokale sprog betyder El Chaltén ”Bjerget der ryger”, og navnet er opstået, fordi skyer tit lukker sig om bjergtoppene hen på formiddagen. Sørg derfor for at komme af sted tidligt om morgenen, hvor der er størst chance for skyfrit i dette område, hvor vejret er utilregneligt.

Et fint sted at få et overblik over de to største bjerge, Fitz Roy og Cerro Torre, er ved at gå op på udsigtspunktet Mirador de los Cóndores bag nationalparkens besøgscenter nær broen ved indkørslen til byen.

Bjerget Fitz Roy og Laguna de los Tres

Den omtrent 25 kilometer lange (i alt frem og tilbage) dagstur til Laguna de los Tres ved foden af Fitz Roy er parkens mest populære vandretur. Udgangspunktet er fint afmærket i byens nordlige udkant. Allerede efter en halvanden times vandring får man det første imponerende udsyn ind mod Fitz Roy, og man behøver dermed ikke vandre hele vejen ind til søen Laguna de los Tres for at have en smuk tur. To-tre timers vandring ind mod søen er et lille campingareal, og herfra er der yderligere en times vandring, overvejende opad, til Laguna de los Tres.

Lige før campingarealet kan man gå ad en sti til venstre langs søerne Laguna Madre (Mors Sø) og Laguna Hija (Datterens Sø) til den sti, der fører fra El Chaltén ind mod søen Laguna Torre. På en lang dag er det muligt at nå hele denne rundtur, men ikke ind til søerne Laguna de los Tres eller Laguna Torre.

Søen Laguna de los Tres
for foden af Fitz Roy.

ANDREAS MADSEN - PATAGONIENS DANSKE PIONÉR

"Velkommen," siger Fitz Roy Madsen stolt og glad på spansk og åbner lågen ind til sin ejendom, der ligger en halv times let vandring fra El Chaltén. Stolt fordi han har genskabt sin oldefar, pionéren Andreas Madsens hus, som det så ud, da det blev bygget først i 1900-tallet.

Nordjyden Andreas Madsen bosatte sig i 1903 som den første ved det sted, hvor byen El Chaltén nu ligger. Fem år tidligere havde den eventyrlystne og handlekraftige fjortenårige fyr påmønstret et skib i Aalborg for at slippe for at tjene bønder.

Andreas' brunrøde hus putter sig idyllisk i læ af store træer for enden af en velplejet plæne. Fra parken er der udsyn til bjerget, som Fitz Roy er opkaldt efter.

Andreas' sømandskundskaber gjorde, at han fik job af Francisco Perito Moreno i den fælles chilensk-argentinske kommission, der i det sydlige Patagonien opmålte grænsen til Chile. Da Andreas sluttede sin tjeneste i kommissionen, blev han boende og etablerede de kommende år sin egen estancia på 18.000 hektar, hvor han i starten boede sammen med en tysk kamerat fra grænsekommissionen.

"Jeg tager til købmanden«, sagde tyskeren en dag. "... og er tilbage om to måneder«. De to blev imidlertid til ni, da tyskeren ud over den lange vandring frem og tilbage over Patagonien blev nogle måneder i byen på Atlanterhavskysten. Månederne i ensomhed tilbragte Andreas med pumajagt og udbygning af huset, og derefter rejste han i 1912 til Danmark og hentede sin barndomskæreste Fanny, der havde ventet på sin sin udkårne i 16 år.

"Andreas og Fanny fik fire børn, men oplevede den ulykke, at de to døde under tragiske omstændigheder. I 1950 døde Fanny også, men alligevel bevarede Andreas sit positive livssyn," siger Fitz Roy ærbødigt og bøjer sig ned ved familiegravstedet bag en hæk ovenfor huset.

Sin kones død fik Andreas til at forlade ejendommen og flytte til byen Bariloche 1300 kilometer mod nord i Andesbjergene. Han solgte 9000 hektar og andre 9000 indgik i nationalparken. I dag ejer efterkommerne de tre hektar, som Andreas' hus ligger på.

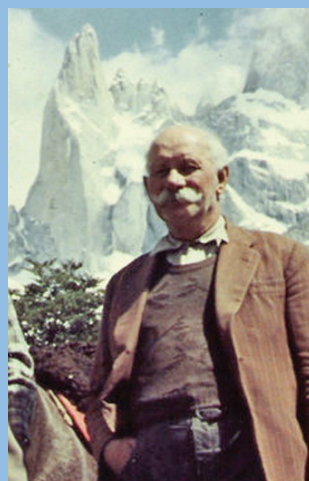
Fitz Roy Madsen flyttede fra Bariloche til El Chaltén i 2004, og brugte de første år på at restaurere hus og omgivelser. Han genskabte huset som det så ud, da hans oldeforældre boede her. Gulvene og sofabordet af træ er nyslebne. Andreas' hjemmelavede lænestol står i hjørnet og billeder fra familiens liv pynter væggene. Og som noget typisk dansk, men ukendt i Argentina, beder han gæsterne tage skoene af, når de er kommet ind i entreen.

Mens han hælder te i krusene, siger Fitz Roy. »I medgang og modgang levede min oldefar efter ordene "Tænk stort, Føl dybt, tal klart«.

Hans Erik Rasmussen på besøg hos Fitz Roy Madsen.

Andreas Madsen.

Bjerget Cerro Torre og Laguna Torre

En dagstur på samlet 19 kilometer går ind til Laguna Torre foran Cerro Torre. Stien starter i El Chaltén's vestligste ende og fører ind langs Río Fitz Roy. Halvvejs inde ad stien er udsigtspunktet Mirador del Torre. Ved Laguna Torre er en lejrplads, hvor man kan overnatte, hvis man har telt og sovepose med. Det er muligt at fortsætte yderligere et par kilometer langs søen til udsigtspunktet Maestri. Herfra er et fint udsyn ud over gletsjeren, der udmunder i søen. Her er også udsyn til Cerro Torres granittoppe.

Plieque Tumbado

Dette er den eneste vandretur, der ikke går ind i en dal, men stiger op i højder. Turens mål, toppen Plieque Tumbado, giver en af de mest imponerende panoramaudsigter over hele El Chaltén-området.

Stien starter bag nationalparkkontorets bygning, hvor et lille hegn angiver to stier: til venstre går stien til udsigtspunkterne Los Cóndores og Las Águilas og til højre mod Plieque Tumbado og Laguna Toro. Stien går opad i cirka 1.100 højdemeter til udsigtspunktet 1.500 meter over havets overflade. På grund af højden og åbent land blæser det ofte, så vindjakke og varmt tøj er vigtigt at have med. Selv midt på sommeren kan der komme sne. Belønningen ved at nå toppen af den stenede top er en imponerende udsigt over Viedma-søen, steppelandet mod øst og den lange række af bjergtoppe, der danner grænse mod Chile.

Legendariske bjergbestigninger

Pioneren Andreas Madsen kaldte Fitz Roy for "bjerget som Gud havde valgt til at skulle vise mennesket dets grænser". Og sandt er, at bjergets stejle, glatte granitmure presser bjergbestigeren til at yde sit yderste for at nå den 3.405 meter høje top. De første til at bestige Fitz Roy var en gruppe franske klatrere i 1952.

Det 3.102 meter høje og nær toppen isdækkede Cerro Torre, der rejser sig næsten to kilometer lodret op af iskappen, er endnu vanskeligere at

bestige, og blev først besejret i 1970 af den italienske klatrer Cesare Maestri. Elleve år tidligere måtte han opgive forsøget, da hans østrigske klatremakker, Toni Egger, faldt ned fra bjerget og døde under en storm. Toni Egger mindes i det lille kapel i El Chaltén. I 1970 nåede Maestri til gengæld toppen, men kun fordi han medbragte en 150 kilo tung kompressor, så han kunne bore bolte ind i bjergsiden. Boltene bruges stadig af bjergbestigere, men i 1974 nåede en anden italiensk gruppe toppen uden brug af hjælpemidler.

Werner Herzogs film "Scream of Stone" fra 1991 fortæller historien om en klatreekspedition på Cerro Torre.

Cerro Torre.

Gletsjeren Viedma

Nacionalparkens største gletsjer hedder Viedma og er målet for sejlture, der starter ved en lille havn en halv times kørsel fra El Chaltén. Nogle år er det muligt at lave en vandretur på gletsjeren. Det afhænger af, om isens forside er ved klipper, hvor det er muligt for skibet at lægge til. Ved gletsjervandring hjælper guider med at montere »steigeisen« under støvlerne. Med disse metalpigge står man godt fast, når man i en række går ind over gletsjeren. Guiden ved hvor der er sikkert at gå, og hvor sprækker åbner sig i isen. Vandringen slutter med en Baileys on the Rocks.

Kajakture

Udbydere i El Chaltén arrangerer kajakture ad Río de las Vueltas som både halvdags- og heldagsture.

Estancia La Quinta

Estancia La Quinta få kilometer uden for byen ejes af Patricia Halvorsen, hvis farfar, nordmanden Otto Halvorsen købte estanciaen i 1957. Patricias mor, Ana Tove Jacobsen, er dansker og ynder at tale dansk med estanciaens danske gæster. Estancia La Quinta udlejer værelser til turister fra oktober til april.

Ad Ruta 40 mod nord

Op langs Andesbjergene til Sødistriktet løber den legendariske vej Ruta 40, der efterhånden er asfalteret på hele strækningen. Strækningen er på cirka 1.500 kilometer fra El Calafate til Bariloche og betjenes af bus om sommeren. Hvis man ønsker at opleve de enorme afstande på Patagoniens steppe, er dette turen at tage.

Hændernes hule

I Cueva de las Manos, Hændernes Hule, vinker tehuelchefolkets forfædre til de besøgende. For omkring 11.000 år siden begyndte mennesker at bruge hulen som beskyttelse mod kulde og blæst. Billederne, der har gjort hulen berømt, er de 829 hænder, overvejende venstre, der stammer fra årtusindet før år 0. Kunstnere har malet hænderne ved at fylde munden med farve, placere hånden på klippen og pusten farven ud gennem en hul knogle, som de holdt med højre hånd. Man ved ikke, hvilke ritualer der knyttede sig til de malede hænder.

UNESCO optog i 1999 de malede hænder på listen over Verdens Kulturarv. Hulen ligger i dalen, Cañón de Río Pinturas, og guider i byen Perito Moreno på Ruta 40 arrangerer ture til stedet. Hulen ligger 600 kilometer fra El Calafate.

De malede hænder i Cueva de las manos.

TORRES DEL PAINE, CHILE

Patagonien i det sydligste Chile byder på storslået natur. Her er naturoplevelser til både vandrere og rejsende med hang til luksus. Vejret er meget omskifteligt. Dyrelivet omfatter guanaco, oncor og puma.

De blå Tårne

Torres er det spanske ord for tårne, mens paine er et indiansk ord for blå. Parkens hjerte er bjergkæden Paine med de tre karakteriske granittårne, hvor det højeste, Torre Sur, når op i 2850 meters højde. Den storslåede udsigt til "Tårnene" får man ved at vandre ind gennem Valle Ascencio.

Nationalparken Torres del Paine

Nationalparken Torres del Paine beskytter bjerge, gletsjere, søer, floder, skove samt et rigt fugle- og planteliv i den sydligste del af chilensk Patagonien.

Nationalparken blev etableret i 1959 under navnet Parque Nacional de Turismo Lago Grey, Greysøens Nationale Turistpark. Arealet blev senere udvidet, og parken fik sit nuværende navn i 1970. Parken kom på UNESCO's liste over Verdens Naturarv i 1978.

Klimaet i parken er forholdsvis koldt med dagtemperaturer på 10 til 16 °C om sommeren og -3 og 5 °C om vinteren. Mest kendetegnet er klimaets uforudsigelighed med hurtige skift mellem ekstremer. Her skal man desuden være forberedt på meget heftig vind og meget brændende sol.

Vandreturen W

Denne fantastiske tur på otte vandredage er kendt som "w", fordi ruten har form som et W. Det er muligt at starte i både den østlige og vestlige ende af W'et. Denne bogs forfatter anbefaler, at man starter i øst, da bjergformationerne tager sig bedst ud fra denne side.

Vandreturen kan betegnes som "middel", men med lange lange dagsvandring. Da vandreturen foregår nær havets overflade, er der ingen fare for højdesyge.

Næste side:
De tre tårne der har givet
navn til parken.

Bjergkæden Paine
dominerer parken.

Vandreturen Store O

Denne fantastiske tur på otte vandredage er kendt som ”Store O”. Store fordi det er en længste, let tilgængelige vandretur i Patagonien og O fordi den fører hele vejen rundt om centrale bjergmassiv i nationalparken. Den anden kendte vandrerute i Torres del Paine hedder W, og er indeholdt i denne tur.

Landskabsmæssigt er turen meget afvekslende med både kuperede åbne vidder, tætte skove, søbredder og et bjergpas. Undervejs kan I også nyde synet af gletsjere og søer, kondorer og guanacoer og udsigter til Patagoniens mest markante bjergtinder.

Vandreturen krævende med lange dagsvandring i meget kuperet terræn på til tider ustabil underlag. Da vandreturen foregår nær havets overflade, er der ingen fare for højdesyge.

I 1976 åbnede den engelske bjergbestiger John Gardner og to lokale parkbetjente vandreruten Store O, som fører hele vejen rundt om Bjergkæden Paine. Det er krævende at vandre ruten, og turen over passet John Gardner kan vanskeliggøres af sne.

Vildmarksliv udenfor parken

Torres del Paine er fuldt fortjent ekstremt populær. Det betyder, at der på især vandreruten W er mange vandrere i højsæsonen. Friluftsfolk der ønsker at komme ud i Patagoniens storslåede natur langt væk fra nationalparkens stier og refugier har mulighed gennem Rasmussn Travels danske samarbejdspartner DEFY Patagonia i Puerto Natales. De har skabt koncepterne Base Camp og Expedition Camp.

Base Camp

På et afsidesliggende og afsides sted væk fra civilisationen skaber DEFY Patagonia en behagelig camp eksklusivt til en gruppe venner eller familie, hvor man kan fordybe sig i de rene naturomgivelser.

Før ankomsten slår de lejren op et unikt sted i naturen, således at den

Koncepterne Base Camp og Expedition Camp er skabt for at tilbyde naturelskere ophold i Patagoniens vildmark.

påvirken naturen mindst muligt. Maden er for det meste baseret på økologiske produkter fra lokalsamfundet. Efter opholdet tager de lejren ned og efterlader jorden og stedet rent uden spor af opholdet. De rejsende tager kun minder og billeder med fra stedet. Programmet har fuld fleksibilitet, og man kan blive så længe man vil.

Expedition Camp

På en Expedition Camp kan du for alvor udforske afsidesliggende dale, bjerge, søer og fjorde i det sydlige Patagonien. I dialog med DAFY Patagonia arrangeres en tur eller et ophold, der giver en ægte ekspeditionsstiloplevels. Letvægtslejren transporteres af hjælperne og turen kan foregå til fods, på mountainbike, i båd eller i kajak og langt uden for det faste net af faciliteter.

Milodónhulen

Mellem Torres del Paine og byen Puerto Natales ligger Milodónhulen, der blev udødeligtgjort af den engelske forfatter i sin bog I Patagonien. I hulen er fundet skindrester og knogler fra det uddøde kæmpedyr Milodón.

Puerto Natales og Punta Arenas

I hulen er fundet rester af kompedovendyr. Puerto Natales er ikke interessant, men fungerer som et stop på vejen til og fra nationalparken. Fra byen udgår en færgesejls op gennem den chilenske skærgård.

Punta Arenas er den største by i det sydligste Chile. Herfra går bus til den argentinske by Ushuaia på Ildlandet. En anden og mere spektakulær måde at komme til Ushuaia på, er med et ekspeditionsskib, der sejler gennem øriget omkring Magellanstrædet og Beaglekanalen. I godt vejr er der mulighed for landgang på Kap Horn.

Den lille struds, der første gang blev videnskabeligt beskrevet af Charles Darwin.

ILDLANDET

Ildlandet, på spansk Tierra del Fuego, er Argentinas sydligste provins og landets del af øen Isla Grande, Den Store Ø. Ildlandets østlige tredjedel tilhører Argentina, og resten tilhører Chile. Byen Ushuaia er udgangspunktet for ture på Beaglekanalen og øens indre.

Ushuaia

Hovedbyen på den argentinske del af Ildlandet er Ushuaia på øens sydkyst. Tidligere var Ushuaia kendt som verdens sydligst beliggende by, men den ære tilfalder nu Puerto Williams på den chilenske ø Isla Navarino på den modsatte side af Beaglestrædet. De ting, som er interessante for turister, er centreret omkring molen Muelle Turistico og de nærmestliggende gader.

Museo del Fin del Mundo fortæller om Ildlandets historie og natur, Museo Yámana har en fin, lille billedudstilling om yámanaernes liv og Museo Marítimo y Presidio i det tidligere fængsel udstiller modeller af skibe og en indiansk kano.

Syv kilometer udenfor byen kan man tage stoleliften op til gletsjeren Martial.

Ildlandets Nationalpark

Parque Nacional Tierra del Fuego starter 12 kilometer vest for Ushuaia og beskytter bjerge, søer, sydbirken, subantarktisk tundra og moser. Parken nås med talrige busser og det lille turisttog Tren del fin del Mundo, Toget ved verdens Ende.

Langs bugten Lapataia løber vandrestien Senda Costera. Op langs søen Lago Roca og til det 970 meter høje Cerro Guanaco løber andre stier. De fleste stier er under ti kilometer lange, så har man ikke medbragt telt til at ligge i i parken, kan man snildt bo i Ushuaia og tage vandringerne som dagsudflugter.

Næste side:
Gade i Ushuaia.

Bugten Lapataia på
Ildlandet.

Beaglekanalen

Syd for Den Store Ø løber Beaglekanalen, der har navn efter det engelske skib Beagle, der besejlede området i først 1830 og igen i 1833-34. På skibets anden rejse var Charles Darwin ombord, og undervejs på rejsen gjorde han sig mange tanker og foretog undersøgelser, der senere dannede grund for udviklingslæren.

I 1984 lå Argentina og Chile på kanten af væbnet konflikt om de tre øer Picton, Lennox og Nuevo i Beaglekanalens østlige ende. Paven mæglede og tildelte øerne til Chile.

Beaglekanalen besejles af mange ekskursionsbåde. En lille tur går til de nærliggende småøer Pájaros, Lobo og Les Eclaireus. Under turen stopper man ved Isla de Pájaros – Fugleøen, hvor man kan få øje på en koloni af blåkindet skarv og andre indfødte fugle som kjover, sydlige kæmpestormfugle og sortbrynede albatrosser. Bagefter kommer man forbi Isla de los Lobos – Søløveøen, hvor I man kan se sydamerikanske søløver.

Længere ture går til pingvinkolonien på Isla Martillo, Puerto Williams på den chilenske ø Navarino og Lapatia i nationalparken mod vest.

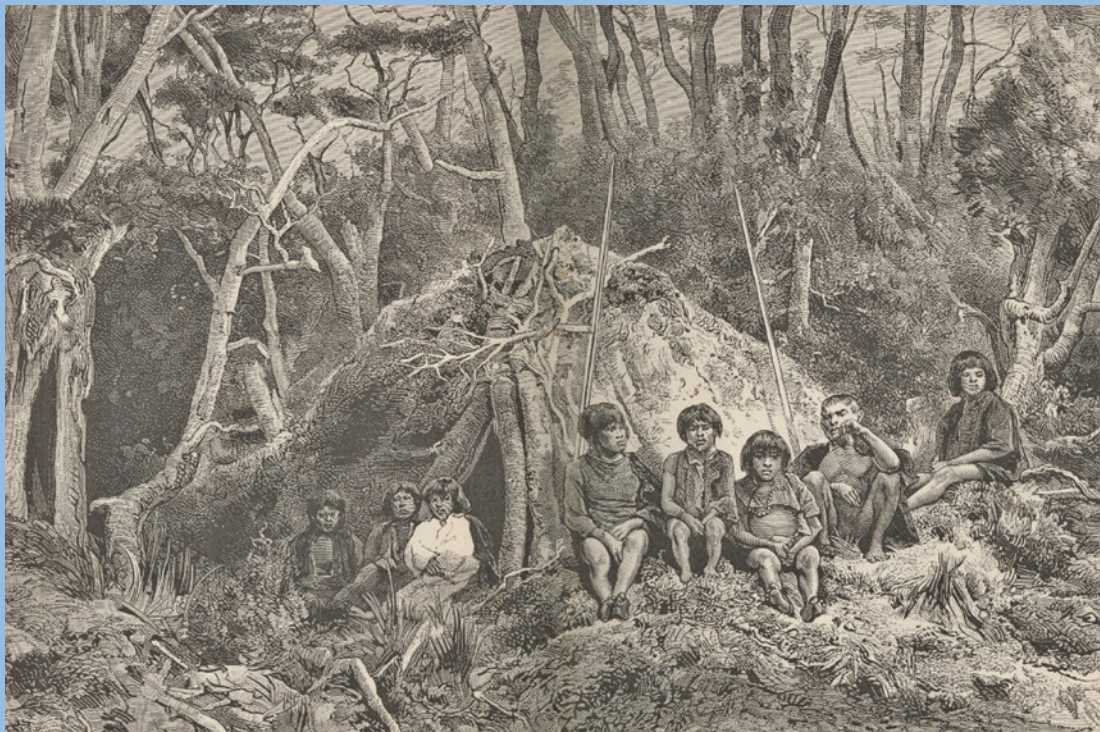
Der er også ture, der inkluderer Estancia Harberton, hvor man skifter til en mindre båd for at sejle til Martilloøen. Her vandrer man en times tid blandt magellanpingviner og enkelte æselpingviner.

Estancia Haberton

Estancia Haberton 85 kilometer øst for Ushuaia bebos af efterkommerne til missionæren Thomas Bridges, der skrev en yánamaengelsk ordbog lige inden, de sidste yánamer døde. Den amerikanskfødte frue, der er biolog, står bag stedets Museo Acatashún hvor der er skeletter af alle de hvaldyr der lever omkring Ildlandet. Udenfor er også kopier af de grenhytter, som ildlænderne boede i. De minder mest om de huler, som børn kan lave i en skov på et par timer. Estanciaen tilbyder overnatning.

Gletsjer der udmunder i Beaglekanalen.

DARWIN OM ILDLÆNDERNE

Charles Darwin opholdt sig på Ildlandet under sin rejse Jorden rundt i 1830'erne. Her skrev han følgende om ildlænderne:

"Jeg havde ikke forestillet mig, at forskellen mellem de vilde og civiliserede mennesker var så stor; den er større end den er mellem et vildt dyr og et husdyr, eftersom der hos mennesket findes større udviklingsevne. Naturen, som gjorde vanen til en uimodståelig magt og lod dens virkninger blive arvelige, har afpasset ildlænderen efter hans elendige lands klima og frembringelser."

Magellanstrædet

Magellanstrædet, der adskiller Ildlandet fra det sydamerikanske kontinent, har navn efter den portugisiske opdagelsesrejsende Ferdinand Magellan, der på Alle Helgeners Dag, 1. november 1520, som den første europæer sejlede ind i det stræde, som han derfor selv døbte Alle Helgeners Stræde. Undervejs på den 38 dage lange sejlads gennem strædet så søfolkene de indfødtes rygende bål på de sydlige strande. Det nyopdagede land gav de derfor navnet *Tierra del Humo*, Røglandet. Et navn som den spanske konge senere ændrede til *Tierra del Fuego*, Ildlandet.

Koloniseringen af Ildlandet skete sidst i 1800-tallet med ankomsten af missionærer, guldgravere og fåreavlere. I dag er de indfødte ildlændere for længst døde som følge af nedskydninger og sygdomme. Fiskeri, olie- og naturgasproduktion, skovdrift, teknologi og en voksende turisme bærer den skattefri provins' økonomi.

SØDISTRIKTET

SØDISTRIKTET

Skovklædte søer og bjerge dominerer Sødistriktet. Området byder på mange muligheder for sejlture, vandring og skisport. Søområdet benævnes ofte Argentinas Schweiz på grund af de skovklædte bjerge, der omkranser søerne.

Sødistriktet er Patagoniens nordvestlige hjørne, hvor den umådelige busksteppe møder Andesbjergene. Naturens store elementer er søer, skove, vulkaner og bjerge.

Området er et yndet feriemål og hovedbyen San Carlos de Bariloche, eller blot Bariloche, har et stort antal hoteller og restauranter. I området vest for byen er et fint net af veje og vandrestier til udsigtspunkter.

Syd for Bariloche er den lille by El Bolsón hjemsted for økogårde, mikrobryggerier og et alternativt miljø, der udsprang af atomtruslen under den kolde krig. I området kæmper den oprindelige befolkning for at genvinde retten til noget af den jord, de blev fordrevet fra sidst i 1800-tallet.

Nord for Bariloche fører den smukke Syv søers Rute op til byen San Martín de los Andes gennem et yderst muskt område.

Dina Huapi er en ny bydel, der er vokset op på et tidligere ørkenområde, som en dansk pionér forvandlede til en grøn oase.

Foregående opslag:
Søen Nahuel Huapi i
Sødistriktet.

Næste side:
Typisk landskab i
Sødistriktet. Konturen af
bjergryggen kaldes Den
sovende Indianer.

BARILOCHE

Hovedbyen i Søndistriktet hedder San Carlos de Bariloche, og er et yndet feriemål for argentinerne. Byen blev grundlagt af tyskere og mange huse i området giver tanker til Tyrol. Vest for byen starter sejladsen på søen Nahuel Huapi og mod Chile.

Rytterstatue af General Roca, der i 1880'erne stod bag en udryddelseskampagne på Patagoniens oprindelige befolkning.

San Carlos de Bariloche

Bariloche, som den til dagligt kaldes, ligger ud til søen Nahuel Huapi. De karakteristiske bygninger omkring byens centrale torv Centro cívico er indviet i 1940 og opført i alercetræ og sten af det danske selskab Christiansi & Nielsen. Det er her, man bl.a. finder Museo de La Patagonia, som er et af det sydlige Argentinas bedste museer med amuletter og lanser fra tehuelche- og mapuchefolkene, samt General Rocas uniform. Midt på pladsen står en statue af general Roca. Graffiti'en viser, at Roca ikke længere respekteres for hans "Ørkenkampagne", der havde til hensigt at udrydde Patagoniens oprindelige befolkning.

Bariloche er berømt for sin chokolade og på gåture i centrum, kommer man forbi den ene chokoladebutik efter den anden.

Bariloche er umådelig populær blandt argentinske turister. Mange gymnasieklasser lader deres obligatoriske rejse efter de afsluttende eksaminer gå til Bariloche, og byens mange restauranter, caféer og diskoteker er derfor meget livlige i december.

Dina Huapi

Ved Nahuel Huapisøens østlige ende ligger bydelen Dina Huapi, der som det første navn antyder, har en forbindelse til Danmark. Danskeren Jens Brendstrup kom til Bariloche kort efter 2. Verdenskrig for at arbejde som gymnastiklærer på den danske skole ved Cascallares. Derfra rejste han til Bariloche for at passe en af sine læreres hønseri. Den arbejdsomme pionér

Næste side:
Byen San Carlos de Bariloche ligger ud til Nahuel Huapisøen, og er hovedby i det, som kaldes Søndistriktet.

Jens blev hængende, giftede sig med dansk-argentineren Inger og fik gennem de næste årtier overrislet og opdyrket ørkenen øst for Bariloche. Jens' jord er i dag delvist udstykket til bydelen Dina Huapi. I Bariloche er der i dag et dansk-argentinsk samfund på omtrent 100 personer, der spænder fra folk, som er født i Danmark til sjette generation af efterkommere af de første danske indvandrere. I Dina Huapi har de mødested i Club Danés.

Den lille rundtur

Den 65 kilometer lange Circuito Chico, Lille Rundtur, er en nærmest obligatorisk tur for turister i Bariloche. Turen fører ud af byen ind mod bjergene langs søen, hvor man de første ti kilometer kommer forbi masser af spisesteder og hoteller. Efter cirka 20 kilometer ligger det imponerende og flot beliggende luksushotel, Llao Llao. Restauranten er eminent, men ikke-logerende skal reservere bord. Foran hotellet er Puerto Pañuelo, hvorfra bådene til de forskellige turmål omkring Nahuel Huapisøen afgår. 500 meter fra hotellet er en flot lille trækirke. Rundturen fortsætter gennem smukt landskab rundt om Perito Morenosøen bag Llao Llao, inden den går tilbage til Bariloche.

Cerro Otto

Cerro Otto er et 1.405 meter højt bjerg fem kilometer vest for centrum af Bariloche. Adgang sker ad en vej nede fra byen eller med en kabinelift fra foden af bjerget. På toppen af Cerro Otto er en roterende café, hvor man på 20 minutter roterer 360 grader. Her er også et kunstgalleri. I skoven ved bjerget tilbydes friluftaktiviteter som ridning og zipline.

Cerro Lopez

Et par og tyve kilometer vest for Bariloche ligger det 2.076 meter høje Cerro Lopez. En smuk heldags vandretur er at tage bussen (rute 10 og 11) til kilometersten 22,5 på Circuito Chico og derfra gå op på toppen og nyde den fantastiske udsigt over sødistriktet. Mod vest kan man se det 3.554 meter høje Cerro Tronador på grænsen til Chile. Ved Cerro Lopez er der også mulighed for at ride.

Isla Victoria

Den mest populære sejltur med turistbåd på Nahuel Huapisøen går til Isla Victoria og skoven med Arrayanestræer, myrtetræer. På Isla Victoria fører en stolelift op til Cerro Bella Vista, hvorfra udsigten vitterlig er smuk. Læg mærke til, hvordan ryggen på bjerget vest for Nahuel Huapisøen har form som profilen på en liggende persons ansigt. På Isla Victoria er også enkelte hulemalerier og en bevoksning med de store sequoiatræer.

Turen indbefatter også en gåtur i skoven med arrayanes på halvøen Quettrihé ved Villa La Angostura. Træet har en lys, karamelbrun stamme, der er helt individuel i sin form.

Lago Frias

En anden sejltur går til Puerto Bles i Nahuel Huapisøens vestlige ende. Herfra kører man med bus op til den grønlige sø Lago Frías, der er helt

omkranset af stejle, skovklædte bjergsider. I baggrunden ser man det gletsjerkklædte Cerro Tronador. Inden sejladsen tilbage vandrer man en halv times tid op til vandfaldet Los Cántaros, der fører vand ned fra en anden lille, smuk sø.

Sejlads og kørsel til Chile

Den ultimative sejltur i sødistriktet er en forlængelse af sidstnævnte tur, hvor man fra Lago Frías kører over grænsen til Chile for at sejle videre på den chilenske sø Todos los Santos. Under sejlturen sejler man lige mod den 2.652 meter høje, snetoppede vulkan Osorno, der rejser sig for enden af søen. Et ualmindeligt smukt skue! Den samlede tur fra Bariloche til den chilenske kystby Puerto Varas kan gøres både som en endagstur og en todagstur med overnatning i den lille chilenske by Peulla. Mange bureauer i centrum af Bariloche sælger sejlturene.

Friluftaktiviteter

Vandring er der rig mulighed for i Parque Nacional Nahuel Huapi.

Skisport dyrker man på Cerro Catedral fra midt i juni til midt i oktober. Sneen er bedre på resortet Las Leñas syd for Mendoza, men til gengæld er udsigten fra Cerro Catedral helt fantastisk.

Flere steder i Bariloche udlejer mountainbikes. Det er oplagt at lave den lille rundtur "Circuito Chico" på mountainbike. Eller hvad med at tage bussen op til San Martín de los Andes og cykle tilbage ad "De syv søers rute"? Overnatte kan man i Villa La Angostura.

Fiskeri er muligt både i søer og floder. De bureauer, der arrangerer fisketure, sælger også fiskekort og udlejer udstyr.

En båd har lagt ud fra havnen Puerto Pañuelo og bringer rejsende den første del af en smuk tur gennem Andesbjergene til Chile.

SYD FOR BARILOCHE

Økologiske samfund i El Bolsón, skovklædte bjerge omkring søer og en smalsporet jernbane er nogle af højdepunkterne mellem Bariloche og byen Esquel. Den legendariske Ruta 40 forbinder naturperlerne og de få byer.

El Bolsón

I 1960'erne og 1970'erne fandt både argentinske og europæiske hippier i El Bolsón et refugium i dalen mellem to parallelle bjergkæder. Hippierne hævdede, at toppen af Piltriquitrónbjerget øst for byen var et af jordens kosmiske energicentre, og de udråbte El Bolsón til økologisk samfund og Latinamerikas første "atomvåbenfri" zone. Omkring byen byggede de tilreisende naturelskere små gårde for at leve af selvproducerede grøntsager og frugter. Den afslappede, frigiorte atmosfære lever stadig, og byen er meget populær blandt argentinske rygsækrejsende.

På siden af bjerget, Piltriquitrón, øst for byen har træskærere og motorsavskunstnere skabt skulpturer af udgåede træer i El Bosque Tallado, Den udskårne Skov. Man kan tage en taxi til foden af bjerget, gå op gennem skulpturparken og tilbage til byen. Udsigten fra bjerget er rigtig fin.

Parque Nacional los Alerces

Det patagonske cyprestræ alerce har givet navn til denne 2.630 km² store nationalpark, der vest og nord for byen Esquel beskytter naturområder fra den næsten flade, tørre patagonske steppe til den Valdiviske tempererede regnskov i de 1.500-2.000 meter høje bjergområder på grænsen til Chile. Alercetræet hedder på det lokale sprog Lahuán, der betyder "længelevende" og "bedstefar". Og leve længe er netop hvad alercetræet kan. De ældste eksemplarer er 4.000 år gamle. Træet kan kun gro på steder, hvor den årlige regnmængde overstiger 3.000 mm., og det er derfor mere almindeligt på den chilenske side af grænsen, hvor det regner mere.

Parken har omkring 130 kilometer afmærkede vandrester. En af de smukkeste er den cirka syv timer lange tur op til toppen af det 1916 meter høje bjerg El Dedal. Den vestlige del af parkens søer, skove og bjerge er lukket for turister for at beskytte bl.a. den lille og nu desværre ekstremt sjældne hjort "huemul".

Cirka midtvejs mellem El Bolsón og Esquel – ved den lille by Chollilla – ligger de træhuse, hvor Butch Cassidy og Sundance Kid og Etta Place boede fra 1901 til 1906. Wild west-gangsternes liv er fortalt i en oscarvindende film med Paul Newman og Robert Redford i hovedrollerne.

Det patagonske tog La Trochita

Mellem Esquel og den lille by El Maitén kører det historiske damptog Viejo Expreso Patagónico La Trochita. Navnet betyder smalsporet og hentyder til sporbredden på kun 75 cm. Lokomotiverne og vognene er fra 1922. Opvarmningen sker i brændeovne, som passagerne selv betjener efter behov.

Næste side:

I bjergene er nationalparken Los Alerces, hvor der er skove og søer med masser af vandre-muligheder.

DE SYV SØERS RUTE

"De syv søers rute" fra Bariloche til San Martín de los Andes er en flot tur gennem skove og langs søer. Byen Villa la Angostura er centrum i et område, hvor velstående argentinere har feriehuse. I nationalparken Lanín er fine fiskevande.

En klassisk tur

Ruta de los Siete Lagos, De syv søers rute, er en klassisk køretur i Argentina, der forbinder San Martín de los Andes med Bariloche. Vejen, der på kun en enkelt strækning ikke er asfalteret, går gennem skovklædte dale og forbi søer. Undervejs er der mange muligheder for gåture, så afsæt god tid; gerne et par dage. Der er overnatningsmuligheder adskillige steder, blandt andet i Villa la Angostura, som ligger på nordsiden af Nahuel Huapi-søen, kan anbefales, hvis man vil væk fra Bariloche's masseturisme og bo tæt på søer og skove. Fra den lille by er der mange muligheder for traveture. En fin tur går ad stier ud på halvøen Quetrité med de berømte arrayanes, myrtræer. De syv søers rute fortsætter fra Villa la Angostura til San Martín de los Andes.

San Martín de los Andes

Byen, San Martín de los Andes, der ligger ved den vestlige ende af søen Lago Lácar, er meget populær blandt argentinere, som ønsker mere ro og nærhed med naturen, end det er muligt i Bariloche. Stemningen er afslappet og præget af, at folk kommer for at slappe af og tage på ture i bjergene. Langs gaderne står masser af træer, og de fleste huse er bygget af træ og sten.

Parque Nacional Lanín

Parken er 3.790 km² stor og har navn efter den 3.777 meter høje vulkan Lanín på grænsen til Chile. Den nu udslukte vulkan kan bestiges uden store tekniske vanskeligheder, men højden er selvfølgelig en udfordring. Hjælp til bjergbestigningen tilbydes af bureauer i San Martín de los Andes og Junín de los Andes. Sidstnævnte by er langt fra så flot som San Martín de los Andes, men den er til gengæld et bedre udgangspunkt for besøg i den nordlige del af parken.

Parken er hjemsted for adskillige mapuchesamfund, og de deltager selv i administrationen af parken, så de kan opretholde deres levevis og tjene penge på turisterne.

Andesgrantræet, hvis spanske navn er araucari, og som mapucherne kalder for pehuén, er karakteristisk for parken. Det ekstremt langsomt voksende nåletræ har trekantede blade og giver en meget velnærende frugt. Arten har stort set ikke ændret sig gennem 100 millioner år.

Parkens mange søer og floder er en yndet destination for lystfiskere.

Vandring er den oplagte turform i nationalparken Lanín. Besøg nationalparkkontoret ved plazaen i San Martín de los Andes for at få kort og oplysninger.

Næste side:
Friluftsfolk kan finde
masser af naturperler
nord for Bariloche.
Lystfiskere kan tage
stangen med.

LAS LEÑAS

Skisportsfolk der besøger Argentina i det danske efterår kan overveje et besøg på Argentinas største skisportssted. Rester fra det fly, der styrtede ned med det uruguayanske rugbylandshold ligger stadig højt i bjergene nær grænsen til Chile.

Las Leñas

Las Leñas er Argentinas største skisportssted, hvor mange af de store konkurrencer i Sydamerika afholdes. I skiområdets 33 km² store terræn byder de 28 løjper på forskellige grader af udfordring, som rækker fra lette børnebakker til de helt svære sorte pister. Las Leñas byder også på off-piste og langrend. Bag det hele når bjerget Cerro Las Leñas en højde på 4.351 meter. I den argentinske sommer er det muligt at løbe på ski på højtliggende løjper, hvor kunstig sne pustes på, hvis det er nødvendigt. Tidlig september er den bedste tid at stå på ski, da den argentinske højsæson er overstået, pulversneen er god, og priserne er lave.

Cykelture på mountainbike og ridning er mulig i sommermånederne.

Stedet ligger 50 kilometer vest ind ad en sidevej fra Ruta 40. Frakørslen er 28 kilometer syd for byen El Sosneado.

Næste side:
Højt i Andesbjergene
på grænsen mellem
Argentina og Chile.

KANNIBALERNE I BJERGENE

13. oktober 1972 styrtede et fly med 15 unge uruguayanske rugbyspillere, 25 pårørende og fem besætningsmedlemmer ned i Andesbjergene på grænsen mellem Chile og Argentina.

Gennem ti uger kæmpede ofrene for at overleve i den højtbeliggende dal, som de var for afkræftede til at kunne forlade. Flyet lå omgivet af sne, og de stærkeste i gruppen isolerede efter bedste evne det smadrede fly med soveposer og tæpper for at beskytte sig mod kulden. Maden på flyet slap hurtigt op, og snart måtte de overleve ved at drikke smeltet sne. Som ugerne gik, så de sig nødsaget til at begynde at spise kødet fra deres døde venner for ikke selv at dø af sult.

Kræfterne slap efterhånden op, og det stod klart for de overlevende, at de ikke ville blive fundet, men selv måtte redde sig. I løbet af ugerne havde de haft flere ekspeditioner ude,

men forsøget på at hente hjælp var mislykket.

16. december begav de to stærkeste overlevende sig ud på en sidste ekspedition, hvor de krydsede et højtliggende pas, kæmpede sig gennem sne og endelig efter ti dages vandring fik kontakt med en chilensk bonde, der rekvirerede hjælp. Først den 23. december blev de 16 overlevende reddet fra ulykkesstedet.

Den utrolige historie blev i 1993 genfortalt i filmen "Alive", og på dansk kan historien læses i bogen "Vi Lever".

Om sommeren er det muligt at komme ind til Tårernes Dal, som stedet nu hedder, og hvor der stadig ligger rester af flyet. Regn med tre dages kørsel, vandring eller ridt fra byen El Sosneado.

MENDOZA

MENDOZA

I danskernes bevidsthed er Mendoza synonym med vin. Store mængder Chardonnay og Malbec finder vej fra provinsen til danske gaver, og besøger man byen, er det oplagt at kikke ind hos en af de store vinproducenter, der benævnes bodegaer.

I danskernes bevidsthed er Mendoza synonym med vin. Store mængder Chardonnay og Malbec finder vej fra provinsen Mendoza til danske gaver, og besøger man byen, er det oplagt at kikke ind hos en af de store vinproducenter, der benævnes bodegaer.

Mendoza er en grøn og moderne by med store parker.

Syd for byen i områderne Lujan de Cuyo og Valle de Uco er der mange spændende bodegaer, der tager imod besøg – og byder på smagsprøver.

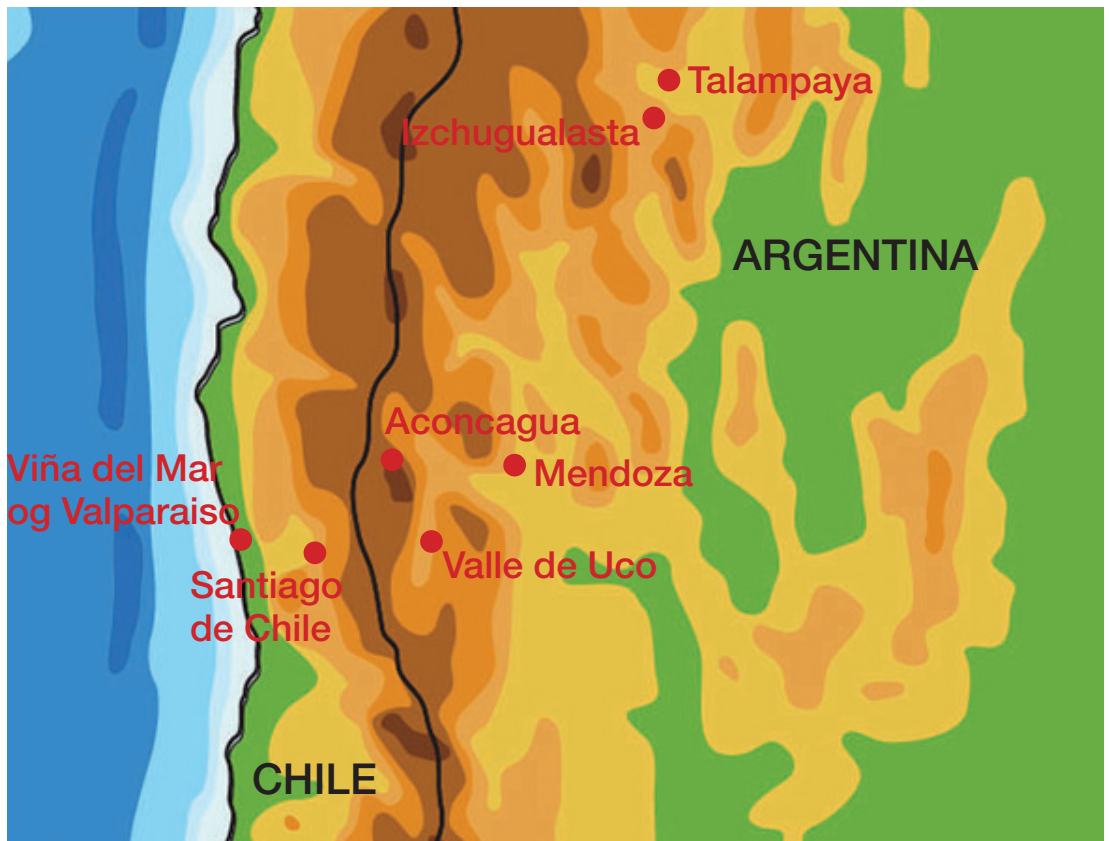
En meget smuk vej fører fra Mendoza gennem Andesbjergene til den chilenske hovedstad Santiago de Chile.

I de tørre områder nord for Mendoza ligger nationalparken Izchugualasta.

Sammen med provinserne San Juan og San Luis kaldes området med provinsen Mendoza for *Cuyo*, der betyder Landet af sand.

Foregående opslag:
En vingård for foden af
Andesbjergene i Lujan
de Cuyo.

Næste side:
Monumentet for
frihedshelten San Martín
i Mendoza.

MENDOZA BY

Mendoza er en grøn og moderne by med store parker og hovedstad i provinsen Mendoza. Syd for byen har vinområderne Maipú, Lujan de Cuyo og Valle de Uco mange besøgsværdige vingårde. Nær grænsen til Chile knejser bjerget Aconcagua.

Ved Plaza
Independencia.

Mendoza by

Takket være vinen er Mendoza en velstående by. Det er også en moderne og grøn by med brede gader flankeret af skyggegivende træer, der mange steder lukker sig helt over kørebaner og fortove. Mendoza er således stedet, hvor man på en fortovscafé slapper af med et glas vin mellem ture til bodegaer og bjergene vest for byen.

Mendoza blev grundlagt i 1561 fra den spanske koloni i Chile for at kolonisere egnens oprindelige befolkning, der opdrættede lamaer og dyrkede deres marker ved hjælp af vand fra et udbygget net af overrislingskanaler især i området mellem Mendoza by og Lujan de Cuyo. De nyankomne kolonister overtog kanalerne og plantede vinstokke, der i løbet af 1600-tallet blev kontinentets mest produktive. Selv om frugtproduktionen steg, betød den besærlige transport til Buenos Aires, at indtjeningsmulighederne var minimale.

20. marts 1861 ramte et voldsomt jordskælv Mendoza. Seismologer mener, at epicentret lå lige under byen, der totalt blev rystet i ruiner. En tredjedel af befolkningen døde. Frem fra støvet voksede imidlertid den moderne, åbne by, vi kender i dag, idet en fransk byplanlægger tegnede byplanen efter tidens mest moderne europæiske principper. Gaderne blev brede med plads træer. Jernbanens ankomst fra Buenos Aires i 1884 satte for alvor byen i forbindelse med omverdenen.

Næste side:
Indgangen til Parque
General San Martín sker
gennem denne portal.

Springvandet i Plaza Independencia, byens centrale park.

Plazaer

Plaza Independencia, byens trædækkede centrale plads, dækker fire blokke, og er dermed så stor, at den får karakter af park. Her er masser af liv, i det ene hjørne er et stort kunsthåndværkermarked, og tit holdes koncerter og vises film. På en mur bag en halvcirkulær sø står en mur med en mosaikudsmykning, der skildrer historien om Argentinas uafhængighed. Nedenunder er Museo Municipal de Arte Moderno, hvor lokale kunstnere udstiller nutidskunst.

Plaza España, en blok mod sydøst, er byens anden besøgsværdige plads, og måske den smukkeste med mange forskellige slags træer og gadelamper i smedejern. Plazaens spanske islæt kommer især til udtryk i de andalusiske keramikfliser, der dækker bænkenene med mauriskinspireret udsmykning. En række motiver malet på keramikfliser afbilleder scener fra Don Quixote, det argentinske gauchodigt Martín Fierro, Columbus' opdagelse af Amerika samt grundlæggelsen af Mendoza.

Parque General San Martín

Parque General San Martín er dog byens – og mener menodozino'erne – Argentinas allerflotteste park. Der ligger 11 blokke vest for Plaza Independencia, og indgangen sker gennem en storslået bronze- og smedejernsportal, hvor der på toppen troner en kondor med udslåede vinger. Få meter fremme kan man leje cykler eller tage en hestevogn til turen rundt i parken. Langs vejen videre ind i parken står platantræer og palmer fra de Canariske Øer. I alt findes der over 50.000 træer på parkens fire kvadratkilometer store areal, og i en rosenpark står mere end 700 varianter. I den kilometerlange sø kan man leje kanoer, og i søens sydende er Museo de Ciencias Naturales med udstoppede dyr, fossiler, dinosaurerskeletter, indianske brugsgenstande og ikke mindst en kvindelig inkamumie fundet på et bjerg nær Aconcagua. I parkens vestligste del på toppen af bakken Cerro de la Gloria står byens vigtigste monument, Monumento al Ejército Libertador, Monumentet for Befrierens Hær. På det enorme fundament i sten står skulpturer og relieffer i bronze, som viser San Martín og hans

En fin måde at opleve Mendoza på, er ved at tage en hop på, hop af-bus.

befrielseshær, der vandrede gennem bjergene til Chile. Mendozinoerne er stolte af, at det var her, San Martín trænede sin hær. På det nærliggende over 21.000 sæder store udendørs amfiteater slutter festlighederne ved den årlige vinfestival Vendimia.

På gaden, der løber fra Plaza Independencias østside, ligger flere restauranter med både udendørs- og indendørs borde.

FOLKEMUSIK OG FOLKEDANS

Folkemusik, música folklórica, i Argentina afspejler i stil og instrumentering landets etnisk brede sammensætning. Fra det traditionsrige Nordvestargentina kommer grupper, der bruger pan-fløjter, som man normalt forbinder med Peru og Bolivia. Den spanske guitar med nylonstreng er hovedinstrumentet i argentinsk folkemusik, og tromme, bombo, som bæres i en rem over skulderen er fast bestanddel i næsten alle folkemusikgrupper.

Under militærstyret i 1970'erne fik folkemusikken stor betydning for protestbevægelserne. Solister som Mercedes Sosa og Atahualpa Yupanqui bidrog med deres kritiske tekster til udviklingen nueva canción, "ny sang", der er en latinamerikansk musiktradition, der bredte sig fra 1950- og 60'erne. Stilen kombinerer folkemusik med elementer fra pop og rock og har ofte samfundskritiske tekster. Før sin død i 2009 nåede Mercedes Sosa at udgive det meget roste album "Cantora" – Sangerinde.

Hver egn i den nordlige del af Argentina har sin egen karakteristiske dans, der intet har med tango at gøre. Både folkemusik og folkedans kan opleves på såkaldte *peña*'er især i det nordlige Argentina.

VINLANDET MENDOZA

En oplagt aktivitet en dag eller to er besøg på vingårde. Nær byen ligger det gamle område Maipú. Lidt længere mod syd er området Lujan de Cuyo og længst væk er det store og voksende område Valle du Uco.

Columbus' opdagelse af Amerika i 1492 betød udveksling af nydelsesmidler mellem den ny og den gamle verden. Europa fik tobakken, og Amerika fik vinen. En katolsk messe kan ikke gennemføres uden vin, der ved altergangen "forvandles" til Jesus' blod. I 1569 plantede missionærer de første vinstokke i Mendoza, der snart blev den vigtigste og mest kendte vinproducerende egn i Argentina.

Det var først ved oprettelsen af en landbrugsskole i 1883 og indvielsen af jernbanen mellem Buenos Aires og Mendoza i 1885, at der for alvor kom gang i vinproduktionen. På samme tidspunkt oplevede Argentina en stor indvandring fra Italien og Spanien, der også dengang var storproducenter af vin. Immigranterne var vant til at drikke vin til måltiderne og ønskede selvfølgelig også vin på bordet i deres nye land. Vel at mærke billig vin, som man typisk købte i femliters damajuanas, der sjældent havde labels med oplysninger om sort og producent.

Den gode smag

I 1970'erne nåede argentinere deres højeste forbrug med 90 liter vin per person om året, men fra da af begyndte øl at skubbe vinglassene ud over bordkanten, og forbruget faldt til de 38 liter, som det er i dag. Vinproducenterne begyndte i stedet at orientere sig mod eksportmarkederne, der imidlertid ønskede kvalitet frem for kvantitet. Det krav honorerede Argentinas konkurrenter, mens de selv først kom i gang med omstil-

lingen i starten af 1980'erne. De producenter, der ønskede at eksportere, ryddede marker med blandede tilfældige sorter (på 30 år er arealet med vinstokke skrumpet med 30 procent), anlagde fint strukturerede marker med gode sorter og investerede i ny teknologi. Nu fik udenlandske vinfirmaer øjnene op for denne "sovende gigant", og de begyndte at investere i de argentinske vinhuse. Udviklingen med støtte fra udenlandsk kapital og viden er fortsat med uformindsket kraft efter år 2000.

Næste side:
Flasker i kælderens på
vinhuset Norton.

Udsigten mod Andes-
bjergene i vinområdet
Lujan de Cuyo.

NORTON

NORTON

MALBEC RESERVA

PÅ BODEGA

Et argentinsk vinslot hedder et bodega. Mange er åbent for besøg, der starter med en fremvisning af produktionsprocessen og slutter med smagsprøver.

Maipú

Umiddelbart sydøst for Mendoza by ligger vinområdet Maipú i et lidt lavereliggende niveau end vinområderne tættere på bjergene. Nogle af Argentinas ældste vinstokke vokser i Maipú, hvor mindst 70 procent af arealet er beplantet til røde sorter, især Malbec og Cabernet Sauvignon.

Vinmuseet San Felipe på Bodega La Rura har et meget omfattende museum med alt hvad der hører til vinproduktion. Club Tapíz er et af de bodegaer, der tilbyder overnatning i skønne omgivelser. Vinhuset Trapiche, som mange danskere kender fra hjemlige butikshylder, ligger i Maipú og modtager besøgende.

Lujan de Cuyo

15-20 kilometer syd for byen Mendoza og vest for Maipú ligger vinområdet Lujan de Cuyo. Meget populære bodegager at besøge er Vistalba, Nieto Senetiner og det store vinhus Norton.

Valle de Uco

Valle de Uco er et forholdsvis nyt og meget stort vinområde en god times kørsel sydvest for Mendoza By. Området har virkelig gode betingelser for at vinbønderne kan avle druer af høj kvalitet; højder mellem 900 og 1.200 meter over havet, sandet jord, kunstvanding med vand fra Andesbjergene, en lang vækstsæson med over 250 solskinsdage om året, lidt regn og store temperaturforskelle mellem dag og nat.

En dagstur med besøg på bodegaer i Valle de Uco er samtidig en fin måde at komme ud og opleve naturen. Bodega Salentein var et af de første til at etablere sig i området og samtidig et af største. De har både kunstgalleri og gæstehuse. Andeluna Cellars er en anden god vingård, der er værd at besøge.

I Valle de Uco er indgangen til Quebrada del Cóndor, Kondorens Kløft, hvor der laves populære vandreture, som indgår i dagsture fra Mendoza.

Fiesta de la Vendimia

Vinhøstfesten, der kulminerer første weekend i marts, er årets store fest i Mendoza. Festen indledes med, at biskoppen i Mendoza velsigner druerne ved en ceremoni i Parque General San Martín.

Fra vinhøsten starter i januar, holder småbyerne rundt i provinsen fester. Oprindeligt kårede man den smukkeste vinplukkerpige ved festerne. Kvindelig skønhed sættes stadig højt, og fredag aften kører skønhedsdronningerne fra provinsens 18 departementer på lastbiler gennem Mendozas gader. Lørdag er der igen optog. Denne gang ridende gauchos i folke-dragter og folk i gammelt tøj i hestevogne og oksetrukne kærre. De følges af folkedansere og orkestre fra de forskellige immigranterkolonier og andre sydamerikanske lande.

Vendimiefestens store finale er lørdag aftenes spektakulære musik- og danseshows på amfiteatret, hvor også årets vinskønhedsdronning kåres. Showet gentages søndag aften.

På besøg hos et lille familiedrevet bodega, hvor ejeren entusiastisk fortæller om sine vine.

VINOMRÅDER I ARGENTINA

Andesbjergene beskytter de argentinske vinmarker mod de kølige, fugtige vinde fra Stillehavet, og klimaet er relativt stabilt fra år til år. Vinmarkerne ligger mest på flade arealer, der overrisles. Fare for voldsomme haglbyger og forskelle i jordbundstyper gør dog, at livet som vinavler også i Argentina er en udfordring.

Langt den overvejende del af de argentinske vinmarker ligger langs Andesbjergene. Starter vi i nord, finder vi de første i Calchaquidalen i Salta. Klimaet er her tørt og med lange somre, der giver god modning. Vinen vokser i 1.500 til 2.000 meters højde, hvor varmen er passende.

Provinsen La Rioja har god jordbund til vin i 800 – 1400 meters højde. Klimaet er meget tørt, og det er nødvendigt med overrisling. San Juan har et ideelt klima til vinproduktion, og man er heldigvis i gang med en meget interessant omstilling fra masseproduktion til forfiningen af organiske, naturlige vine.

Mendoza er, hvad vin angår, delt i to områder på hver sin side en ørkenen. Mod nord giver Mendozaflodens store vandmængder rigelig væde til overrisling. Efter argentinske forhold er der store forskelle på vinter- og sommertemperaturer, og det giver vinen ro om vinteren. Forskelle på nat- og dagtemperaturer giver en rolig modning.

Tupungatoregionen og Valle de Uco har ekstremt gode forhold og producerer noget af Argentinas bedste vin. I syd har egnen ved San Rafael en rigtig god jordbund, og klimaet er ret koldt og meget tørt, hvilket giver vinene særpræg. En San Rafael DOC, er man sikker på, kommer fra denne egn.

I Rio Negro vokser de sydligste vinstokke i verden i et koldt og tørt klima. Især Merlot og Pinot Noir klarer fint betingelserne.

VEJEN MOD CHILE

Vest for Mendoza nær grænsen til Chile knejser Aconcagua. Ved det 6.962 meter høje bjerg er gode vandremuligheder. Rafting, ridning og skisport er andre muligheder i småbyerne langs vejen til Chile.

Vejen mellem Uspallata og den chilenske grænse.

Mod Chile

Fra Mendoza fører to veje uden om bjergene Sierra de Uspallata, der spærres for mendozino'ernes udsigt til de høje bjerge på grænsen til Chile. Vejene mødes i Uspallata, hovedbyen i den dal, der fører videre ind mod Aconcagua og Chile. Skal man tilbage til Mendoza efter at have besøgt den chilenske grænse, er det oplagt at tage den ene vej på udturen og den anden vej tilbage. Her er begge muligheder dog beskrevet med udgangspunkt i Mendoza.

Hovedvej RN-7 fører syd ud gennem bydelene Luján de Cuyo og Maipú, hvor mange af vinbodegaerne ligger. Potrerillos godt 50 km fra Mendoza er et centrum for adventureturisme.

Villavicencio

Den anden mulighed er at køre fra centrum i Mendoza mod Villavicencio, der er kendt fra mineralvandet, man kan købe overalt i Argentina. Mineralvandet Villavicencio er tappet her. Vejen bugter sig videre op gennem bjergene ad Ruta del Año – Årets vej. Navnet skyldes de efter sigende 365 sving – i virkeligheden er der “kun” sving til et halvt år. Efter korset Cruz de Paramillo, hvor jesuitterne omkring år 1700 udvandt sølv og byggede en lille stenkirke, kommer man til et område med forstenede andesgran-

Næste side:
Få kilometer før grænsen til Chile har man udsigt til Aconcagua på højre side.

CERRO

ACONCAGUA

6.962 m.s.n.m.

træer. Charles Darwin besøgte stedet i 1835 og påviste, at træer havde vokset i områder, der senere sank i niveau og blev overskyldt af hav. Omkring de døde træer aflejrede sig sand og en forstening begyndte, mens landskabet gennem millioner af år hævdede sig til de nuværende ca. 3.000 meter over havet.

Uspallata

Mange steder i Uspallata støder man på skilte, der med stolthed proklamerer, at Brad Pitt opholdt sig her under optagelserne til filmen ”Syv år i Tibet”. Bjergtinderne omkring Aconcagua spillede nemlig rollen som Himalaya i filmen. Restauranter, overnatningsmuligheder, et lille turistkontor og familier der tilbyder cabalgatas – rideture, gør byen til et oplagt sted at stoppe.

Lige nord for Uspallata er der en række hvide smelteovne, hvor en munk under San Martíns kamp mod kolonisterne smedede våben til uafhængighedshæren. For argentinerne på ferie er det nærmest obligatorisk at se dette monument fra den glorificerede kamp for uafhængighed.

Vejen ind mod Chile fra Uspallata er overordentlig smuk og løber i en dal udsåret af gletsjere. Mod sydvest får man snart udsyn til det 6.570 meter høje bjerg Tupungato. I dalen løber også en gammel inkavej, og på bjergtoppene syd for dalen er der fundet mumificerede kroppe, som inkæerne ofrede til guderne. Mumierne er udstillet i Mendoza.

Skisportsstedet Los Penitentes, 65 km efter Uspallata, har 23 løjper i

RUTA 40 – DRØMMENES VEJ

Ruta 40 snørkler sig gennem serpentsving op og ned ad bjergsider i Andesbjergene og stryger over støvede sletter 4.874 kilometer fra Cabo Virgenes – Jomfruernes Pynt ved indsejlingen til Magellanstrædet i syd til højlandet nær Bolivias grænse i nord. En strækning som fra Nordkap til Madrid.

Ruta 40 er for argentinerne hvad Route 66 er for amerikanerne; nemlig den vej, man drager ud på, når lysten til eventyr og forandring gør hverdagens trummerum uudholdelig. Det er på Ruta 40, at man udlever drømmen om frihed på en vej, der føles uendelig.

En rejse ad Ruta 40 bringer den rejsende gennem mange af Argentinas smukkeste naturområder. I nord starter vejen på puna'en i 4.000 meters højde og går over høje pas og gennem smukke dale. Den fortsætter mod vinområderne ved Mendoza, inden den når søområdet ved Bariloche.

I Patagonien er Ruta 40 på lange strækninger en støvet grusvej, der fører hundreder og atter hundreder af kilometer ned over den nærmest endeløse, forblæste busksteppe. Efter at have lagt sin vej forbi gletsjerne ved El Calafate ender Ruta 40 på kontinentets sydspids.

alle sværhedsgrader, skiskole og hoteller, hvor nogle også holder åbent om sommeren. Skisportsstedet Portillo på den chilenske side af grænsen er meget større og med bedre faciliteter.

Cementerio de los Andinistas, Bjergbestigernes kirkegård, vidner om, at bjergbestigning er en farlig sport.

Puente del Inca

Puente del Inca, Inkabroen, er et af Mendozas turistikoner. En naturlig bro over floden er besat med svovlaflejringer i orange farvenuancer afsat af vandet fra termalske kilder. Under broen er resterne af en stenbygning, hvor der i 1940'erne var spabade, indtil en stor flod- og mudderbølge skyllede luksushotellet over broen væk. Tilbage står kun et lille kapel. I turistboder sælges alskens ting og sager, der er "dekoreret" med svovlaflejringer efter at have stået i kilderne.

Kristusstatuen

Vejen til Chile fører gennem en tunnel, men den gamle vej over passet eksisterer stadig, og fører op til en otte meter høj kristusstatue, Cristo Redentor, Frelseren, på toppen. Statuen blev rejst 1904 for at markere en fredelig afslutning på uoverensstemmelser mellem Argentina og Chile om, hvor grænsen mellem de to lande skulle trækkes. Meget symbolsk er statuen lavet af kanoner, der blev smeltet om til formålet. Om sommeren indgår et besøg ved statuen gerne på de guidede ture fra Mendoza.

Puente del Inca,
Inkaens Bro.

Aconcagua

Aconcagua er det højeste bjerg udenfor Himalaya. Fra en parkeringsplads er der mulighed for at vandre et par timer med udsigt ind til bjerget. Længere vandreture ind til foden af bjerget kræver tilladelse. Bestigninger sker i januar måned.

Aconcagua

Fire km efter Puente del Inca og kort før grænsestationen til Chile fører en grusvej til højre ind i Parque Nacional Aconcagua, der nord for hovedvejen beskytter et 710 km² stort bjergterræn langs grænsen til Chile. I parken ligger Aconcagua, der med sine 6.962 meter er det højeste bjerg uden for Himalayakæden. Nær vejen er en parkeringslads (ca. 3.000 m.o.h.), der også er udgangspunkt for en gåtur af et par timers varighed, som kan foretages uden tilladelse til at gå ind i selve parken. I et informationscenter ved parkeringspladsen står en plancheudstilling om parken og bjerget.

Turen rundt søen Laguna de los Horcones, hvorfra udsigten ind mod Aconcagua er eminent. Vil man vandre længere ind mod Aconcagua, kræver det en tilladelse, og der findes to typer; nemlig en tredages vandretilladelse, der kan købes i informationscentret, og en tilladelse til syv dages vandring. Denne skal ligesom tilladelsen til bestigning købes i Mendoza. Begge tilladelses-typer giver adgang til basecamps i op til 4300 meters højde.

Vandretur ved Aconcagua

På en tredages vandretur kan man nå ind til udsigtspunktet Plaza Francia i 4.200 meters højde, hvorfra man ser direkte ind på Aconcaguas sydvæg. Vandreturen byder på fascinerende omgivelser med natur og bjergsider, der ændrer sig i trit med, at man bevæger jer længere ind mod bjerget. Overnatningerne sker i domes i Confluencia Base Camp i 3.300 meters højde, hvor også bjergbestigerne der sigter mod toppen bor.

Bestigning af Aconcagua

Aconcagua er et af de Seven Summits, det vil sige de syv bjerge, der er højest på hvert sit kontinent. For mange bjergbestigere er Aconcagua derfor et obligatorisk mål for deres sport. Bjerget blev besejret første gang i 1897 af en schweizer. Januar er højsæson for bestigninger, og hvert år nås toppen af et par tusinder bjergbestigere, eller bjergvandrere om man vil. Ruten er teknisk meget let, men højden og kulden kan volde alvorlige problemer. Hvert år dør bjergbestigere, fordi de ikke vender om i tide, hvis højdesyge, forfrysninger eller dårligt vejr melder sig. Børn over 14 år må forsøge at bestige Aconcagua, hvis de følges med deres forældre. Adskillige bureauer i Mendoza arrangerer bjergbestigninger. Tidsplanen er normalt omkring 16 dage med to topforsøg på dag 13 og 14. Tiden indtil da bruges på langsomt at højdetilvænne sig samtidig med, at man transporterer telte og udstyr op til den sidste lejr i 5.900 meters højde.

Næste side:
Aconcaguas sydvæg
set fra udsigtspunktet
Plaza Francia, Den
franske Plads.

Rasmussen Travel

NORD FOR MENDOZA

Nord for Mendoza er enorme, øde landområder. De vejfarendes helligsted for Difunta Correa kan besøges på rejsen. Parkerne Ischugualasto og Talampaya byder på fund af dinosaurer og sandstensformationer.

Difunta Correa

På vej RN-141 øst for San Juan er helligstedet Difunta Correa. Historien fortæller, at en mand ved navn Baudilio Correa blev taget til fange og dræbt i La Rioja under borgerkrigen i 1840'erne. Hans enke, Deolinda Correa, vandrede med deres baby til La Rioja for at hente liget. På grund af væskemangel faldt hun om ved vejen og døde. Difunta betyder "afdøde". En forbipasserende fandt hende og så, at babyen havde overlevet ved at suge mælk fra hendes bryst. Deolindas grav blev snart et valfartssted, hvor rejsende kom for at takke for, at de mirakuløst havde overlevet ulykker. I dag er der et helt bjerg med andre og takkegaver i form af alt fra vandflasker til nummerplader. Alene i påsken valfarter over 100.000 mennesker til stedet. Mange tilbagelægger endda en del af rejsen på knæene. Difunta Correa er således de vejfarendes uofficielle helgen.

Ischugualasta

Valle de la Luna – Månedalen, som den også kaldes, byder som Talampaya på eroderede sandstensformationer, bl.a. El Submarino – Undervandsbåden. Fra parkadministrationen ledsager parkbetjente alle besøgende på den flere timer lange rundtur. Undervejs kommer man forbi forstenede træer fra Triassicperioden, hvor også dinosaurer levede i området. Paleontologer gør store fund af dinosaurerskeletter i parken, ligesom geologer studerer de fritstående lag fra perioder så gamle som for 235 millioner år siden. Månedalen er flottest i lyset af den sene eftermiddags solsstråler

Talampaya

14 km ind ad en sidevej fra hovedvejen ligger besøgscentret til Nationalparken Talampaya. Det er ikke tilladt at køre ind i parken, der omfatter et areal på 215 km², i eget køretøj, men minibusser med guider kører hver time. Man kan vælge mellem ture på 2½ time eller 4½ time. Begge omfatter de mest spektakulære steder. Parkens vigtigste punkt er Talampayakløften, der skærer sig gennem bjergkæden Los Colorados. Kløftens sider er op til 180 meter høje lodrette, rødbrune sandstensvægge i buede formationer. Ved indgangen til kløften er der helleristninger udført af de folk, der levede her for 1.000 år siden. Klippeformationerne har navne efter det, som de med lidt god vilje kan ligne; Los Reyes Magos, De Hellige Tre Konger – en af dem rider på en kamel, El Monje – Munken og La Catedral, Katedralen. Mange besøgende er heldige at se kondorer ved Talampaya. Besøg om muligt parken om morgenen, når solen skinner på kløftens vægge.

Næste side:
I bjergprovinserne nord for Mendoza er naturen meget afvekslende og klimaet meget tørt.

NORDVESTARGENTINA

NORDVESTARGENTINA

Naturen i provinserne Salta og Jujuy er ganske anderledes end i resten af Argentina. Bjergene i provinsen Salta rummer idylliske dale, koloniale byer og øde højsletter og finder i næsten 7.000 meters højde. Ruta 40 indbyder til kørselsrejser.

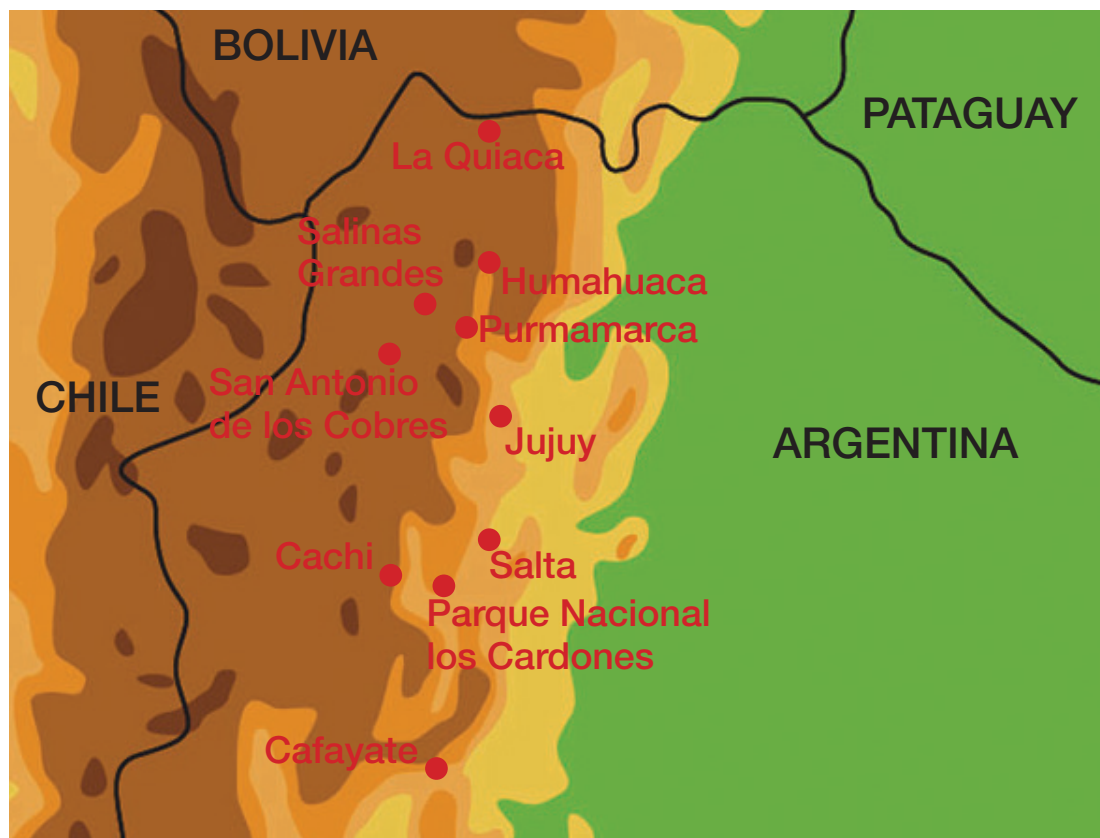
Byen Salta har tilnavnet La Linda, Den Smukke. Og smukt ligger Salta for foden af Andesbjergene. Med udgangspunkt i Salta er der to oplagte turmuligheder. Den ene går mod sydvest til daleb Qualchaqui med byer Cachi og Cafayate. Mod nord går turen op Humahuacadalen, der er på UNESCO's liste over Verdens Kulturarv.

På en tinde nær grænsen til Chile fandt den amerikanske arkæolog John Reinhard i 1999 tre mumier af børn, der blev ofret til guderne under inkatiden. Mange steder i Nordvestargentina findes ruiner fra præcolombianske bygninger. Samtidig er det her, at de bedst bevarede byer fra kolonitiden findes.

Kulturelt er der stadig levende kulturtræk fra tiden før spaniernes indtagelse af Sydamerika, og i enkelte landsbysamfund er der stadig personer, som taler det oprindelige sprog quechua.

Foregående opslag:
Kirken i byen
Purmamarca.

Næste side:
Cardónkaktussen kan
blive op til 12 meter høj.

SALTA

Det naturlige udgangspunkt for rejser i Nordvestargentina er den smukke provinshovedstad Salta. Byen har et par meget besøgs-værdige historiske museer, hvor MAAM udstiller tre mumier, som under inkatiden blev ofret til guderne.

Salta by

Salta (1.187 m.o.h., 500.000 indb.) er på én gang kolonial og moderne. Omgivet af bjerge er byen en af de smukkeste beliggende provinshovedsteder. I Argentinsk sammenhæng er byen rigtig gammel, idet den blev grundlagt i 1582. Vil man flyve til Nordvestargentina fra Buenos Aires, er Salta det oplagte mål.

Den smukke Plaza 9 de Julio med sine mange palmer er byens centrale plads omgivet af nogle af byens fineste gamle bygninger. Katedralen er smuk, men ”kun” fra 1800-tallet. På sydsiden ligger Cabildo, det tidligere rådhus fra 1780, som nu huser Museo Histórico del Norte. Bygningen er i sig selv et besøg værd. Det kan også anbefales at smutte en blok mod øst for at se den røde og gyldne kirke, San Francisco, med sit firetages tempeltårn. Tre blokke længere mod øst ad gaden Caseros finder vi en af byens ældste bygninger, Convento de San Bernardo, der desværre ikke er åben for offentligheden. For enden af komplekset skal man kun gå tre blokke mod syd for at komme til en gondollift, der fører de ca. 260 højdemeter op til San Bernardo-bjergets udgangspunkt. Nedturen kan man tage ad en sti tilbage mod centrum.

Flere gode spisesteder er skudt frem ved den gamle jernbanestation ni blokke nord for Plaza 9 de Julio. La Vieja Estación på Balcarce 885 har spising og folkloreshow hver aften.

Næste side:
Kirken San Francisco i Salta.

Det ene af de tre børneofre, der er udstillet på museet MAAM.

MAAM, Museet med høje bjerges arkæologi

På plaza 9. juli ligger et af Argentinas absolut fineste museer; Museo de Arqueología de Alta Montaña. Udstillingerne omfatter tre børneofre og genstande, som på inkatiden sidst i 1400-tallet blev ofret til guderne på den 6.736 meter høje vulkan LLullaillaco på grænsen til Chile.

Fundene omfatter guldfigurer, vævede tekstiler, keramik og de tre børneofre iført de smukke tekstiler, som de bar ved, da inkaerne gav dem til guderne.

CALCHAQUI OG CAFAYATE

Biskoppens Stigning fører gennem hårnålesving fra lavlandet op i de tørre sandstensbjerge. Den vestlige del af provinsen Salta rummer idylliske dale, koloniale byer, øde højsletter og tinder i næsten 7000 meters højde. Ruta 40 indbyder til kørselsrejser.

Biskoppens stigning

En rigtig flot rundtur fra Salta får man ved at køre over passet Cuesta del Obispo, Biskoppens Stigning, til en nationalpark for kaktus og den lille by Cachi. Herfra ned gennem Calchaquidalen til Cafayata og tilbage til Salta, eller videre mod syd til Quilmes. Afsæt mindst et par dage til turen.

Syd for Salta drejer man væk fra den asfalterede RN 68 og ind på grusvejen RP 33, der bugter sig ind gennem den smalle Escoipekløft. Højere oppe breder landskabet sig ud og vejen fortsætter i hårnålesving op til det 3.600 meter høje pas, Cuesta del Obispo, hvorfra udsigten tilbage mod Salta er fantastisk. Undervejs er man kørt fra varmt, frodigt landbrugsland til tørt, bart højland.

Nationalpark for kaktus

Få kilometer efter passet når man Parque Nacional los Cardones, den 65.000 hektar store nationalpark, der sikrer eksistensen af Argentinas største koncentration af kæmpekaktussen cardón. Kaktussen, der minder om kandelabre, kan blive op til 12 meter. For den oprindelige befolkning på denne ellers træløse højslette var cardónkaktussen den eneste kilde til tømmer. Gennem parken skærer den fuldstændig lige og asfalterede vej Recta de Tin Tin, som løber parallelt med en gammel inkavej.

Cachi

Den lille idylliske by Cachi (2.300 indb.) har på sydsiden af plazaen et museum, der fortæller om de indianske kulturer fra jæger-samler niveau til inkaernes indtog i 1400-tallet. Værd at se er også kirken, der har en del inventar i kaktustræ. Byens virkelige værdi er dog dens koloniale charme og det stille tempo. Det er en kilde til indre ro at slentre rundt i centrum og nyde udsigten til det ikke mindre end 6.380 meter høje bjerg Nevado de Cachi stik mod vest.

Næste side:
I Calchaquidalen går
Ruta 40 nærmest i ét
med naturen.

Plazaen i Cachi.

Landskab i Calchaquidalen.

Gennem Calchaquidalen

Syd for Cachi kører man ned gennem Calchaquidalen ad den legendariske Ruta 40, der her er en snørklet, smal grusvej. De få, der kender dalen, nyder de idylliske småbyer og de særprægede eroderede sandstensbjerge uden at være omgivet af nævneværdigt andre turister.

Molinos ligger få kilometer vest for Ruta 40. Kirken er en rustik lerstensbygning, hvor Argentinas sidste kongetro guvernør ligger begravet.

På vejen videre ned gennem dalen kommer man forbi simple familielandbrug, der producerer vin. Disse vinmarker cirka 1.700 meter over havet er nogle af de højest beliggende i verden. Vinbønderne producerer hver nogle få tusinde flasker om året. Ser man et skilt med teksten Vino casero, hjemmelavet vin, kan man få en rigtig god oplevelse ved at stoppe og få en rundvisning.

Den støvede flække Angastaco er et dejligt udgangspunkt for gåture i dalens eroderede sandstensbjerge. Rideture kan man også få, da ejeren af Hostería de Angastaco hurtigt kan hidkalde et par knægte med krikker. Omkring den lille by dyrker bønderne peberfrugter og majs. Hotellet har pool, så man kan svale sig efter dagens udfoldelser.

Cafayate

Blandt argentinerne er Cafayate i den sydlige ende af Calchaquidalen et populært rejsemål. En lille turistinformation på plazaen kan anviser steder at bo samt fortælle hvilke vingårde omkring byen, der er åbne for besøg. De seneste år er der åbnet adskillige mikrobryggerier, der fremstiller specialøl.

Næste side:
På plazaen i Cafayate
er mange barer og
restauranter.

Quilmes

180 kilometer vest for Tucumán på Ruta 40 ligger Quilmes. Ruinområdet dækker ca. 30 hektar og består af genopbyggede mure, der som terrasser breder sig op ad en bjergside med udsigt over den dal, som beboerne overrislede. Quilmes fungerede som et fort, hvor de oprindelige folk i 1600-tallet forsvarede sig mod spaniernes hårdhændede forsøg på at kristne dem og tvinge dem til slavearbejde. Ved indgangen til ruinerne er et skønt hotel med et dejligt poolområde. Indvending er hotellet udsmykket af den lokale kunstner, Héctor Cruz, der har opbygget et kombineret museum og galleri, Museo Pachamama, i den nærliggende by Amaicha. Omkring kaktushaver og smukke stenbelagte arealer står store figurer og organiske bygninger udsmykket med sten. I en udstillingsbygning er hans flotte vævede tæpper udstillet. Stedet opfatter Héctor selv som et alter for Moder Jord.

Tucumán

Hovedstaden i den sukkerrørsproducerende, tæt befolkede provins af samme navn er Argentinas fjerdestørste by, et stort handelscentrum og en by, som få danske turister vil finde tiltrækkende. Kommer man igennem byen, bør man besøge Casa Histórico de la Independencia to blokke syd for Plaza Independencia, hvor en gruppe unitarister (s. 105) d. 9. juli 1816 erklærede Argentina uafhængigt fra Spanien. Bygningen er i dag historisk museum.

ØLLET QUILMES

Quilmes er navnet på et af Argentinas største ølmærker og produceres lige syd for Buenos Aires' centrum.

Quilmes var også navnet på folket der i Nordvestargentina kæmpede, men tabte mod spanierne i 1667. De 2.000 overlevende deporterede spanierne til den plet jord syd for Buenos Aires, som i dag er industriforstaden Quilmes.

Det var dog ikke quilmesfolkets efterkommere, der grundlagde bryggeriet, med derimod en tysk immigrant.

HUMAHUACADALEN

San Salvador de Jujuy er hovedstad i bjergprovinsen Jujuy. Humahuacadaalen rummer nogle af de ældste byer i Argentina og de ældste små kirker fra kolonitiden. Både ved byerne Purmamarca og Humahuaca er bjergformationer i mange farver.

San Salvador de Jujuy

Et hurtigt stop i provinshovedstaden San Salvador de Jujuy bør omfatte et kik på de smukt udskårne prædikestole i katedralen på den centrale plaza og i San Francisco-kirken et par blokke mod vest. Begge prædikestole er lavet af indianske kunstnere og tilhører Cusco-stilen, der er religiøs kunst med elementer fra Andeskulturens univers. Stilen har navn efter den peruanske bjergby Cuzco, hvor mesterværket er et maleri af den sidste nadver, hvor Jesus spiser den indianske delikatess stegt marsvin. I sidste del af 1900-tallet fik byen har en stor boliviansk indvandrerbefolkning.

Kort efter Jujuy opfordrer skilte bilisterne til at passe på, motoren ikke kører varm på vejens skræppe stigninger. Snart er 1.000 højdemeter over de subtropiske skove og forbi Tumbaya, den første gamle by.

Purmamarca

Et par kilometer til venstre ind ad vej RN 52 ligger Purmamarca, hvis største attraktion er det syvfarvede bjerg, som man ser gengivet på utallige turistplakater. Et stort, kroget og ældgammelt johannesbrødræ dominerer plazaen foran kirken fra 1648. Det gamle rådhus med de fire buer er også med til at give en aura af ophøjet ro. Purmamarca er ældet med ynde, og flere rustikke, men stilbevidste hoteller af høj klasse afspejler byens stemning; på én gang meget autentisk og meget turistet.

Den transandine landevej til Chile, som skærer sin befærdede asfalt gennem dalen et par blokke fra plazaen fører ad stigningen Cuesta de Lipán op til saltsletten Salinas Grandes på det flade højland.

Det syvfarvede bjerg bag byen Purmamarca er et af de mest fotograferede steder i Nordvest-argentina.

Næste side:
Bjergformationen El Hornocal øst for Humahuaca by har tilnavnet Det 14-farvede Bjerg og er langt større end det syvfarvede.

Hårnålesvingene på stigningen Cuesta del Lipán mellem Purmamarca og Salinas Grandes.

PACHAMAMA

For højlandsfolkene – før spaniernes ankomst – var Pachamama, gudinden Moder Jord, den vigtigste guddom. Det var hende, som bl.a. sikrede bønderne tilstrækkelig med afgrøder. Som alle andre guder i højlandsfolkernes åndelige univers, kunne Pachamama både være positiv og negativ stemt. Hendes mildhed afhang først og fremmest af, om menneskene gav hende gaver i form af især cocoblade. Selv om højlandsfolk fra Colombia i nord til det nordvestlige hjørne af Argentina har været katolikker i århundreder, har Pachamama stadig en stærk og betydningsfuld placering i deres bevidsthed. Det kommer bl.a. til udtryk ved ofringen under festen i Casabindo.

Humahuacadalen

Tager man i stedet vejen tilbage til Humahuacadalen og videre mod nord, er det værd at lægge mærke til de buede bjerge, der er beskrevet som farvede elefantnegle. Ved byen Maimará har de fået navnet La Paleta del Pintór – Malerens Palet. Farvestrålende er også plasticblomsterne på den lille bys gigantiske kirkegård, hvor gravkamre og kors dækker den tørre bakke.

Tilcara har en lille fin kirke ved plazaen, men det er det restaurerede Pucará – fort, lige før byen, som bør besøges. Stedets direktør var en periode den dansk-argentinske arkæolog Ester Albeck. Lige før den lille by Huacalera krydser man Stenbukkens vendekreds og kommer dermed ind i det tropiske bælte. Stedet er markeret med et monument til venstre for vejen.

Uquia er endnu en af de hyggelige småbyer i dalen. Kirken er speciel ved at tårnet ikke hænger sammen med kirkebygningen, men derimod muren ud mod plazaen. Kirkens klenodier er ni malerier fra 1600-tallet, der viser engle udrustet til krig. På plazaen ligger det fine Hostal de Uquia. muren ud mod plazaen. Kirkens klenodier er ni malerier fra 1600-tallet, der viser engle udrustet til krig.

Humahuaca

Humahuaca (6.200 indb., 2.940 m.o.h.) er dalens hovedby og er en stille, skøn by at opholde sig i. Hver middag kl. 12 præcis kommer en lille statue komme ud af en niche i rådhusets tårn. Statuen virker lidt kitschet, men viser San Francisco Solano, der var en sprog- og musikinteresseret spansk missionær, som i 20 år omkring år 1600 arbejdede i det som nu er Nordvestargentina. Katedralen er et besøg værd, ligesom man bør gå op ad den brede trappe fra plazaen og betragte uafhængighedsmonumentet i sten og bronze. Byens centrale gader er rigtig hyggelige at slentre omkring i. Både midt på dagen og om aftenen er der folkemusikgrupper, der optræder rundt på restauranterne.

El Hornocal

Bjergkæden El Hornocal 25 kilometer øst for Humahuaca er de mest imponerende af områdets mangefarvede bjerge. El Hornocal er som de øvrige steder med farvede sandstensbjerge i Nordvestargentina en del af en meget stor geologisk formation, der er sandaflejringer på gammel, hævet havbund. Formationen fortsætter op gennem Bolivia og Peru.

Iruya

25 km nord for Humahuaca fører en sidevej over passet Abra del Cóndor til den lille by Iruya. Turen fra busterminalen i Humahuaca tager ca. tre timer. Byen er klemmt inde mellem en smal kløfts lodrette sider, har stejle stræder og en markant kirke der dominerer oven for en høj støttemur. Ud over det dyre Hostería de Iruya lejer flere familier værelser ud.

Efter afkørslen til Iruya starter stigningen op til det flade højland, puna, der dækker den vestlige del af Argentinas nordligste område mod Chile og Bolivia. Kører man selv, skal man vise pas og køretøjets papirer ved den lille by Tres Cruces. 20 kilometer senere drejer Ruta 40 af til venstre, mens hovedvej RN 9 fortsætter gennem Abra Pampa til La Quiaca på den bolivianske grænse. Her viser et skilt, at der er 5.121 kilometer til Ushuaia på Ildlandet.

La Quiaca

La Quiaca er ikke selv et spændende turmål, men springbræt til et smut ind i Bolivia. Straks man krydser grænsen ved byen Villazon, mærker man, at Bolivia er den oprindelige kultur er mere dominerende end i Argentina. Fra store dele af det sydvestlige Bolivia kommer folk til Villazon for at købe argentinske varer.

Casabindo er en af de mange småbyer på punaen, 55 km sydvest for Abra Pampa. 15. august foregår årets store religiøse fest med en procession, der ender foran den store, smukke kirke. Her slutter festen med tyrefægtning – Argentinas eneste og absolut værd at køre efter, hvis man er i Nordvestargentina på denne tid af året. Ved festen tilgodeses Pachamama ved en ceremoni uden for byen, hvor man ofrer cocablade og alkohol.

Har man besøgt La Quiaca, kan det varmt anbefales at svinge til højre ind ad Ruta 40 syd for Abra Pampa og lade tilbageturen mod Jujuy gå ned over punaen. Selv ude på det tørre, forblæste højland, finder man spredte bebyggelser. Undervejs kan man være næsten sikker på at se vicuñaer.

Rådhuset i Humahuaca.

SALINAS GRANDES

Salinas Grandes er en af de mange saltsletter i en næste fladt højlandsområde, som strækker sig over både Chile, Bolivia og Chile. San Antonio de los Cobres er højlandets største by og startsted for den resterende del af Toget til Skyerne.

Næste side:

Saltet i den 12.000 hektar store saltslette Salinas Grandes stammer fra saltholdigt, vulkansk materiale.

Broen La Polvorilla i 4.200 meters højde er vendestedet for "Toget til Skyerne".

Salinas Grandes er en af Argentinas største saltsletter og den mest imponerende. Den enorme saltslette er som et hvidt hav med få centimeter høje krusninger på en fuldstændig vandret overflade. Ved Salinas Grandes krydser man den tværgående vej fra Purmamarca til Chile. Mod vest fører en asfalteret vej tværs over først saltsletten, videre gennem den lille by Susques, og endelig højere og højere op mod Jamapasset, der i ca. 4.300 meters højde danner grænse til Chile. Nogle kilometer ude på saltsletten kan man køre ud på saltet og komme til et lille besøgssted med salg af figurer i salt. Her udvindes også salt til spisebrug. Mod øst fører vejen ned gennem Cuesta de Lipán's hårnålesving til Purmamarca. Er det muligt, bør man køre denne strækning om eftermiddagen med solen i ryggen. Mod syd fortsætter Ruta 40 til minebyen San Antonio de Los Cobres.

San Antonio de los Cobres

San Antonio de los Cobres er en forblæst by på højsletten. Ad en grusvej vest for byen ligger den tit fotograferede bro La Polvorilla, der er vendepunktet for Tren a las Nubes, Toget til Skyerne. Toget kører de 20 kilometer mellem San Antonio de los Cobres og broen. Fra San Antonio de Los Cobres kører man ad en overvejende asfalteret vej ned gennem Quebrada del Toro, Tyrekløften, til Salta.

13 kilometer øst for San Antonio de los Cobres fører Ruta 40 til højre og fører over det 4895 meter høje pas Abra del Acay. Derfra fortsætter vejen til Cachi i Angastacodalen. Dette er i sandhed en eventyrlig strækning på Ruta 40.

San Pedro de Atacama

I Chile, godt 300 kilometer vest for Salinas Grandes, ligger den chilenske by San Pedro de Atacama. Byen er udgangspunkt for ture i Atacamaørkenen og har forbindelse til den store saltørken Uyuni i Bolivia.

HISTORIE

DE OPRINDELIGE FOLK

Før erobrernes ankomst levede den oprindelige befolkning overalt i det nuværende Argentina. Nordvestargentina er det eneste område, hvor kulturtræk har overlevet kontinuerligt. I Patagonien er man ved at genfinde identiteten.

At Amerika kaldes "Den Ny Verden", fordi europæerne først er kommet hertil i nyere tid, betyder på ingen måde, at der ikke har boet mennesker på de amerikanske kontinenter i lang tid. Ved afslutningen af den sidste istid, ca. 13.000 f.kr. (og måske også under tidligere istider), vandrede mennesker over den landtunge, som dengang forbandt Sibirien med Alaska.

I Patagonien er fundet hulemalerier udført 10.000 f.kr. I årtusinderne efter og frem til europæernes ankomst levede yámana'erne som fiskere og jægere på Ildlandet, tehuelche'erne og mapuchefolket jagede i Patagonien og de centrale og sydlige Andesbjergene, mens guaranífolket levede som jæger-samlere og seminomader i de subtropiske skove i de nuværende provinser Corrientes og Misiones.

Tidligt i 1500-tallet levede der omkring en halv million mennesker på det område, som i dag dækkes af republikken Argentina, hvoraf de nordvestlige provinser var hjemsted for cirka 300.000 mennesker. 500 f.kr. udviklede de en egentlig landbrugskultur med lamahold og majs, kartofler og quinoa som de vigtigste afgrøder. Tilcara og Quilmes er de to lokaliteter, hvor man får det bedste indtryk af disse præcolumbianske (før Colombus), landbrugssamfund og dermed bykulturer.

Oprindelige folk i dag

Argentina er det sydamerikanske land, hvor de oprindelige kulturer er mindst synlige. Dette skyldes den store indvandringsbølge i årtierne før og efter år 1900, og General Rosas' og General Rocas folkedrab i 1800-tallet. De første europæere på pampaen og i Patagonien var de to generaler taknemmelige for, at de fjernede truslen fra "de vilde".

Kun i provinsen Formosa langs grænsen til Paraguay lever wichisamfund, der stadig baserer en del af deres livsgrundlag på jagt og indsamling af bær og honning, men deres levevis er stærkt truet af kvægavlere, der rydder store arealer af skov. Chacoens tornede kratskove er også hjemsted for Argentinas største gruppe af oprindelige folk; komplek'erne eller tobaerne, der tæller 50.000 mennesker. En stor del af dem lever nu som marginaliserede grupper i mindre byer og omkring storbyer som Resistencia.

På punaen i det nordvestligste Jujuy er der spor af quechukultur, som man dog vil opleve langt mere livskraftig, hvis man tager ind over grænsen til Bolivia. I den modsatte ende af landet, i småbyerne i det indre Patagonien, arbejder mennesker med mapuchu-rødder på at genopdage deres forfædres kultur. Mange har vidst, at de er mapuchcer, men har skjult deres kulturelle ophav, da mange "europæiske" argentinere ser ned på "los indios". Ordet indio, der betyder indianer, er desværre et nedsættende skældsord i det argentiniske samfund.

Foregående opslag:
Langt de fleste argentinere nedstammer fra immigranter, der steg i land i Buenos Aires i 1800-tallet og de første årtier af 1900-tallet.

Næste side:
Tegning af oprindelige folk fra Patagonien fra Charles Darwins bog Rejse om Jorden.

FRA KOLONI TIL REPUBLIK

Den spanske kolonimagt udnævnte Buenos Aires som hovedstad i et vicekongedømme i det sydlige Sydamerika. England kæmpede for at få magt over det rige land, mens San Martín kæmpede for landets uafhængighed.

De første europæere

Juan Díaz de Solís, en portugisisk søfarer i spansk tjeneste, var den første europæer, der betrådte argentinsk jord i 1516. Solís blev kort efter dræbt af querandí-folket.

Den næste europæer, der kom til Argentina, var portugiseren Ferdinand Magellan, som efter et ophold ved La Platafloden fortsatte mod syd, hvor han opdagede den passage til Stillehavet, der opkaldtes efter ham.

I spidsen for en spansk ekspedition sejlede den venetianske kaptajn Sebastian Cabot i 1526 op ad La Platafloden, hvor han med et lille fort syd for den nuværende by Santa Fe etablerede den første europæiske bebyggelse i Argentina. Undervejs fik han fingre i nogle sølvbarrer og mente derfor, at der måtte være miner i nærheden. Senere døbte han floden "Río de la Plata", som betyder Sølvfloden, men det var et misvisende navn, for sølvet stammede i virkeligheden fra Peru og var efterladt af en portugisisk eventyrer, der var blevet dræbt sin rejse tilbage fra den østlige del af inkariget.

I 1533 kom den spanske erobrere, Diego de Almagro, fra Peru på udforskningsekspedition i Nordvestargentina.

I 1536 og fem år frem forsøgte man sig med et fort, det sted hvor Parque Lezama i San Telmo ligger i dag, men angreb fra de lokale folk tvang europæerne væk.

Kolonisering

Den første permanente kolonisering af Argentina sker fra nordvest. I 1543 etablerer Spanien vicekongedømmet Peru med hovedstad i Lima, og i 1545 betyder opdagelsen af de enorme sølvforekomster i Potosí i det nuværende Bolivia, at den spanske vicekonge beordrer anlæggelsen af byer i Nordvestargentina for at kunne samle slaver til arbejdet i sølvmenerne. Chiles guvernør går derfor over Andesbjergene og grundlægger Argentinas første by, Santiago del Estero, i 1553. Mendoza anlægges 1561, San Juan i 1562 og Córdoba i 1573.

Først i 1580 lykkedes det at få en permanent bebyggelse i Buenos Aires sikret mod indianske angreb. Helt frem til sidst i 1700-tallet var byerne i Nordvestargentina vigtigere end Buenos Aires på grund af deres orientering mod minerne i Potosi og vicekongedømmet i Peru.

Engelske angreb

Op gennem 1700-tallet betød en stadig stærkere engelsk dominans i Caribien, at spanierne fik behov for en anden og mere sikker rute til trans-

Næste side:
I Buenos Aires står denne rytterstatue af diktatoren Juan Manuel de Rosas, der stod bag ørkenkampagnen i syd, hvor den oprindelige befolkning skulle udryddes.

BRIGADIER GRAL,
DON JUAN MANUEL
DE ROSAS
1793, 1877

GUERRA DEL PARANÁ
20-11-845

UAFHÆNGIGHEDSERKLÆRINGEN D. 9. JULI 1816

Trods de voldsomme uoverensstemmelser om, hvorvidt det tidligere vicekongedømme skulle regeres centralt fra Buenos Aires eller være et forbund af frie provinser, lykkedes det at erklære uafhængighed for Provincias Unidas del Río de la Plata, La Plataflodens Forenede Stater, ved en kongres holdt d. 9. juli 1816 i byen Tucumán i Nordvestargentina. Med til mødet var repræsentanter fra de daværende 13 provinser, hvoraf tre var områder, der nu er dele af Bolivia.

Det lykkedes ikke at få skrevet en egentlig forfatning, og ingen andre lande anerkendte uafhængigheden, men datoen regnes alligevel for Argentinas uafhængighedsdag.

port af sølv fra minerne i Potosí. I stedet for Lima, Mellemamerika og Caribien var det oplagt at bruge Río de la Plata og Atlanterhavet, og Spanien grundlagde derfor i 1776 Vicekongedømmet Río de la Plata med Buenos som hovedstad over det nuværende Argentina, Bolivia og Uruguay.

Krigene i Europa trak styrke ud af Spanien, så den spanske konge lempede gradvist handelsrestriktionerne, men beholdt sit monopol på handel med sølv. Handlende i Buenos Aires ønskede naturligt nok fuld handelsfrihed og gjorde modstand, når spanske monopolister prøvede at stramme handelsgrebet. Englænderne mistolkede modstanden mod handelsmonopoler som oprørstrang mod den spanske krone og invaderede byen i 1806 i håbet om at få de lokales tilslutning. Vicekongen flygtede, og de tilbageværende spanske embedsmænd erklærede, om end modstræbende, den engelske krone troskab. Lokale samlede sig derimod i modstand og smed englænderne ud i **La Reconquista**, Tilbageerobringen. Englænderne angreb på ny i 1807, men i slaget, der i den argentinske historie er kendt som **La Defensa**, Modstanden, vandt de lokale igen. Både Reconquista og Defensa er meget brugte gadenavne. Kampene mod englænderne lærte indbyggerne i Buenos Aires to ting; man kunne ikke regne med de spanske autoriteter, men i høj grad med egen styrke.

Opstanden i maj

I Europa invaderede Napoleon Spanien i 1808 og tvang Kong Carlos IV til at abdicere. Napoleon indsatte ikke bare sin egen bror som konge i Spanien, men skiftede også vicekongen i Buenos Aires ud. Den nye vicekonge skærpede straks handelsrestriktionerne, hvilket selvfølgelig gik byens handelsmænd meget imod. **25. maj 1810** samlede beboerne i Buenos Aires sig i protest foran byrådssalen Cabildo. Stærke mænd gik ind og smed vicekongen ud fra hans kontor og etablerede på stedet **Primera Junta** – Den Første Forsamling. Handlingerne denne majdag betød, at pladsen foran Cabildo fik navnet Plaza de Mayo, Majpladsen.

Forsamlingen var præget af splittelse mellem to fraktioner. Lederen Saavedra mente, man skulle være loyal mod den fængslede spanske konge, og at magten skulle deles med de indre provinser. Saavedras tanker dannede grundlag for **Federalismen**. Her over for stod bl.a. Belgrano, der ønskede en stærk centralmagt i Buenos Aires, kendt som **Unitarismen**. De to tankegange udmøntede sig senere i 1800-tallet i en regulær borgerkrig. En anden brudlinie gik mellem kongetro, og de som ønskede uafhængighed. Inde i landet fik en række stærke jordejere, såkaldte caudillo'er, mere og mere magt. Som noget helt naturligt udstyrede de deres slaver og gauchos med våben og blev på den måde private hærførere. De mest kendte er Ramirez og Urquiza i Entre Rios og López i Santa Fe. Den stærkeste af dem alle var dog Juan Manuel de Rosas, der skulle blive Argentinas stærke mand efter at landets frihedshelt San Martín havde gjort sit.

San Martín, den store frihedshelt

En stor del af Argentinas bygninger, gader, pladser, bydele og bjerge er navngivet efter historiske datoer, vigtige begivenheder, generaler og caudilloer (ledere i en diktaturstat). Man skal ikke rejse længe i Argentina, før man

opdager, at manden, der har flest steder opkaldt efter sig, er San Martín, landets store frihedshelt. Mange steder omtales han kort og godt som El Libertador, Befrieren.

San Martín blev i 1778 født som søn af en fattig militærofficer i Yapeyú i provinsen Corrientes. Efter ophold på et militærakademi i Buenos Aires kom han til Spanien, hvor han modtog yderligere militær uddannelse og deltog i kampen mod Napoleons hær. Efter et kort ophold i England vendte han i 1812 tilbage til sit fædreland for at hellige sig kampen mod kolonimagten. Her uddannede han med stor succes soldater efter de moderne metoder han havde lært i Spanien. Ret hurtigt steg han i graderne og blev bl.a. guvernør i Mendoza, hvor han trænede sin egen hær. For at sikre uafhængighed fra Spanien blev det klart for ham, at det var nødvendigt at vinde over de spanske tropper i Peru, da det var derfra Salta og Jujuy blev angrebet via Bolivia.

I 1816 krydsede han med sin hær Andesbjergene ved Mendoza og vandt en række slag i bjergene og i Chile. Dette førte til, at han blev tilbudt posten som guvernør i et uafhængigt Chile, men han takkede nej, og titlen gik i stedet til hans næstkommanderende. Selv rejste San Martín til Buenos Aires for at få hjælp til sin kommende kamp mod vicekongedømmet i Peru. I 1820 sejlede han fra Chile mod Peru og kunne 28. juli 1821 erklære Peru for uafhængigt. 26. juli 1822 mødtes han med Latinamerikas anden store frihedshelt Simón Bolívar i Ecuador. Indholdet af mødet blev

Plaza de Mayo, Maj-pladsen i Buenos Aires har sit navn for at ære de borgere, der den 25. maj 1810 protesterede mod den spanske vicekones restriktioner.

San Martín er Argentinas store frihedshelt og er æret med statuer og plazaer overalt i landet.

aldrig afsløret, men det førte til, at San Martín forlod Sydamerika og levede resten af sit liv i Europa, indtil han døde i Frankrig i 1850.

I 1880 kom hans jordiske rester til Argentina, hvor de i dag befinder sig i katedralen i Buenos Aires. San Martíns drøm var at skabe konstitutionelle monarkier i uafhængige Sydamerikanske lande. Sådan gik det som bekendt ikke. Det var Bolívars republikanske tanker, der sejrede.

Rosas, den stærke caudillo

Juan Manuel de Rosas blev født i Buenos Aires i 1793 som søn af en stor kvægavler. Estanciaens gauchos respekterede ham meget for hans personlige mod og fantastiske færdigheder som rytter. Fra 1829 til 1832 var han guvernør i Buenos Aires, og i 1835 blev han diktator over alle de forenede provinser. De tre år han var væk fra magten, brugte han bl.a. på den sydlige pampa og i Patagonien på sin ”Ørkenkampagne”, der stort set rensede det kæmpe landområde for indfødte. Den oprindelige befolkning blev koldblodigt dræbt eller fordrevet, så landet lå åbent for immigranter.

Som caudillo var han federalist, men som det stærke magtmenneske han også var, kæmpede han for at samle magten ikke bare i sin egen provins, men omkring sin egen person. Rosas yndede at fremstille sig som en mand af folket, men han dræbte alle, som modarbejdede ham. Værktøjet var hans paramilitære gruppe Mazorca, Majscolben, der udtales på samme måde som *más borca*, der betyder ”mere hængning”. Tilhængerne kaldte sig selv for Rositas, der betyder ”de små søde Rosaspiger”. Rosita var også tilnavnet for Rosas’ eneste datter Manuela, der fik betydning for

Den Kongelige Ballet i København!

Rosas tillod ikke fri handel langs Paranáfloden, men pålagde provinserne store skatter og tillod ovenikøbet billig import af udenlandske varer, bl.a. fransk vin. I 1852 sluttede Rosas' regime, da hans tidligere allierede, caudilloen Urquiza fra Entre Rios med hjælp fra engelske, brasilianske og franske interesser fordrev Rosas ved Slaget ved Caseros udenfor Buenos Aires. Rosas gik i eksil i England, hvor han døde i 1877. Hans kiste står i et mausoleum på kirkegården Recoleta

Uddannelse og udryddelse

Efter Rosas' flugt eksisterede der en kort årrække to republikker; én i Buenos Aires og én for de forenede provinser, men i 1862 lykkedes det at samle landet i La República Argentina med **Bartolomé Mitre** som præsident. Englænderne havde stadig store interesser i Argentina, der eksporterede uld til de engelske spinderier, og de finansierede derfor udbygningen af jernbanenettet. Indsættelsen af køleskibe i 1876 betød, at eksport af kød til de europæiske storbyer blev mulig. Mitre stod også for opbygningen af landets postvæsen og en hær.

Mitres efterfølger på præsidentposten, **Domingo Sarmiento**, fokuserede især på moderniseringen af uddannelsessystemet, så landet kunne nærme sig Europæiske og Nordamerikanske idealer. Af samme grund ønskede Sarmiento også en stor indvandring fra Nordeuropa, hvilket ikke lykkedes. I stedet begyndte fattige og dårligt uddannede syditalienere at komme i stort tal. De første immigranter på pampaen oplevede stadige angreb fra tehualcher og mapucher, hvis jagt dyr og levesteder forsvandt med immigranternes ankomst.

For at afslutte Rosas' udryddelse af den oprindelige befolkning indledte krigsminister **Roca** i 1879 sin Erobring af Ørkenen. Missionen lykkedes på både Pampaen, i Patagonien og i Chacoen, og Roca var landets helt, der let vandt præsidentvalget i 1880. Årtierne omkring århundredeskiftet var præget af en enorm indvandring. Mellem 1880 og 1. Verdenskrig ankom seks millioner immigranter til Argentina. 13.000 af dem var danske.

Efter Rosas' og Rocas kampagner lå pampaen åben for indvandring.

FRA PERON TIL KIRCHNER

Juan Perón er et pejlemærke i argentinske politik. Han stod i lære i Mussolinis fascistiske Italien og sikrede sin magt ved at give arbejderne sikkerhed i ansættelsen, mens hans kone Evita sikrede kvinderne stemmeret. Cristina Kirchner trækker på Evitas mæle.

Juan Domingo Perón

Ingen anden på nær hans anden kone, Evita, har haft så stor indflydelse på moderne argentinsk politik end den karismatiske Juan Domingo Perón. Som oberst og medsammensvoren i et militærkup i 1943 blev han assistent for krigsministeren og arbejdsministeren, hvor han sikrede sig stærke og gode forbindelser til fagforeningerne. Kort efter blev han selv krigsminister, men modstandere i hæren tvang ham til at trække sig, og Perón blev endda arresteret en uges tid i 1945. Massedemonstrationer arrangeret af fagforeningerne sikrede hans løsladelse, hvorefter han straks giftede sig med den unge María "Evita" Duarte, som han havde mødt ved et velgør-ehedsarrangement.

Evita, der hurtigt vandt en enorm popularitet og sikrede kvindernes stemmer, plus støtten fra fagforeningerne gjorde, at Perón vandt præsidentvalget i 1946. **Peronismen** var født. Perón nationaliserede jernbanerne, pusede store statsvirksomheder – bl.a. militærindustrien – op, og sikrede arbejderne sikkerhed i ansættelsen i en sådan grad, at det er meget svært for en virksomhed at fyre medarbejdere. Dette betyder stadig, at arbejdsmarkedet er meget lidt fleksibelt og handlekraftigt den dag i dag. Det er den negative side af El Justicialismo, som Peronismen er kendt som i dag. Politiske modstandere var ikke tålt, presse var udsat for stærk censur, og de højere uddannelser kom under streng kontrol. Efter sin militærud-dannelse havde han været militærobservatør i bl.a. Mussolinis Italien, og efter 2. Verdens-krig åbnede han Argentina for nazister på flugt.

Da Evita døde i 1952, steg inflationen, og det lykkedes ikke Juan Perón at opfylde de fattiges ønsker om bedre leveforhold. Presset på Perón voksede, og han blev tvunget i eksil i 1955, hvor Franco bød ham velkommen i Spanien. I 1973 vandt en anden perónist valget i Argentina, og Perón vendte hjem til en heltemodtagelse, hvor ca. 3,5 millioner mennesker var mødt op i lufthavnen. Landet var stadig præget af social uro og venstreorienterede guerillagrupper, så mange så Perón som redningsmanden. I 1974 smed den daværende præsidenten håndklædet i ringen, og Perón vandt det efterfølgende valg. Han kunne dog slet ikke rette landet op. En konflikt mellem venstre- og højreorienterede i peronistpartiet eskalerede, mens guerillagrupper øgede deres aktioner.

Da Perón døde af et hjerteanfald i 1974, og hans anden kone Isabel overtog præsidentembedet, gik det helt galt. Hun var helt ude af stand til at løse landets problemer, og efterhånden blev det hendes sekretær, der havde den reelle magt, og der blev indledt en beskidt krig mod politiske modstandere. Isabel Peróns tid som præsident sluttede brat den 24. marts 1976, da militæret til mange argentinere lettelser gennemførte et militærkup og proklamerede en "Proces for den Nationale Reorganisering".

Næste side:
Juan Perón på
talerstolen,

EVITA PERÓN

María Eva Duarte, "Evita", blev født 7. maj 1919 i den lille by Los Toldes 310 kilometer vest for Buenos Aires. Faren var en rig jordejer, der aldrig giftede sig med moren, men forlod hende, da Eva var et år gammel. Eva flyttede herefter med sin mor og fire søskende til et fattigt område i byen Junin, hvor Eva deltog entusiastisk i komedier og koncerter på skolen. Som 14-årig spillede hun med i et stykke, der fik hende til at beslutte, at hun ville være skuespiller. 1930'ernes Buenos Aires var ikke et let sted at være for en fattig pige med drømme om at blive stjerne, men det lykkedes hende at få job i en omrejsende teatertrup og på en radiostation. I 1943 trådte Eva ind i politik, da hun var en af grundlæggerne af en fagforening for radiofolk. Eva mødte Juan Perón, der på det tidspunkt var arbejdsminister, ved et indsamlingsarrangement for ofre til et jordskælv. Til at underholde havde han inviteret en række radio- og filmskuespillere, heriblandt Eva Perón. Kloken to om natten forlod hun festen sammen med Juan Perón, og trådte dermed ind i magtens højeste cirkler.

Den beskidte krig

Skjult bag fine floskler om national reorganisering fortsatte militærregimet sin beskidte krig med tortur, mord og bortførsler af tusinder af politiske modstandere og deres familiemedlemmer. Frigivne dokumenter fra militærarkiverne har bevist ca. 9.000 personers forsvinden, men menneskerettighedsorganisationer mener, at det reelle tal er omkring 30.000. Husundersøgelser blev gennemført på skrømt, og talrige aktioner gennemført for at skræmme folk. Verdensmesterskaberne i fodbold i 1978 så militærstyret som en kærkommen mulighed for at vise landet positivt frem for omverdenen og opbygge landets nationalfølelse. Det sidste lykkedes til dels, da Argentina vandt, men udenlandske journalister benyttede samtidig lejligheden til at påpege militærstyrets uhyrligheder.

Militæret viste sig ude af stand til at løse landets økonomiske problemer, korruptionen voksede, og befolkningen blev mere og mere forbitrede over den voldsomme censur. Som en afledningsmanøvre invaderede militærstyret Falklandsøerne. Regimet havde gode forbindelser til Reagan-administrationen og håbede velsagtens på USA's hjælp, der ikke kom. Det gjorde derimod en toptrænet britisk hær og flåde, der med undervandsbåde, fly og skibe vandt en let sejr over en elendigt udrustet og mangelfuldt trænet gruppe af alt for unge argentinske soldater. Det fatale nederlag betød dødsstødet for militærregimet.

National genrejsning

Økonomien lå i ruiner og befolkningen var splittet efter krigen, men alle var enige om, at folkevalgte politikere atter skulle regere Argentina. Advokaten Raúl Alfonsín, der var meget respekteret for sin kamp for menneskerettigheder, vandt præsidentvalget i 1983, og herefter påtog han sig at genrejse og samle landet. For første gang i fire årtier vandt en ikke-peronist valget. En alt andet end let opgave ventede ham, da han tiltrådte sit embede den 1. januar 1984.

Økonomien søgte Alfonsín at restrukturere ved at genforhandle de enorme udlandslån og ved at introducere Plan Austral, der betød, at argentineres peso blev skiftet ud med austral som møntsort. Strenge indgreb betød imidlertid ikke, at en hyperinflation på over 1000 % om året kom under kontrol. Opgøret med militærregimet skete i form af en kommission, der undersøgte sager om de forsvundne under diktaturet og som afleverede rapporten *Nunca Más*, Aldrig Mere.

I månederne efter Alfonsíns indsættelse raslede militæret med sablerne, og regeringen følte sig presset til at gennemføre en lov om tvungen lydighed, der indebar, at kun de højest rangerende militærfolk kunne idømmes straffe. Retssagerne kom derfor til at omfatte mindre end 50 militærfolk. Juntaens ledere blev idømt livsvarigt fængsel.

I dag er militærets magt stærkt reduceret, og værnepligten er afskaffet.

I La Palatafloden, ud for Hukommelsens Park i Palermo, står denne statue, der skal minde om de mennesker, der under Den beskidte Krig i 1970'erne blev kastet ud fra fly.

DEMOKRATISK OVERGANG

For første gang siden 1928 overgik præsidentposten i 1989 fra én demokratisk valgt præsident til en anden.

Carlos Menem

8. juli 1989 forlod peronisten Carlos Menem guvernørposten i La Rioja, og satte sig ved det præsidentielle skrivebord i Casa Rosada. Carlos Menem er søn af syriske indvandrere, oprindelig muslim, men konverterede til katolicismen, da argentinsk lovgivning frem til 1994 krævede, at præsidenten var katolik. Som ung kom Menem i fængsel for at have opfordret til oprør mod et militærstyre, og han var en stor støttestøtte til Juan Perón. Men hvis befolkningen havde troet, at de skulle opleve vanlig peronistpolitik med stærk statsstyring af økonomien og yderligere ansættelse i den offentlige sektor, blev de slemt skuffede.

Finansminister Domingo Cavallo, internationale rådgivere og Menem selv var helt enige om, at Argentina skulle på en skrap neoliberal kur. De statslige el-, olie-, telefon- og gasselskaber – ja selv det statslige luftfartsselskab “Aerolineas Argentinas” blev privatiseret og købt af især spanske og franske interesser. Statsstøtten til jernbanevæsenet ophørte, og det offentlige blev beordret ind under et lavt udgiftsloft.

Økonomisk kollaps

Menems efterfølger, Fernando de la Rúa, var hans modsætning, og argentinere håbede, at de omsider havde fået en præsident, der ikke tillod korruption. Det ramte derfor hårdt, da pressen hurtigt afslørede, at senatorer var blevet bestukket til at stemme for en lov, der skulle mindske arbejdernes rettigheder. Fernando de la Rúa kæmpede fra starten med store økonomiske problemer. Det tætte samløb med dollaren gjorde, at landets varer var for dyre for udlandet. Omvendt var det billigt for Argentina at importere. De la Rúa var ikke peronist, men endte med at placere Menems finansminister, Domingo Cavallo, på posten efter et par af hans egne folk opgav at forbedre økonomien.

Cavallo kæmpede for at bevare bindingen til dollaren, mens private begyndte at tage deres penge ud af bankerne af frygt for, at dollaren skulle falde og inflation bryde ud. Cavallo indførte restriktioner på bankernes udbetalinger og indefrøs lønningerne. Nu blev folk for alvor vrede og frustrerede, og voldsomme demonstrationer brød ud i mange store byer. De la Rúa indførte undtagelsestilstand, og folk svarede igen ved at plyndre supermarkeder. Politisk var De la Rúa isoleret, og 21. december 2001 flygtede han fra præsidentpaladset i helikopter. De følgende 11 dage skiftede Argentina præsident fire gange!

Devaluering og stabilisering

1. januar 2002 tiltrådte Eduardo Duhalde som præsident. Som sin første handling rev han bindingen til dollaren over og indledte genforhandlinger om udlandslånene. Uroligheder fortsatte og i juni lovede han snart præsidentvalg, og at han ikke selv ville stille op. Inflationen løb heldigvis ikke løbsk og ret hurtigt begyndte produktiviteten og eksporten at stige. Det samme gjorde desværre også arbejdsløsheden og priserne på fødevarer.

Maj 2003 begyndte den nyvalgte præsident, Néstor Kirchner, guvernør fra provinsen Santa Cruz, sin embedsperiode. Han kom godt fra start, da Argentina oplevede en vækst som aldrig før med vækstrater på otte-ni procent om året. I 2007 vandt Néstors kone Cristina præsidentvalget. En

præsident kan kun genvælges én gang, og mange mener, at præsidentparret ved at skiftes til at stille op i princippet skiftevis ville kunne sidde på præsidentposten i det uendelige. Det bliver dog aldrig en realitet, da Néstor døde i 2010.

I 2008 hævdede Cristina og hendes mand afgifterne på eksport af landbrugsvarer ganske betragteligt. Stigningerne blev mødt med massiv modstand i landbrugskredse og store dele af befolkningen, da eksporten og dermed indtægterne til landbrugsproducenterne og de tilstødende erhverv faldt drastisk. Præsidentparret forbød også eksporten af fint kød med det argument, at befolkningen skulle have adgang til rigelige mængder billigt kød. Hver argentiner spiser i gennemsnit 80 kilo kød om året, men i 2009 faldt bestanden af kødkvæg, da eksportmulighederne forsvandt.

Cristina Fernandez Kirchner, ofte omtalt ved hendes initialer CFK, genvalgte præsidentposten ved valget i 2011. Hendes politik er beskrevet som økonomisk nationalisme.

Macri

Mauricio Macri er en argentinsk forretningsmand og politiker, der fungerede som Argentinas præsident fra 2015 til 2019. Ideologisk identificerer han sig som en liberal og konservativ i den argentinske centrum-højre.

Han er født i Tandil, uddannet civilingeniør og har gået på Columbia University Business School. Efter at have påbegyndt en erhvervskarriere blev han kidnappet i 1991, hvilket efter at have været løsladt fik ham til at gå ind i politik. Han fungerede som formand for fodboldklubben Boca Juniors fra 1994 til 2007.

Som præsident fokuserede Macri på at reformere økonomien og forbedre landets diplomatiske forbindelser. Han flyttede fra et fast valutakurssystem til et flydende og fjernede eksportskatter og reducerede energitilskud for at reducere det finanspolitiske underskud. Han genåbnede også Argentina for internationale markeder ved at ophæve valutakontrol, omstrukturere statsgæld og presse frie markedsløsninger.

DET POLITISKE SYSTEM

Præsidenten og vicepræsidenten vælges for en firårig periode ved direkte valg og kan sidde i to perioder. Ministre udpeges af præsidenten.

Den lovgivende magt ligger i et tokammersystem, der består af et 72 medlemmer stort senat og et 257 medlemmer stort Repræsentanternes Hus. Senatorer sidder i seks år med en tredjedel er på valg hvert tredje år.

Hver af Argentinas 23 provinser plus den selvstyrende by Buenos Aires har tre pladser i senatet. Medlemmer af Repræsentanternes Hus sidder i fire år med halvdelen på valg hvert andet år. Den enkelte provins' pladser i Repræsentanternes Hus afhænger af provinsens indbyggertal. Provinsen Buenos Aires har eksempelvis 69 pladser, mens de mindste provinser har fem pladser.

Fra hver provins vælges tre senatorer. En tredjedel af partiernes kandidater skal være kvinder.

Ægteparret Cristina og Néstor Kirchner.

REJSESPANSK

Sproget i Argentina er spansk. Da det både udtalemæssigt og grammatisk er meget regelbundet, er det forholdsvis let at lære. Dog afviger udtalen af enkelte bogstaver fra udtalen i andre spansktalende lande.

Udtale

Det spanske alfabet er en smule forskelligt fra vores. Efter c har man ch, efter l har man ll, og efter n har man ñ.

Trykket ligger på næstsidste stavelse i alle ord, der slutter med en vokal, n eller s. Undtaget er ord med accent over en vokal. Hvis ordet slutter med en anden konsonant, er der tryk på sidste stavelse.

Vokalerne udtales stort set som på dansk. Undtagelserne kommer, når de sættes sammen i fx "que", der udtales som "ke", altså uden udtale af u'et. "Y" og "ll" udtales som "sj", hvor de i andre spansktalende lande udtales som henholdsvis "i" og "lj". Dette er med til at give argentinsk spansk sin særlige karakter. Reglerne for udtale af de enkelte ord er:

b og v	udtales næsten ens. b lyder som et blødt v. "Beso" (kys) udtales veso.
c	foran e og i udtales som det engelske th; i andre sammenhænge som k. Coca udtales koka.
ch	som tj
d	som dansk d, i nogle tilfælde som et meget blødt d
f	som dansk f
g	som dansk g, dog ikke foran e og i, hvor det udtales som j, dvs. som ch på tysk (fx Bach)
h	udtales aldrig, stumt
j	som ch på tysk (fx Bach)
k	som dansk k
l	som dansk l
ll	som sj
m	som dansk m
n	som dansk n
ñ	som nj. Mañana (morgen) udtales manjana
p	som dansk p
q	som dansk k
r	kort rullende hvis det er midt i el. sidst et ord. Hvis det kommer først rulles der kraftigt
rr	her rulles kraftigt
s	som dansk s
t	som dansk t. I visse tilfælde som d
v	se b
x	som ks
y	som sj
z	udtales i Latinamerika som s

Tal

1	Uno el. una	10	Diez	19	Diecinueve	70	Setenta
2	Dos	11	Once	20	Veinte	80	Ochenta
3	Tres	12	Doce	21	Veintiuno	90	Noventa
4	Quatro	13	Trece	30	Treinta	100	Cien
5	Cinco	14	Catorce	31	Treinta y uno	101	Ciento uno
6	Seis	15	Quince	40	Cuarenta	200	Doscientos
7	Siete	16	Dieciséis	41	Cuarenta y uno	500	Quinientos
8	Ocho	17	Diecisiete	50	Cincuenta	600	Seiscientos
9	Nueve	18	Dieciocho	60	Sesenta	1.000	Mil

Nyttige ord og vendinger

vær så venlig	por favor	jeg forstår ikke	no entiendo
tak	gracias	taler De engelsk?	¿habla Usted inglés?
tak i lige måde	igualmente	jeg taler ikke spansk	no hablo español
helt i orden/det var så lidt	de nada/no hay de que	jeg hedder	me llamo
undskyld	disculpa	hvad hedder De?	¿Como se llama Usted?
undskyld mig	permiso/perdón	jeg er syg	estoy enfermo
værsgo	tenga	vær venlig at hjælpe mig	ayúdame por favor
held og lykke	suerte	jeg har det godt	estoy bien
rig/lækker	rico	hvor meget det?	¿cuanto cuesta?
smuk/køn	lindo	hvad er klokken?	¿qué hora es?

Personer

kvinde	mujer
mand	hombre
søn	hijo
datter	hija
børn	niños
far	padre
mor	madre
søster	hermana
bror	hermano

Ugedage

Mandag	Lunes
Tirsdag	Martes
Onsdag	Miércoles
Torsdag	Jueves
Fredag	Viernes
Lørdag	Sábado
Søndag	Domingo

Overnatning

hotel, faldende i kategori	hotel, hostel, residenciál, pensión, hospedaje
privat hjem	casa particular
bungalow/hytte	cabaña
ledige værelser	cuartos libres
dobbeltværelse	habitación double
enkeltværelse	habitación simple
seng	cama
alt optaget	todo completo
aircondition	aire acondicionado
ventilator	ventilador
swimmingpool	pisina

På rejse

tog	tren	vej	camino/pista
bil	auto/carro/coche	billet	pasaje
4WD/pick-up	camioneta	enkelt	ida
motorcykel	moto	tur/retur	ida y vuelta
cykel	bicicleta	afgang	salida
lufthavn	aeropuerto	ankomst	llegada
busstation	terminal terrestre		
motorvej	autopista		
dobbeltrettet gade	avenida		
gade	calle		
god vej	carretera		

SPISEKORTET

Argentina er et eldorado for kødelskere. På restauranter bestiller man kød, salat, kartofler og ris – guarnición, separat.

Entradas

Pan
Matambre
Salpicón de ave
Jamón con salada rusa
Tomates rellenos
Palmitos con salsa golf
Antipastos

Carnes

Milanesa
Milanesa de ternera
Milanesa Napolitana
Suprema de Pollo
Bifes a la criolla

Pastas

Sorrentinos de jamón y queso
Sorrentinos de ricota y queso
Ravioles de verduras
Canelones de jamón y queso
Ñoquis de papa
Lasañas rellenas
Tallerines caseros

Varias

Papas fritas
Papas españolas
Papas noisettes
Suprema Maryland

Puré de papas
Huevos fritos
Costeletes de cerdo
Arroz
Arroz con pollo

Forretter

Brød
Rullepølse
Kyllingesalat
Skinke med kartoffelsalat
Fyldte tomater
Palmehjerter med ketchup
Sortiment af skinker og spegepølser m.m.

Køddretter

Kødscnitzel
Kalveschnitzel
Schnitzel m /skinke ost
Bagt kyllinglaar
Bøf med løg

Pastaretter

Fyldt pasta med skinke og ost
Fyldt pasta med ost og nødder
Raviolispinat eller sølvbeder
Canelones med skinke og ost
Gnocci af kartofler
Lasagne
Hjemmelavet spaghetti

Diverse

Pommes frites
Spanske kartofler
Små runde bagte kartofler
Bagt kyllingelår med bagte kartofler, banan og sovs
Kartoffelmos
Spejlæg
Svinekotteletter
Ris
Ris med kylling

Parilla

Asado
Lomo
Bife de Chorizo
Morcilla
Riñones
Chichulines
Pollo a la parilla
Brochette de lomo
Brochette mixto

Ensaladas

Lechuga
Tomate
Mixta

Criolla
Berro
Remolacha
Apio

Salsas

Cuatro quesos
Crema
Crema con champignones y panceta

Pescados y Mariscos

Tallarines con Mariscos
Arroz con Mariscos
Cazuela de Mariscos
Lenguado a la crema
Lenguado a la parmesana
Lenguado a la milanesa
Rabas

Salmón a la parmesana
Salmón en salsa verde

Grillstegt kød

Spidstegt okseribben
Mørbrad
Bøf
Blodpølse
Nyrer
Tarme
Grillstegt kylling
Spidstegt mørbrad
Blandet kød på spid

Salater

Salat af salatblade
Tomat
Normalt en salat med salatblade, løg og tomat
Tomat, løg og peberfrugt
Karse
Rødbede
Selleri

Sovse

Fire oste
Fløde
Flødesovs med svampe og bacon

Fisk og skaldyr

Spaghetti med muslinger
Ris med muslinger
Muslingegryderet
Fladfisk med flødesovs
Fladfisk med parmesan
Fladfiskescnitzel
Friturestegte blæksprutteringe
Laks
Laks med grøn sovs

Postres

Ensalada de frutas
Flan
Budín
Mousse de Chocolate
Espumilla de limón
Queso y dulce
Panqueques de manzana
Panqueques de
dulce de leche
Frutillas con crema
Frutas en almíbar
Porción de dulce de leche
Don Pedro
Zapallo en almíbar
Higos en almíbar

Bebidas

Agua
Agua con gas
Agua sin gas
Vino
Vino tinto
Vino blanco
Gaseosa
Jugo
Cerveza
Leche
Té
Café

Dessterter

Frugtsalat
Æggebudding
Budding
Chokoladefromage
Citronfromage
Ost og kvædesyltetøj
Æblepandekager
Pandekager med
karamelsyltetøj
Jorbaer med fløde
Syltede frugter
Karamelbudding
Is overhældt med whisky
Syltet græskar
Syltede figner

Drikkelse

Vand
Mineralvand med brus
Mineralvand uden brus
Vin
Rødvin
Hvidvin
Sodavand
Juice
Øl
Mælk
Te
Kaffe

Helados

Chocolate
Crema
Frutilla
Limón
Dulce de leche
Almendrado
Charlotte

Restaurante

Moso/señor
Ben provecho
Desayuno
Almuerzo
Cena
Quisiero
Hay?
No hay
La cuenta, por favor
Tenedor
Cuchara
Cuchillo
Cucharita

Is

Chokolade
Fløde
Jordbær
Citrøn
Karamelbudding
Is med mandelstykker
Is med varm chokolade

Restaurant

Tjener
Velbekomme
Morgenmad
Frokost
Aftensmad
Jeg ønsker
Er der ...?
Det har vi ikke
Regningen, tak
Gaffel
Kniv
Ske
Teske

RASMUSSEN TRAVEL

Hans Erik Rasmussen driver rejsebureauet Rasmussen Travel, der er specialiseret i skræddersyede eventyr i Sydamerika. Gennem vores store kontaktnet kan vi både løse meget specielle opgaver og arrangere rundrejser til de klassiske højdepunkter.

Hans Erik Rasmussen rejste første gang i Argentina i 1981. Billedet er taget i Humahuacadalen i Nordvestargentina.

Individuelle skræddersyede eventyr

Vi skræddersyr jeres sydamerikanske eventyr, så I får en rejse, der opfylder jeres drømme og ønsker. I planlægningsfasen er vi jeres sparringspartner, hvor vi rådgiver og kommer med forslag til rejseplan og rejsemål. Under rejsen står vores lokale agenter hele tiden klar til at løse de problemer, der måtte opstå.

Rundrejser med dansk rejseleder

Vi arrangerer hvert år en række rundrejser med danske rejseledere, hvor lokalkendte personer viser det bedste af Argentina.

Se aktuelle rejser på vores hjemmeside.

Kontakter blandt dansk-argentinere

Gennem mange års ophold blandt dansk-argentinere har vi oparbejdet et stort kontaktnet blandt dansk-argentinske privatpersoner og institutioner. I 2019 arrangerede vi en stor koncertturné med et dansk drengekor til de danske områder i Buenos Aires og på pampaen.

Hold jer derfor ikke tilbage med at kontakte os, hvis I har et ønske om en specialrejse.

Næste side:
Hans Erik Rasmussen på
besøg hos den danske
ambassadør i Argentina.

KOLOFON

ARGENTINA – HØJDEPUNKTER I GAUCHOERNES LAND

Af Hans Erik Rasmussen

Forlag: Møllen Multimedie

© Hans Erik Rasmussen & Møllen Multimedie

2. udgave 2021

Redaktion: Troels Gollander

Layout: Hans Erik Rasmussen

Forsidefoto: Calle Granholm

Fotos: Hans Erik Rasmussen. Undtagen Ebbe Fischer s. 48, 50, 52, 53. Troels Gollander s. 90, Søren Gollander s. 60, 61, 68. Dorte Beldal s. 126. Nibepo Aike 58, 116, Calle Granholm s. 145. Klara Møller Rasmussen s. 163.

ISBN: 9788791525339

www.mollenmultimedie.dk

Tak til

Jeg takker dansk-argentineren Hans Mortensen der i 1981 arrangerede og ledede den fantastiske gymnastikturné, som første gang bragte mig til Argentina, og gav mig kontakt til de dansk-argentinaiske kredse. Tak til Ricardo Albeck i La Dulce for venskab gennem alle årene, og tak til Judith for hygge, når jeg besøger jer. Tak til Gunardo Pedersen for at ansætte mig i Viedma. Tak til Jette Overby for vores ungdoms rejser rundt i Argentina. Tak til José Luis og Graciela Jensen for jeres åbne hjem. Tak til min argentinske ekskone Violeta og hendes familie for stadigt venskab. Tak til Pedro i Humahuacadales. Analía Jensen, min ”bonusdatter” fra La Dulce takker jeg for årene du boede hos os i Førslev og for fortsat hjælp i Argentina. Tak til min kone Birgitte, vores børn Silas og Klara, min bror Karsten og min mor Inge for godt rejsefællesskab. Det samme til Calle Granholm og Troels Gollander. Tak til de dansk-argentinere, der på ungdommens rejser åbnede deres hjem, når jeg dumpede ind; især Carmen og Carlos i Tres Arroyos, Monica og Hugo i Buenos Aires, Inger og Jens Brendstrup i Barilocho. Tak til Thomas Hansen i Buenos Aires for hjælp til kapitlet om tango, og tak til journalist Ebbe Fischer for afsnittet om argentinsk fodbold. Uden alle jer var denne bog aldrig skrevet – Tak!

Hans Erik Rasmussen, Førslev Mølle

